

Z OSREDNJE KOMEMORACIJE OB DNEVU MRTVIH V PTUJSKI OBČINI

SPOMINI, KI OBVEZUJEJO

V spomin na padle borce NOB, na vse naše drage pokojnike je v petek 31. oktobra v organizaciji občinske konference ZSMS Ptuj potekala osrednja komemorativna svečanost ob spomeniku padlim na starem mestnem pokopališču v Ptuju.

Učenci osnovnih šol, dijaki, delovni ljudje in občani ptujske občine so se že nekaj pred poldnevom zbrali pred ptujskim magistratom, od koder so v žalni povorki odšli na staro mestno pokopališče. Predstavniki družbenopolitičnih organizacij in SO Ptuj so k spomeniku padlim borcem položili vence in se poklonili njihovemu spominu. Učenci in dijaki so ob spomeniku prižgali svečke, za tem pa so pričeli z žalno slovesnostjo.

Milan Čuček, sekretar občinske konference SZDL v Ptuju je v komemorativnem govoru obudil spomin na dogodke pred več kot tremi desetletji, na številne žrtve NOB, ter pri tem povdaril neprecenljiv delež velikana naše revolucije, nove Jugoslavije, pokojnega predsednika Josipa Broza TITA.

V komemorativnem kulturnem sporedu so nastopili člani ptujskega pihalnega orkestra, učenci OŠ Franc Osojnik in dijaki CSUI Ptuj.

Ob dnevu mrtvih pa so se prejšnji teden zvrstile komemorativne svečanosti skoraj v vseh krajevnih skupnostih na območju ptujske občine. Zaživel so grobovi padlih

borcev, spominska obeležja, prižganih je bilo tisočero svečk — v spomin na vse tiste, ki jih ni več med nami, a živijo v naših srcih.

Tako so nam poročali med drugim tudi iz KS Hajdina, Kidriče-

vo, Dolena, Destrnik, Gorišnica, Markovci, Cirkovce ter od drugod, da so v organizaciji krajevnih odborov ZZB NOV potekale spominske svečanosti od koder so delegacije ponesle vence na

spominske plošče, obeležja, k spomenikom padlih, skratka ni bilo groba ne spomenika na katerem ne bi zagorela svečka spominov.

M. Ozmec

Osrednja komemorativna svečanost v ptujski občini je tudi letos potekala ob spomeniku na starem mestnem pokopališču v Ptuju. Zbranih je bilo več tisoč mladih, delovnih ljudi in občanov.

Učenci in delovni ljudje pomagali pri trgatvi

V Kmetijskem kombinatu Jeruzalem Ormož so nam povedali da so jim na pomoč pri spravilu grozolja priskočili učenci osnovnih šol Ormož, Tomaž, Miklavž pri Ormožu, Velika Nedelja in osnovne šole Središče ob Dravi. Prav tako pa so pomagali delavci upravnih služb kmetijskega kombinata ter delavci ormoške občinske uprave.

Podobno akcijo so imeli v načrtu v torek, ko bi se delavcem občinske uprave pridružili še nekateri kolektivi ormoških delovnih organizacij. Žal pa jim je načrte zmedlo vreme, povedali pa so, da bodo kmetijske-mu kombinatu priskočili na pomoč takoj, ko bodo to dopuščale vremenske razmere.

JB

JUTRI V PTUJU PROSLAVA OB 40-LETNICI
V. DRŽAVNE KONFERENCE KPJ

Širina in moč naše revolucije

Komite občinske konference ZKS Ptuj je za jutri popoldne, v petek 7. novembra, pripravil osrednjo proslavo v počastitev 40-letnice pete državne konference KPJ, ki je

bila od 19. do 23. oktobra 1940 v zagrebškem predmestju Dubravi. Čeprav se je konference udeležil 101 delegat iz vseh jugoslovanskih pokrajin, je bila izvedena v največji tajnosti.

Proslava bo ob 18. uri v avli CSUI (centra srednjega usmerjenega izobraževanja) v Ptuju. Po slavnostnem nagovoru Jožeta Botolina, predsednika občinske konference ZKS Ptuj, bo slovesen sprejem 16 novih članov v ZK in izročitev spominskih knjižnih daril 39 članom ZK, ki imajo letos 30 let neprekinjenega staža v ZK.

Sledil bo pester kulturni program, ki ga bodo izvajali: mladinski pevski zbor OŠ Tone Žnidarič skupaj z vojniki iz vojašnice Dušana Kvedra v Ptuju, mladi recitatorji iz ptujskih srednjih šol in gledališki igralec Jože Zupan, ki bo recitiral odlomke iz govora tovariša Tita, ki ga je imel pred 40 leti na peti državni konferenci v Zagrebu. Program pripravljajo pod skrbnim vodstvom režiserja Petra Malca.

Ob tem velja poudariti, da so Titove besede na peti državni konferenci pomenile tudi akcijski program. Partija je bila po tej konferenci še bolj odločna in enotnejša v boju, čvrsto organizirana z jasnim političnim izhodiščem, zato je bila tudi sposobna hitro in odločno reagirati na usodne in dramatične dogodke, ki so kmalu sledili.

Daljnosežni zgodovinski smisel pete državne konference se je potrjeval skozi vsa desetletja, njena sporočila pa so aktualna tudi še danes.

Prav zato ima jutrišnja proslava v Ptuju še toliko večji pomen. Na proslavo so vabljeni vsi občani.

FF

IZ VSEBINE

Razvoj kmetijstva — prednostna naloga (stran 2)
 36 let artilerijsko raketnih enot (stran 5)
 Priznanje vsem, ki so aktivni (stran 6)
 Spomin na prof. Toneta Šifrerja (stran 9)
 Tragedije, ki jih piše življenje (stran 11)

ZBORI SKUPŠČINE OBČINE ORMOŽ

V sredo na ločenih sejah

Zbor združenega dela, zbor krajevnih skupnosti in družbenopolitični zbor skupščine občine Ormož se bodo v sredo, 12. novembra sestali na ločenih sejah in obravnavali razmeroma obširen dnevni red. Poleg uvodnih formalnosti, pregleda sklepov in potrditve zapisnika zadnje seje bodo na sejah vseh treh zborov obravnavali predvsem naslednja vprašanja:

Informacijo o poteku usklajevanja samoupravnih sporazumov o temeljih plana SIS družbenih dejavnosti in SIS materialne proizvodnje (stališča občinskega izvršnega sveta o tem objavljamo na 2. strani). Nadalje bodo obravnavali osnutek družbenega dogovora o razmestitvi izvajanja vzgojno-izobraževalnih programov usmerjenega izobraževanja v SR Sloveniji in družbeni dogovor o uresničevanju kadrovske politike v SRS — spremembe in dopolnitve.

S področja normativne dejavnosti in kadrovske politike v okviru občine bodo na vseh treh sejah sklepali o odloku o družbenem svetu za davčno politiko v občini Ormož, imenovali načelnika za ljudsko obrambo občine Ormož, delegate v oba družbena sveta občine in delegata v svet osnovne šole nar. heroja Vinka Megla Tomaž pro Ormožu. Zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti pa bosta sklepala še o predlogu odloka o registraciji, označevanju in reji psov v občini Ormož ter o nekaterih premoženjsko pravnih zadevah.

- u

OCENA STANJA IN NADALJNJE NALOGE

Včeraj popoldne, 5. novembra sta se v Mariboru sestala na skupni seji medobčinska sveta ZKS in Zveze sindikatov za območje podravske občine. Člani obeh forumov so skupno ocenili stanje in nadaljnje naloge Zveze komunistov in zveze sindikatov pri pripravi in sprejemanju planskih dokumentov za obdobje 1981—85.

Nadalje so obravnavali vključevanje gospodarstva Podravja v mednarodno delitev dela, povezano z nalogami ZK in ZSS pri uresničevanju dokumentov in smernic za pospešeno razvijanje gospodarskih odnosov s tujino, s posebnim poudarkom na sodelovanju z deželami v razvoju.

Iz gradiva, ki je bilo pripravljeno za sejo, preberite povzetek na 5. strani.

F

Dopolnilni pouk prebivalstva s področja splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite

V ptujskih krajevnih skupnostih se v mesecu novembru organizira usposabljanje delovnih ljudi in občanov v trajanju štirih ur za štiri zelo zanimive teme. V naslednjih mesecih pa v KS na območju celotne ptujske občine.

Občani imajo pravice in dolžnosti, da v svoji krajevni skupnosti aktivno sodelujejo v pripravah na splošni ljudski odpor, da se med drugim usposabljaajo za obrambo in zaščito, ter pravico, da se jim v okviru sistema in obrambnih načrtov zagotovijo pogoji za usposabljanje in udeležbo v raznih oblikah odpora.

V mesecu novembru se bo pričelo z novimi temami usposabljanje delovnih ljudi in občanov po krajevnih skupnostih Ptuja. Cilj vzgoje in usposabljanja občanov je, da se moralno, politično in psihološko pripravijo, ter strokovno usposobijo za učinkovito delovanje v vseh aktivnostih s področja splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite. Osnovni smoter in naloga je usposabljanje in pridobivanje znanja za zaščito in samozaščito delovanja v KS.

Usposabljanje občanov in delovnih ljudi za nalogo SLO in DSZ vodi in organizira oddelek za ljudsko obrambo SO Ptuj v sodelovanju s komiteji za SLO in DSZ v KS, sveti KS in v sodelovanju z Delavsko univerzo, ki je operativni in pedagoški izvajalec pouka. Temo za pouk prebivalstva je predpisal republiški sekretariat za ljudsko obrambo SRS.

Program usposabljanja je zasnovan na principu aktivnega pouka z namenom ustvarjalnega sodelovanja med udeleženci pouka in predavatelji.

V skupinah bo okoli 80 do 100 občanov, tako da bo pouk omogočal tudi povratno informacijo, hkrati pa vzpodbujal obrambno zavest in varnostno kulturo delovni ljudi. Posebno nalogo pri neposredni organizaciji pouka bodo imeli sveti KS in komiteja za SLO in DSZ v KS.

V določilih republiškega sekretariata za ljudsko obrambo SRS je povdarjeno, da je program usposabljanja občanov in delovnih ljudi za naloge SLO in DSZ OBVEZEN in skupen za vse občane ne glede na njihovo razporeditev v sistemu splošne ljudske obrambe.

Razporeditev predavanj pripravijo KS skupaj z DU Ptuj, ki bodo v skladu z možnostmi poskrbeli, da k pouku ne bodo hkrati vabljeni vsi člani gospodinjstva. Evidenco prisotnosti bodo vodili dežurni organi v krajevni skupnosti.

Na osnovi vabil za udeležbo pouka prebivalstva se morajo OBVEZNO udeležiti:

- moški od 16. do 60. leta starosti,
- ženske od 16. do 55. leta starosti,
- ne glede na razporeditev v sistemu SLO (delovna dolžnost, civilna zaščita, vojaški razpored).
- Od udeležbe dopolnilnega pouka so OPRAVIČENI:
- rezervne in aktivne starešine oboroženih sil,
- pripadniki milice,
- slušno in telesno prizadeté osebe.

Konkretno primere opravičenosti od pouka bo obravnaval svet KS na osnovi pismenih obrazložitev odsotnosti.

Splošna ljudska obramba in družbena samozaščita se lahko razvija in dograjuje samo na temelju podružbljanja in množičnosti delovnih ljudi in občanov v sistemu obrambnih priprav. Zato pozivamo vse občane in delovne ljudi, da se aktivno ter kreativno vključijo v dopolnilni pouk usposabljanja, ter s svojo udeležbo zagotovijo nemoteno izvajanje pouka.

SNEG NAS JE
 PRESENETIL

OTROKOM VESELJE, KMETIJCEM SKRB

V nedeljo, ko smo opazili prve snežinke, so se otroci razveselili in v mislih že imeli veselje na snegu, kmetje pa so upali, da sneg ne bo povzročil resnejših težav. Bolj zaskrbljeni so bili v ponedeljek, še bolj pa v torek, ko je vse kazalo, da misli zima čisto zares. Sneg je prekril polja, na njih je ostalo precej sladkorne pese, krmne pese, koruze, precej planiranih površin je ostalo neposejanih, na marsikaterem trsu še visi grozdje. Zima nas je torej neprijetno presenetila, saj ni upoštevala, da so letošnja jesenska opravila v zamudi zaradi slabega vremena spomladi, skozi leto in med samim spravilom poljščin. Ob zaključku redakcije — v torek ni bilo realnih izgledov, da se bo vreme hitro izboljšalo ter omogočilo nadoknaditi zamudo v kmetijstvu, zato lahko izrazimo le upanje, da se bo to vendarle zgodilo. Poljščine je vendar potrebno pospraviti, da pa prihodnje leto ne bo primanjkovalo kruha, moramo posejati še precej pšenice...

JB

Sneg in grozdje na trsu — dokaj neobičajna kombinacija

PRESEDSTVO MS SZDL ZA PODRAVJE

Pozornost gospodarjenju in izobraževanju

Devetmesečni rezultati gospodarjenja v podravski regiji niso dovolj ugodni, posebej še v primerjavi s predvidevanji v planskih dokumentih za to obdobje. Člani predsedstva MS SZDL, ki so se sestali v sredo, 29. oktobra v Slovenski Bistrici, so namenili pozornost prav izvoznim prizadevanjem gospodarskih organizacij. V marsikateri je uvoz še vedno večji od izvoza, kljub dogovorjenim usmeritvam na tem področju. Zato podatki zaskrbljujoče delujejo prav v času usklajevanja planskih dokumentov za naslednje srednjeročno obdobje, ko ugotavljamo, da je v dokumentih izvozu namenjeno neustrezno mesto. Tudi rast družbenega proizvoda v regiji ne dosega predvidevanj, kar pomeni, da bo treba ob načrtovanju vseh vrst porabe v naslednjem letu krepko razmisliti o umestnosti pripravljenih programov.

V tem času bo potrebno zares konkretno pregledati planske dokumente, saj člani predsedstva ugotavljajo, da je planiranje med republiko in občinami precej neusklajeno. Posebno se to odraža na področju kulture in telesne kulture, saj republiške interesne skupnosti ob svojem načrtovanju vse premalo upoštevajo rast družbenega proizvoda v posameznih občinah.

NAČRTOVANJE POTREB PO KADRIH

Ena od pomembnih nalog planiranja je tudi načrtovanje potreb po kadrih in v zvezi s tem načrtovanje izobraževalnih zmogljivosti v posameznih občinah. Člane predsedstva je s predlogom razmestitve izvajanja vzgojnoizobraževalnih programov in števila oddelkov 1. letnika srednjega usmerjenega izobraževanja v podravski regiji seznanil predstojnik mariborske enote Zavoda za šolstvo SR Slovenije Viktor Sveiger. Predlog je osnova za dokončno usklajevanje družbenih potreb po usmerjenem izobraževanju, prinaša pa nekaj bistvenih sprememb prav za podravsko regijo. Tako bi v prihodnjem šolskem letu zmanjšali število oddelkov prvih letnikov v mariborski občini od sedanjih 189 na 178, v ptujski občini pa od sedanjih 27 na 22 oddelkov. Po novem predlogu v ptujskem centru srednjega usmerjenega izobraževanja popolnoma izpade kot samostojna usmeritev pedagoška, ki je v celi regiji zmanjšana na 5 oddelkov. V Slovenski Bistrici je predvidena usmeritev za izobraževanje kovinarjev, medtem ko za Lenart in Ormož ni predvidenih samostojnih usmeritev, kot je bilo to že v prvem predlogu.

Treba je reči, da v predlogu niso zajeti dislocirani oddelki posameznih šol, ki jim je potrebno nameniti posebno pozornost. Člani predsedstva so povdarili, da bomo morali utrditi predvsem ekonomski položaj dislociranih oddelkov in njihovo materialno odvisnost od matičnih šol. V omenjenem številu oddelkov prvih letnikov tudi niso zajeti oddelki za odrasle, ki jih predlog predvideva v posameznih občinah.

Javna razprava bi naj torej dala dokončno usklajitev, čeprav se še vedno pojavlja vprašanje potreb združenega študija po posameznih kadrih, ki niso znane. In v času planiranja jih bo pač potrebno zbrati ter jih tudi utemeljiti. Tako v podravski regiji kot v celi republici je še vedno prisotna težnja po izobraževanju večjega števila učencev kot ga sploh premoremo. Tukaj se računi šolnikov ne ujemajo s številom populacije, še manj pa s potrebami združenega dela. Le-to po enoletnem odlogu pričetka usmerjenega izobraževanja še vedno ni storilo dovolj, da bi opredelilo svoje potrebe po kadrih. Novo šolsko leto se res prične šele prihodnje jesen, toda dogovor je, da bo mreža šol, kot jo imenujemo, znana že mnogo prej.

Člani predsedstva pa so na seji povdarili, da se je ob javni razpravi potrebno posebej zavedati ciljev usmerjenega izobraževanja. Med njimi so — izobraževanje za delo, ob delu in iz dela ter približevanje šol mlademu človeku. In prav tu je treba rešiti sporna vprašanja o razporeditvi posameznih usmeritev. Maribor ima široko mrežo usmeritev, pa nima dovolj domov za učence. Ta mreža je v ptujski občini precej ožja, medtem ko so razpoložljive domače zmogljivosti glede na usmeritve dovolj velike. Torej je tudi to vprašanje usklajevanja.

Poleg tega so na seji menili, da mora zavod za šolstvo organizirati s starši in učenci osmih razredov pogovore o novih usmeritvah in o načinu šolanja naslovljen. Predstojnik mariborske organizacijske enote je povedal, da tak namen imajo, pritegnili pa bodo tudi ravnatelje vseh osnovnih šol in poskušali svojo nalogo opraviti dovolj dobro.

V nadaljevanju se je so člani predsedstva dogovorili za organizacijo in izvedbo javne razprave o ustavnih spremembah, o izvedbi programskih konferenc v socialistični zvezi ter o skupnih usmeritvah v akciji nič nas ne sme presenetiti.

N. D.

STALIŠČA IZVRŠNEGA SVETA SO ORMOŽ

UPOŠTEVATI MATERIALNE MOŽNOSTI RAZVOJA OBČINE

Izvršni svet skupščine občine Ormož je v oktobru na dveh sejah obravnaval osnutke samoupravnih sporazumov interesnih skupnosti družbenih dejavnosti in materialne proizvodnje. Pri tem je ugotovil, da programi pri večini SIS presega materialne okvire gospodarstva za obdobje 1981—85. Izhajajo iz te ugotovitve je občinski izvršni svet oblikoval naslednja stališča:

— Vse oblike porabe (skupna, splošna in osebna) mora v obdobju 1981—85 zaostajati za 10 odstotkov za rasti skupnega družbenega proizvoda v občini. Ta razmerja je treba uskladiti tudi v programih za posamezna leta srednjeročnega obdobja.

— Dovoljeno rast posameznih programov samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti je treba preračunati na strukturne deleže in obdobja 1976—80. Ob tem izvršiti primerjavo ovrdenih osnutkov programov, ki so jih predlagale interesne skupnosti z novim obsegom izračunane porabe. Presežna in manjkajoča sredstva pa

posameznih interesnih skupnostih je treba med seboj kompenzirati do dovoljene porabe in priračunati občinski zdravstveni skupnosti.

— Za razliko manjkajočih sredstev v osnutku programa zdravstvene skupnosti črtati ustrezajoči del investicij, ki se lahko prenašajo v naslednje srednjeročno obdobje.

— Iz programa investicij pri skupnosti socialnega skrbstva in ostalih udeležencih (sofinancerjih) se izloči gradnja doma upokojevcev v Ormožu, v letu 1981 pa se črtajo tudi investicije iz prispevne stopnje pri vseh ostalih interesnih skupnostih do takšne višine, da bodo sredstva zagotovljena za izvajanje osnovne dejavnosti. Če v obdobju 1981—85 ne bo dosežena planirana rast družbenega proizvoda, je treba programe SIS usklajevati glede na dejanske razmere v posameznih letih izvajanja samoupravnih sporazumov.

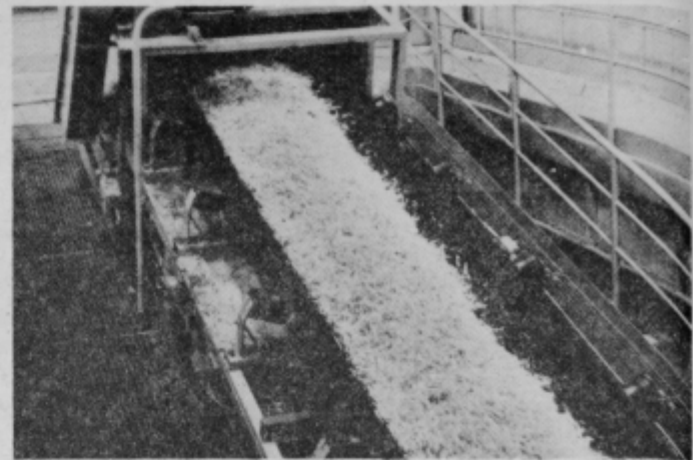
PROGRAMI SIS MATERIALNE PROIZVODNJE

Izvršni svet SO Ormož je sprejel stališča tudi do oblikovanja programov samoupravnih interesnih

Zagotavljanje virov hrane je pomembna in zahtevna naloga

Foto: I. Ciani

Zmogljivosti tovarne sladkorja morajo biti izkoriščene

RAZVOJ KMETIJSTVA JE NAŠA PREDNOSTNA NALOGA

IZ DELOVNEGA OBISKA V ORMOŽU

MOŽNOSTI NAŠEGA KMETIJSTVA

Naše kmetijstvo ima realne možnosti, da v določenem obdobju začne pridelovati za domače potrebe zadostne količine hrane in da postanemo na tem področju povsem neodvisni od uvoza, razen tega postaja svetovno tržišče hrane vse bolj zanimivo in z izvozom kmetijskih proizvodov je moč dosegati izredno dobre zunanjetrgovinske rezultate, pozitivno devizno razliko pa lahko koristno uporabimo v drugih gospodarskih panogah.

PEREČI PROBLEMI NAŠEGA KMETIJSTVA

Precej je stvari, ki krepko zavirajo hitrejši razvoj našega kmetijstva. Na mnogih kmetijah živijo ostareli ljudje, ki nimajo naslednikov, vsaj takšnih ne, ki bi bili pripravljeni nadaljevati kmetovanje. Zemlja se pri nas v večini primerov obdeluje še vedno na klasičen, krajevno običajen način, prisotna je razdrobljenost zemlje, razparceliranje...

Opazna je stagnacija v rastlinski proizvodnji, ki pa je tesno povezana s stagnacijo širjenja kapacitet družbenega sektorja, prisotno je tudi nazadovanje zadružništva.

Pri nas ne znamo organizirati odkupa pridelkov. Primer so jabolka, ki gnijejo po drevesih, medtem ko za uvoz manj kvalitetnega sadja za soko odštejemo milijarde dinarjev.

V naši družbi ni problem zgraditi kakršnokoli tovarno, problem pa je aktiviranje zemlje in zagotavljanje primarne proizvodnje. Vsake take akcije se lotujemo zelo neodločno in nezaupljivo.

V zvezi s težavami v kmetijstvu kritiziramo kmeta, namesto da bi s pomočjo samoupravne organiziranosti kmeta razbremenili misli, kam

bo prodal svoj pridelek. V zadrugi se moramo dogovoriti, kdo bo o tem razmišljal. Med zadrugo in kmetom bi moralo biti več konkretnega sodelovanja v tej smeri.

SLADKORNA PESA IMA BODOČNOST

Na svetovnem tržišču postaja sladkor vse bolj iskan artikel, glede na krizo sladkornega trsa na Kubi in da so mnoge druge države preusmerile proizvodnjo sladkorja v proizvodnjo špirta. Zmogljivosti jugoslovanske industrije sladkorja so 1 milijon 100 tisoč ton, v letošnjem letu bomo potrebovali približno 800 tisoč ton sladkorja. Dana je torej možnost da vse te naše zmogljivosti kar najbolje izkoristimo in seveda vnovično. Ekonomski pogoji za pridelavo pese nedvomno so, trg je zagotovljen, proizvodni krediti so in bodo, spremljajoče investicije v Sloveniji bodo morale biti usmerjene v to, reprodukcijski material za tako proizvodnjo se bo moral zagotavljati. Vprašanje je torej, koliko smo organizacijsko sposobni, kakšno je naše znanje, kakšna je naša zavest. Tovarna sladkorja v Ormožu pa ni samo sredstvo za sladkor, ampak je to sredstvo razvoja kmetijstva celotne sto tisoč hektarske regije.

V izgradnjo tovarne sladkorja so bila vložena znatna družbena sredstva, na nas pa je, da ta vloženi kapital aktiviramo. Objekt kot je tovarna sladkorja se ne da graditi postopoma, temveč v enkratni akciji, sedaj ko je akcija izgradnje končana pa ugotavljamo, da vzporedne aktivnosti za zagotavljanje potrebnih surovin niso bile zadovoljive.

Se vedno se premalo zavedamo pomena nove tovarne, če bi namreč morali tu proizvedeni sladkor uvoziti, bi s tem še bolj obremenjevali našo zunanjetrgovinsko bilanco. Ob pridelovanju sladkorne pese ne smemo imeti v vidu zgolj ozke ekonomske računice, temveč moramo upoštevati vseslovenski interes, ki na tem področju ni majhen in bo iz leta v leto večji. Sladkorna pesa torej ima bodočnost in vložit je potrebno vse sile, da jo bo tudi v našem kmetijstvu našla mesto, ki ji gre.

pripravil: JB

Izračun materialnih okvirov razvoja v občini Ormož

Strokovne službe za plan upravnih organov SO Ormož so na podlagi ponovne ocene razvojnih možnosti in elementov razvoja vseh nosilcev planiranja v občini Ormož, avgusta letos izdelale naslednji izračun materialnih okvirov razvoja:

11 odstotna rast družbenega proizvoda, 6,4 odstotka rast zaposlenih, 8,8 odstotka rast osebne porabe in rast realnih osebnih dohodkov na zaposlenega 1,2 odstotka.

- u

Za boljšo oskrbo prebivalstva s hrano

V času, ko oblikujemo programe za naslednje srednjeročno obdobje povezano z ocenjevanjem kaj smo v tem srednjeročnem obdobju dosegli in katere naloge bomo morali prenesti naprej, se srečujemo tudi s prvimi programskimi zasnovami za leto 1981. Dosedanje ocene kažejo, da se bodo v prvem letu prihodnjega srednjeročnega obdobja prepletali nekateri preneseni problemi iz preteklih let s prvimi rezultati v izvajanju politike gospodarske ustalitve.

Tako kot na drugih področjih bo v zaostrenih pogojih gospodarjenja tudi na področju izboljšanja oskrbe prebivalstva s hrano treba bolj in učinkoviteje izkoristiti domače možnosti za proizvodnjo hrane. Načrtujemo, da se bo v okviru Slovenije v letu 1981 povečala kmetijska proizvodnja za 3,5 odstotka. Pesimisti na ptujskem območju, upoštevajoč neugodne vremenske razmere, napovedujejo, da se bo kmetijska proizvodnja na našem območju povečala največ za 2 odstotka.

Povečati bi morali predvsem proizvodnjo mesa, žit in sladkorne pese, saj so v prehranbeni bilanci prav tu največji primanjkljaji. Povečanje poljedelske proizvodnje bo temeljilo predvsem na učinkovitejši rabi obstoječih proizvodnih zmogljivosti in na intenziviranju melioracij kmetijskih zemljišč ter z izgradnjo enotnega sistema obrambe pred točo, ki mora biti bolj učinkovita.

Za večjo proizvodnjo mesa bo treba uresničiti program naložb v prasičerejo in govedorejo, dočim za gradnjo novih pridelovalnih objektov v letu 1981 ne bo denarja, zato jih tudi ne bi začeli. Za potrebno oskrbo z najnujnejšim reprodukcijskim materialom v kmetijstvu, ki ga ne bo moč dobiti iz domače proizvodnje, bo treba zagotoviti združevanje deviznih sredstev za uvoz v okviru SIS za ekonomske donose s tujino.

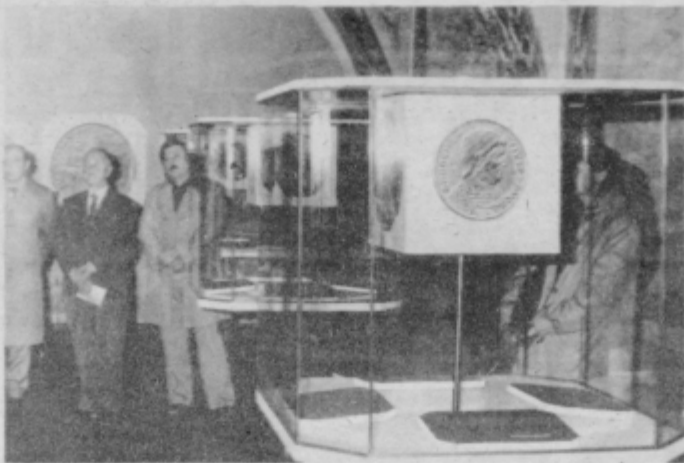
Z intervencijsnimi sredstvi, v skladu z zakonom o intervencijah v kmetijstvo in porabi hrane, se bo pospeševala zlasti stabilnost osnovne črede in povečanje proizvodnje mesa, intenzifikacija rastlinske proizvodnje, delovanje pospeševalne službe in obramba pred točo. Sredstva za naložbe bodo prednostno usmerjena v pridobivanje in usposabljanje novih kmetijskih zemljišč in za povečanje živinorejske proizvodnje.

Za uresničitev navedenih nalog, zapisanih v osnutku resolucije o družbenoekonomski politiki in razvoju SRS v letu 1981, bo nujno potrebna tudi preobrazba sistema preoblikovanja in določanja cen ter družbene kontrole cen v skladu z zakonom. V okviru doslednega izvajanja politike gospodarske ustalitve bo treba doseči nižjo rast cen in življenjskih stroškov, kot je bila ta v letošnjem letu. Predvsem pa bo treba izboljšati oskrbo s surovinami in reprodukcijskim materialom v okviru proizvodnih povezav. To je tudi pogoj za nemoteno preskrbo prebivalstva s prehranbenimi proizvodi in s tistimi potrošnimi dobrinami, ki so nujne za zadovoljevanje osnovnih življenjskih potreb delovnih ljudi in občanov.

- u

Dr. Aleksander Jeločnik govori na otvoritveni slovesnosti v Ptuj. (foto: S. Kosi)

Deteček razstavljenih antičnih novcev v ptujski zbirki. (foto: S. Kosi)

V PTUJU PRVA STALNA NUMIZMATIČNA RAZSTAVA V SLOVENIJI

Ptujske muzejske zbirke so od srede dalje bogatejše še za eno pridobitev — za stalno numizmatično razstavo, ki je dobila svoje prostore v nekdanjem dominikanskem samostanu na Muzejskem trgu v Ptuj. Slovesne otvoritve so se med drugimi udeležili tudi predstavniki narodne banke iz Ljubljane, KB Maribor, družbenopolitičnega življenja ter avtorja razstave dr. Aleksander Jeločnik — vodja numizmatičnega kabineta pri Narodnem muzeju v Ljubljani in mg. Peter Kos — vodja numizmatičnega kabineta NB Slovenije. Med gosti je bil še dr. Peter Petru, direktor Narodnega muzeja iz Ljubljane, predstavniki kulturne skupnosti in drugi. Že sama udeležba priča o pomembnosti stalne numizmatične razstave v Ptuj, ki se po urejenosti uvršča v sam jugoslovanski vrh.

Ideja o postavitvi stalne numizmatične razstave je že zelo stara, ker muzej hrani veliko antičnih novcev najdenih med arheološkimi izkopavanji v Ptuj, v zadnjih letih pa se je število najdenih novcev še podvojilo. Prva dela so stekla že spomladi leta 1979 tako, da je bilo do letošnjega dneva varčevanje vse nared, ker je pokroviteljstvo sprejela KB Maribor s poslovno enoto v Ptuj.

Dr. Aleksander Jeločnik, ki je razstavo tudi odprl, je v svojem priložnostnem govoru med drugim povdaril, da je to prva stalna numizmatična razstava v Sloveniji s predmeti, ki jih predstavlja antični novci, zbiran v muzejih in proučevan kot znanost. Pojav denarja v Evropi pa je star že več kot dva tisoč let in sega jo njegovi začetki v 7. stol. pr. n. št. v Malo Azijo. Takrat je pomenil pravo revolucijo v spremembi težkega in okornega menjalnega gospodarstva.

Denar je bil že v začetku iz plemenite kovine z določeno težo in obliko, opremljen s grbom in emblemom gospodarja-vladarja, ki je tudi garantiral njegove notranje lastnosti.

Od 3. sto. pr. n. št. se je ta nova iznajdba razširila v Rimljani na ves civilizirani svet in ker so kar 500 let gospodarili na našem območju je posebej zanimiva za vse proučevalce in raziskovalce ptujske zgodovine, zlasti še, ker je na čelni strani vedno podoba cesarja ali članov njegove ožje družine. Tako smo dobili serijo vladarskih portretov od Cezarja prek Avgusta do najstarejših koncem 5. stoletja. Na njih zasledimo tudi razne napise, njihove častne nazive in funkcije, začetke vojnih pohodov, srečne vrnitve in podobno. Na drugi strani novca pa so obdelane različne druge teme — kot je rimsko verstvo, takšno ali drugačno zgodovinsko dejanje, zanimivi arhitekturni spomeniki in kar je zelo pomembno — novci so tudi lepo estetsko oblikovani.

Sodelovanje med ptujskim Pokrajinskim muzejem in narodnim muzejem iz Ljubljane je prav na numizmatičnem področju že več let, ker v Ptuj nimamo ustreznih strokovnjakov. Tako je na osnovi tega sodelovanja nastala tudi sedanjna stalna razstava o kateri nam je dr. Jeločnik dejal:

„V sodelovanju z narodno banko v Ljubljani smo po petletnem sodelovanju uspeli skoraj idealno urediti dokaj zanemarljive numizmatične zbirke v Ptuj. Z mg. Kosom sva sicer to razstavo pred časom uredila, vendar samo začasno in je šele letos dobila svojo dokončno podobo, ko nam je na pomoč priskočil tudi dipl. arh. inž. Simčič, ki je zasnoval in pripravil razstavne vitrine.“

Ptujsko numizmatično gradivo spremlja ptujsko zgodovino dobrih 500 let vse od 1. in delno 2. stoletja pred n. št. pa do 5. stoletja našega štetja. Zbirka je zelo lepa in iz nje prav veje bogastvo nekdanje antične naselbine, ki je te numizmatične spomenike tudi pustila v zemlji. Seveda pa vsega gradiva ne zajema, ker je precej raztreseno po drugih muzejih Evrope, predvsem v Avstriji in gre tu le za nekaj izbor, ki je ponekemu srečnem naključju prišel v fonde muzejskih zbirk. Resnično pa je lep in reprezentativen k čimer v veliki meri pripomorejo tudi edelni prostori in rešitev arhitekta, ki je z lepimi vitrinami vključil razstavo v ta ambient.“

Sodelavec dr. Jeločnika in predvsem temeljit raziskovalec ptujskih numizmatičnih zakladov mg. Peter Kos je v času priprav na otvoritev stalne zbirke znanstveno obdelal blizu 15 tisoč različnih novcev. Prav novci s tega področja nam govorijo, da je bilo tu pomembno trgovsko središče že v 1. stol. pl. n. št. o čimer nam pričajo predvsem keltski novci, ki govorijo o trgovskih vezah Ptuja tako z Balkanom kot s srednjo Evropo.

O pomembnosti nekaterih eksponatov in unikatih, ki jih razstava zajema je mg. Kos spregovoril tudi v posebni publikaciji, ki spremlja ptujsko razstavo z namenom m, da bi prostemu človeku približali kaj pravzaprav je numizmatika in kakšen je njen pomen za lokalno in širšo zgodovino nekega naroda ali obdobja. Vsak novci, naj bo še tako slabo ohranjen je pomemben člen v tej verigi, ki nam odpira spoznanja o dogodkih pred tisočletji. Vse preveč pa je tudi predmet različnih spekulacij — in tudi na to ta drobna knjižica opozarja.

Ptujska razstava ima nekaj pomembnih zakladov: dva keltska srebrnika v tetra drahmi, ki sta bila najdena v Središču in sta tipološka unikata, ker podobnih v svetu ne poznamo. Izdvojili bi lahko še bronasti medaljon zaradi njegove izjemne likovne govornice. To je medaljon cesarja Marka Avrelia, ki je vladal v času od 161 do 180 n. št. in je bil najden v Mestnem vrhu pri Ptuj. Omeniti bi bilo potrebno še zlasti solidus rimske poznoroške vladarice Galle Pacidie iz srebe 5. stoletja, ki je bil najden okoli leta 1950 v Prešernovi ulici v Ptuj in zlatnik trians Valentinijana tretjega iz istega obdobja.

Po mnenju strokovnjakov za numizmatiko je ptujska stalna numizmatična razstava kompozicijska in prostorsko izredno usklajena, po bogastvu rszstavljenih eksponatov pa na vrhu slovenske numizmatične muzeologije in kar daleč bi bilo potrebno stopiti, da bi našli kaj toliko ustreznega in popolnega kot je ta razstava, ki jo imamo priložnost videti v Ptuj.

mš

November — mesec boja proti alkoholizmu

Družbena prizadevanja na področju preprečevanja nastajanja in širjenja alkoholizma so stalna, vendar pa ne vedno enako intenzivna. November je mesec, ko so ta prizadevanja zgoščena, ko naj bi v delovnih organizacijah, šolah, krajevnih in interesnih skupnostih, v družbeno političnih organizacijah in organih občine temeljito analizirali kakšne naloge so si zastavili v boju proti alkoholizmu svojih delavcev in občanov, kako so te naloge uresničevali, kje so uspeli in kje ne, zakaj ne in kaj morajo še storiti, da bodo dosegli zastavljene cilje. Tako bodo nastajali izpopolnjeni obstoječi programi, tam, kjer jih še pa še nimajo, je sedaj prilika, da programe izdelajo.

Koordinacijski odbor za boj proti alkoholizmu in narkomaniji pri OK SZDL Ptuj je na seji 28. oktobra sprejel program

— občinski tržni inšpektorji bodo izvajali intenzivnejši nadzor v točenju alkoholnih pijač kot to določa odlok o točenju alkoholnih pijač v občini Ptuj. Prizadevali si bodo tudi za odpravo pitja alkohola na ulicah v bližini trgovin;

— v delovnih organizacijah, šolah in krajevnih skupnostih bodo na njihov predlog izvedena predavanja o škodljivem vplivu alkohola na človekovo telesno in duševno zdravje in na njegovo delovno storilnost. Za predavanja naj bi bila organizirana zlasti za višje razrede osemletk, za učence v centru srednjega usmerjenega izobraževanja, za zdravstvene delavce in v vseh večjih temeljnih organizacijah združenega dela. Ekipe predavateljev je pripravljena. Za predavanje se je potrebno dogovoriti s prof. Bojanom ŠINKOM v bolnišnici Ormož, telefon 70-011;

— novinarski krožki v šolah bodo v tem mesecu posredovali vtise in doživljanja svojih mladih novinarjev — učencev o problemih alkoholizma v svojem okolju in tudi njihova mnenja in razmišljanja o tem problemu;

— zdravstvena skupnost bo organizirala razgovor o problemih delovanja terapevtske skupnosti zdravljenih alkoholikov v Ptuj in poskušala najti rešitev za zadovoljivo delovanje le-te. Istočasno bodo dogovorjene tudi možnosti za ustanovitev ambulante za alkoholike v Ptuj;

— terapevtska skupnost zdravljenih alkoholikov v Ptuj bo s poročilom o svojem delovanju seznanila širšo javnost s svojim delom, s cilji svojega delovanja, z uspehi in tudi s težavami, ki jih ima;

— z občinskimi sindikalnim svetom Ptuj bo izdelan konkretni program kako bo sindikat izpolnjeval svoje naloge na področju boja proti alkoholizmu, ki pomeni del zagotavljanja socialne varnosti delovnega človeka.

Predlagane aktivnosti naj bodo le vzpodbuda za resen in realen odnos do problemov alkoholizma v vseh sredinah našega delovanja v občini.

Naj bo mesec november tudi čas, ko bomo pregledali sklepe občinske problemske konference o alkoholizmu v občini Ptuj, ki je bila 4. junija letos in je jih začeli izvajati.

Koordinacijski odbor za boj proti alkoholizmu in narkomaniji

DRUŽBA IN KNJIGA

S 15. novembrom se izteka mesec knjige. In če ne bi založba Mladinska knjiga v tem mesecu znižala cene knjigam do 60 odstotkov, plohi ne bi vedeli, da imamo mesec knjige. Zakaj? Zato, ker v ptujski občini ob mesecu knjige nismo uspeli organizirati niti ene same spremljevalne manifestacije. Niti družbenopolitične organizacije, niti vzgojno izobraževalne in kulturne ustanove niso v tem mesecu namenile knjigi ustrezne pozornosti.

Gotovo se marsikdo spominja Komunistove male akcije »Družba in knjiga«, ki smo jo izvedli leta 1977. Takrat smo se vsi skupaj zavzeli za odpranje novih knjižnic — v okviru razpoložljivih sredstev seveda, ki pa jih je za to dejavnost običajno premalo — da bi povečali število bralcev in približali knjigo vsem in vsakemu delovnemu človeku in občanu. Vemo, da knjige pri nas niso poceni, da je zanje potrebno običajno odšteti več kot 200 din. Zato smo se tudi odločili za organizacijo temeljnih knjižnic, ki jih pa še vedno ni dovolj. Knjiga namreč ne more živeti samo od poviševanja naklade, temveč tudi od branja. Branje knjig pa je postalo v zadnjem času velik družbeni in kulturni problem, ki ga je z vso ostrino postavila v ospredje potrošniška mrzlca. Le redko posežemo po novi knjigi, ki se pojavi na knjižnih policah ptujske knjižarne, čeprav še tako redko — vendar, pojavi se! Pa ne bi bilo prav, če bi iskali vzrok za to le v visoki ceni. Gotovo je vzrokov več, med njimi je tudi dokaj nizka raven bralne kulture.

Kako jo povišati, to bralno raven? Prav gotovo v ustanavljanjem knjižnic v delovnih okoljih in v krajevnih skupnostih. Leta 1977 smo ob akciji »Družba in knjiga« med drugim zapisali tudi, da mora organizacija socialistične zveze v krajevnih skupnostih in organizacija sindikata v delovnih organizacijah skupaj z zvezo komunistov stalno bedeti nad knjižnim skladom in njegovo rabo — v knjižnicah seveda. Vendar, kako to naloge uresničiti, če pa vemo, da knjižnic primanjkuje, tiste ko so, pa imajo za bogatitev knjižnega fonda na voljo kaj pičila sredstva. Večina knjižnic se oskrbuje s fondom ptujske potujoče knjižnice. Morda za ilustracijo nekaj podatkov — v občini je skupaj z Ljudsko in študijsko knjižnico 59 knjižnic, od tega 33 šolskih, 6 jih je v delovnih organizacijah in 16 v krajevnih skupnostih, medtem ko ima ptujska matična knjižnica 4 oddelke. V preteklem letu je prišla na prebivalca v občini 1,4 knjige. Po podatkih sodeč je knjižnic in knjig še premalo, premalo pa je tudi animatorjev, kot jih imenujemo, ki bi popularizirali knjigo med delovnimi ljudmi in občan.

Če se spet pomnimo k temu mesecu knjige, naj pojasnimo, kaj smo imeli v mislih, ko smo zapisali, da nisi bilo spremljevalnih manifestacij. Družbenopolitične organizacije bi morale v vseh okoljih pripraviti pogovore ali tribune na temo mesec knjige oziroma družba in knjiga. Vzgojnoizobraževalne ustanove bi morale vsaj v tem mesecu nameniti knjigi večjo pozornost in pritegniti k branju čimveč mladih, ki vse preveč posegajo po razni manjvredni literaturi — če jo sploh lahko tako imenujemo — kot so doktor romani, ljubzenske zgodbe brez prave vsebine in umetniške vrednosti in tako dalje. Knjižnice pa bi morale v tem mesecu nameniti posebno pozornost pridobivanju novih bralcev različnih starosti, predstaviti nove knjige — kar bi bila stalna naloga — predvsem domačih avtorjev, skupaj z vzgojnovarstvenim zavodom bi lahko organizirala pravilne ure za najmlajše. Še in še bi lahko naštevali akcije, naloge in cilje, pa so za take stvari v naši družbenopolitični skupnosti bolj odgovorni in bolj strokovno usposobljeni ljudje, ki bi morali to opraviti. Knjižarna Mladinske knjige v Ptuj je res storila ob mesecu knjige največ, ker je pač prodajala knjige po nižjih cenah, najbrž pa bi morala bralcu poleg nizke cene ponuditi še kaj več — lahko bi svetovala, po kateri knjigi naj seže bralec glede na svojo starost, glede na svoje interese.

Mesec knjige se torej izteka, knjige pa ostajajo. In vedno več jih bo, novih, zanimivih za bralca. Lenin je dejal, da je težko brez knjig. To njegovo marsikdo nosi v srcu, glasno pa to misel le redkokdaj povemo. Marsikdo pa se ne zaveda, da mu je brez knjig težko. Takim je treba knjigo približati, jih vzpodbuditi k branju in predvsem pravilno usmeriti, da bodo znali seči po dobri knjigi. Tudi ta naloga ostaja — vedno bo aktualna za vse nas, vprašanje pa je, koliko jo bomo znali in hoteli uresničevati.

N. D.

Pridelki pod snegom — setev ogrožena

Še v petek nam je kmetijski inšpektor Ciril Šatej povedal, da setev ozimnih normalno poteka in, da ni zastojev pri spravi letošnjih pridelkov. Poslabšanje vremena s snegom pa je vse kmetijske delovne organizacije, pa tudi kmete, močno presenetilo.

Program setve smo začeli izvajati že pred mesecem dni, v času poplavl je bila setev nemogoča. Koniec meseca je setev na Dravskem in Ptujem potekala normalno, vendar pa s precejšnjim zaostankom zaradi neopracovane koruze in neopracovane ali neopracovane sladkorne pese. Vzrok za to je že omenjeno deževje, pa pozna letina. Na Dravskem in Ptujem polju je tako posejanih 50 odstotkov vseh površin z ozimlinami tako v družbenem kakor zasebnem sektorju kmetijstva. V Slovenskih goricah so vode v času poplavl preplavile več kot 260 hektarjev površin posejanih z ozimlinami. V Pesniški dolini voda na teh površinah še vedno stoji in je upravičena bojazen, da bo te površine spomladi potrebno preorati. Predvidevanja,

da bo konec setve na Dravskem in Ptujem polju 5. novembra, na območju Slovenskih goric pa 15. novembra, je sneg popolnoma prekril.

V ponedeljek so se pri predsedniku izvršnega sveta Martinu Berdenju sestali kmetijski strokovnjaki občine Ptuj in ocenili škodo, ki jo je povzročilo poslabšanje vremena s snegom. Ugotovili so, da so največje težave s setvijo pšenice, srečo so imeli tisti, ki so pšenico posejali pravočasno in je sedaj že zelena, mraz in sneg pa ji ne bosta škodila; pretirana moča je zmanjšala kaljivost pšenice in zato nastopa bojazen, da pšenice in kruha ne bo dovolj oziroma ne toliko kot smo predvidevali. V kmetijskem kombinatu Ptuj morajo posejati še 700 ha pšenice, zasebniki pa še 50 odstotkov. V kmetijski zadrugi Dravsko polje bo setev že skoraj končana. V kombinatu imajo za trgati še 4,5 hektarjev vinogradov, pospraviti morajo 140 hektarjev sladkorne pese, za trgati je še vedno 300 hektarjev koruze, izpad je tudi pri industrijskem sadju, na njivah je tudi še 150 ton zelja, ki zlasti sedaj že močno gnije, tudi rdeče pese še niso pospravili, približno 250 ton je še čaka na spravilo.

V kmetijski zadrugi Ptuj imajo kmetije za spravljati še 30 hektarjev pese, koruze je pod snegom kar 1000 hektarjev ali 25 odstotkov, v zemlji je še okrog 200 ton zelja in 400 do 500 ton rdeče pese. Tudi industrijsko sadje še ni pospravljeno, v zemlji je tudi še vsa repa in korenje. Silažna koruza je sicer že na svojem mestu tudi v kmetijski zadrugi Lovrenc na Dravskem polju, kmetje pa imajo pod snegom še 2,5 hektarjev pese, koruzo so skoraj v celoti pospravili in tudi setev bo končana.

Kmetijski strokovnjaki so menili, da zaenkrat družbena pomoč pri spravi pridelkov ni potrebna, saj meteorologi predvidevajo, da se bo vreme izboljšalo. Ponovno pa se bodo sestali jutri ob 11. uri. Torej pretirana skrb ni potrebna.

N. Kotar

SEJA PREDSEDSTVA OBČINSKEGA SVETA ZVEZE SINDIKATOV

Obraznava aktualnih vprašanj in nalog

V ponedeljek se je sestalo predsedstvo občinskega sveta zveze sindikatov Slovenije Ptuj. Razpravljali so o številnih družbeno aktualnih nalogah, povdarek pa je bil na razpravi o osnutku družbenega dogovora o pospeševanju razvoja drobnega gospodarstva v občini Ptuj za obdobje 1981—85, potrditvi stališč skupne seje OK SZDL in OS ZSS, ter razpravi o preskrbi občanov in delovnih ljudi v naši občini.

Ko je predsedstvo obravnavalo osnutek družbenega dogovora o pospeševanju razvoja drobnega gospodarstva je upoštevalo pripombe osnovne organizacije sindikata delavcev, zaposlenih v zasebnem sektorju, da se delavci prek svoje osnovne organizacije sindikata, razen tega pa sklad za dopolnilno izobraževanje teh delavcev, vključita v družbeni dogovor, z določenimi nalogami. Nosilci razvoja drobnega gospodarstva so namreč tudi vsi delavci zaposleni v tej gospodarski panogi. Prav tako pomembno vlogo pa ima sklad za

dopolnilno izobraževanje teh delavcev.

Predsedstvo občinskega sindikalnega sveta je na podlagi tega sprejelo sklep, da priporoči izvršnemu svetu SO Ptuj, da skliče predstavniške obrtnikov, predstavnike osnovne organizacije sindikata delavcev pri zasebnikih, predstavnike sklada in vse zainteresirane družbenopolitične organizacije, da se le-ti dogovorijo o vsebini predloga družbenega dogovora, preden gre ta predlog v razpravo.

Glede skupnih stališč, ki so bila sprejeta na skupni seji OK SZDL in občinskega sveta zveze sindikatov Slovenije Ptuj je predsedstvo menilo, da so ta stališča naloga, ki jo moramo realizirati v naslednjem srednjeročnem obdobju, da pa moramo ta stališča dosledno izpolnjevati in upoštevati, brez dopolnjevanja sprejetih usmeritev.

Nadalje so se na predsedstvu dogovorili, da je spremljanje stanja na tržišču, oziroma pri preskrbi delovnih ljudi in občanov stalna naloga sindikata. Informacije o stanju na

tržišču, ki jih posreduje Izvršni svet pri SO Ptuj, mora občinski sindikalni svet prenašati na osnovne organizacije ter tako z realno informacijo preprečevati potrošniško mrzlco in vzporedne neprijetne pojave.

V informaciji o obisku v določenih TOZD, poleg predstavnikov sindikata so se obiskov udeležili predstavniki gospodarske zbornice in občinskega izvršnega sveta, je bilo povdarjenih nekaj težavnih situacij, v katerih so se znašle nakatere TOZD, predvsem s področja gradbeništva. TOZD Gradbeništvo Drava Ptuj ima namreč za naslednje leto zagotovljeno le 10 odstotno izkoriščenost zmogljivosti, delni vzrok je v neizpolnjenih integracijskih obetih, v sila težavnem položaju je delovna organizacija Projekta inženiring in tako dalje.

Ugotovljeno je tudi, da v mnogih delovnih sredinah še nimajo idealnih konkretnih planskih usmeritev.

JB

Osemindvajset let dela na soncu, dežju, v snegu in mrazu

Poznamo ga vsi, ki vozimo po cesti Ptuj—Macelj, po cesti o kateri kaj neradi govorimo, vse preveč je namreč spomin na to cesto povezano s spomini na številne tragedije, ki so se tu dogajale in vedno živimo v strahu pred novimi prometnimi nesrečami. Cesta sodi med ene najbolj prometnih v naši republiki, bila pa bi še bolj nevarna, če ne bi nenehno pazilo budno oko cestnega preglednika, ki nenehno „križari“ po tej cesti, od Slovenije vasi pa vse do meje s SR Hrvatsko.

V mislih imamo Ivana Matjašiča, cestnega preglednika, ki to delo opravlja vseh osem let, kar je omenjena cesta v prometu. Pri cestnem podjetju je zaposlen že 28 let, vsa ta leta pa je delal pod milim nebom, v soncu, dežju, vetru, snegu... Kljub vsem težavam ima to delo rad, že od takrat, ko je v mladih letih delal med brigadirji in bil odlikovan z udarniški značkami. Kakšna je naloga cestnega preglednika? Ivan Matjašič opisuje svoje delo takole:

„Vsak dan moram pregledati odsek ceste, ki mi je zaupan. Pregledam, če so vsi znaki na svojih mestih, če so koritnice in parkirni prostori čisti, urejemo bankine, pomagamo pa tudi sodelavcem pri vzdrževanju ceste. V zimskem času je teh opravil še več, sodelujem pri pljuženju in posipavanju ceste, čistim mostove, nakladam sol in tako dalje. Moje delo je najbolj naporno v letnem času, saj je takrat največ čiščenja, je pa takrat delo zaradi gostega prometa tudi zelo nevarno.

Vsak poklic ima dobre in slabe strani, tako tudi moj. Lepo je, ko delam na soncu, na svežem zraku, huje pa ko dežuje, piha oster veter, sneži in pritiska mraz. Osemindvajset let dela na cesti se krepko pozna na mojem zdravju. Nalezem sem se revme, imam sladkorno, baje da tudi z jetri ni vse v redu in mislim, da bom moral svoje delo na cesti kmalu zamenjati za drugo. Moram pa reči, da kljub slabemu zdravju opravljam svoje delo z veseljem, zadovoljen sem tudi z osebnim

dohodkom, čeprav bi moralo biti takšno delo bolj plačano, glede na vse, kar sem že omenil, predvsem zaradi nevarnosti, lansko leto smo izgubili kar dva delovna tovariša. Pri svojem delu se srečujem z različnimi ljudmi, največ preglastic mi delajo naši prehodni gostje — turški in grški državljani, ki se vedejo vse prej kot dostojno. Cestnišče in okolico spreminjajo v smeti-

vse z dobro voljo in ta je res najboljše zdravilo za vse težave in probleme. V teh osemindvajsetih letih sem si zgradil hišo, ustvaril topel dom, imam tri otroke, skratka svoj življenjski cilj sem dosegel. Seveda ni šlo vse tako lahko, kot se sliši, mnogokrat sem moral kar krepko „pljuniti v roke“.

Po prostem času me vprašujete? Prostega časa imam zelo malo. Če

Priprave na referendum v zaključni fazi

V KS Kidričevo so v zaključni fazi priprave na referendum za uvedbo krajevnega samoprispevka v naselju Kidričevo in podaljšanje krajevnega samoprispevka v naselju Kungota, Apače, Strnišče in Njiverce. O tem je Miro Kovač, predsednik sveta KS Kidričevo povedal:

»S pripravami na referendum v naši KS se ukvarjamo že nekaj mesecev, temeljiteje pa smo se jih lotili v mesecu septembru, ko smo se sestali v vseh krajevnih odborih in pripravili predlog, ki sta ga za tem obravnavala svet in skupščina KS Kidričevo. V tem predlogu smo namreč opredelili naloge, ki bi jih naj po posameznih krajevnih odborih realizirali s pomočjo krajevnega samoprispevka.

Na podlagi teh predlogov smo se za tem lotili javne obravnave na zborih občanov s predloženim referendumskim programom. To smo obravnavali v vseh krajevnih odborih in na podlagi razprave občanov in stališč družbenopolitičnih organizacij v KS je potem skupščina KS Kidričevo sprejela sklep o razpisu referenduma za uvedbo krajevnega samoprispevka v naselju Kidričevo in podaljšanju samoprispevka v naseljih Kungota, Strnišče, Njiverce in Apače.

Vse naloge, ki so v referendumskih programih posameznih krajevnih odborov, so vezane na srednjeročni program razvoja KS Kidričevo in pričakujemo, da bodo vse te naloge tudi v tem srednjeročnem obdobju realizirane. To pa je med drugim največ odvisno od naše lastne udeležbe saj vemo da posamezne KS dejansko prispevajo le del sredstev, medtem ko se pretežni del sredstev zbira ravno v samoupravnih interesnih skupnostih.

In kdaj bo potekal referendum v vaši KS?

»Dogovorili smo se, da naj bi krajsi glasovali o uvedbi samoprispevka v nedeljo 7. decembra. Pričakujemo, da se bodo temu odzvali v polnem številu in tako potrdili svoje prepričanje, da je zastavljen program dejanske odzave njihovih želja in potreb. Vsi se moramo zavedati, da si bomo s tem zagotovili boljši in lepši jutri.

Gre predvsem za sofinanciranje programov izgradnje komunalnih in drugih objektov po

KS KIDRIČEVO

posameznih krajevnih odborih, kako pa so naloge razdeljene?

»V naselju Kidričevo smo se dogovorili za naslednje naloge: sofinanciranje izgradnje centralne kotlovnice, sofinanciranje izgradnje pošte in PTT omrežja, sofinanciranje izgradnje čakalnice na avtobusni postaji, sofinanciranje prizidka otroškega vrta v Kidričevem in za obnovo asfaltnih cest v naselju.

V krajevnem odboru Apače pa bi v naslednjem srednjeročnem obdobju namenili sredstva za sofinanciranje izgradnje pošte in omrežja, za asfaltiranje ceste Apače—Trnovci, ter za odkup zemljišča v družbene namene.

V Njivercah bomo namenili sredstva iz referendumskega programa za asfaltiranje cest, za sofinanciranje izgradnje pošte in linije v Njiverce, za sofinanciranje izgradnje javne telefonske govornice v Njivercah in za sofinanciranje izgradnje doma upokoencev in družbenopolitičnih organizacij.

V Kungoti pa bomo sredstva iz referendumskega programa namenili za adaptacijo prosvetnega doma v Kungoti, za asfaltiranje cest, za sofinanciranje izgradnje govornice v Kungoti, za arnost ter sofinanciranje rekonstrukcije nizkonapetostnega omrežja in za transformatorsko postajo.

V Strnišču pa bomo namenili sredstva iz samoprispevka samo za izgradnjo telefonske govornice v vasi Strnišče.

Dodati je treba da bomo samoprispevek v Kidričevem uvedli s 1. januarjem 1981 in bo trajal do 31. decembra 1985. V krajevnih odborih Apače, Strnišče in Njiverce podaljšujemo referendumski program dejanske odzave njihovih želja in potreb. Vsi se moramo zavedati, da si bomo s tem zagotovili boljši in lepši jutri.

S tem pa smo se vključili tudi v okvire planov samoupravnih interesnih skupnosti, priključili smo se tudi stališču izvršnih svetov in samoupravnih interesnih skupnosti, da bi se naj referendumski programi pokrivali s posameznimi planskimi

obdobji. Edino tako je možno doseči ustrezno planiranje v okviru posameznih samoupravnih interesnih skupnosti.

Kakšne pa bodo posamezne prispevne stopnje za samoprispevek?

»Za vse tiste, ki imajo osebne dohodke iz delovnega razmerja naj bi veljala prispevna stopnja 1 odstotek od netto OD. Za zavezance, ki imajo dohodek iz kmetijske dejavnosti naj bi znašala stopnja 2 odstotka letno od katastrskega dohodka in dohodka od gozdov (le posekan les). Za zavezance, ki imajo dohodek od samostojnega opravljanja obrti 1 odstotek od davčne osnove, za zavezance, ki prejema pokojnino, ki je višja od pokojnine z varstvenim dodatkom pa 0,5 odstotka od izplačane pokojnine. Za vse ostale zavezance, ki so zaposleni v tujini pa bo znašal pavšalni znesek 600 din letno.

To so prispevne stopnje, ki jih bomo na območju KS Kidričevo zbiral enotno za izvedbo refe-

rendumskih programov po posameznih krajevnih odborih.

Kako pa so se v priprave na referendum vključile družbenopolitične organizacije v KS Kidričevo?

»Krajevna konferenca SZDL in osnovna organizacija ZK so se v referendumske priprave vključile zelo resno in si dejansko brez njihove udeležbe ne bi mogli zamisliti uspele akcije. Tako so se sestali vsi komunisti na območju KS Kidričevo. Obravnavali so referendumski program, ga ocenili in ga z manjšimi pripombami tudi sprejeli. Hkrati so sprejeli akcijski načrt s katerim smo šli za tem v skupno akcijo. Prav tako je krajevna konferenca SZDL, kot razpisovalec zborov sodelovala na vseh zborih delovnih ljudi in občanov, skratka pri sami akciji je sodelovanje družbenopolitičnih organizacij KS Kidričevo več kot zadovoljivo.

Kljub temu pa menim, da bomo morali v to v bodoče vključiti še društva in organizacije, da bomo tako dosegli še kvalitetnejšo informiranje slehernega občana.

M. Ozmeč

Cestni preglednik Ivan Matjašič na svojem delovnem mestu

šče, stranišče in še kaj drugega, skratka skregani so s snago in redom, vse kar ostane za njimi pa meče slabo luč na nas, Slovence.

Od vseh veselih in žalostnih dogodkov se najbolj spominjam številnih nesreč, ki se dogajajo na tej cesti. Čeprav imam, kot sem že omenil, svoje delo rad, pa mi je vendarle neprijetno, ko moram odstranjevati žalostne sledove prometnih nesreč.

Ja, osemindvajset let dela na cesti je za mano in lahko rečem, da sem s svojim delom in življenjem kar zadovoljen. Mnogi radi tarnajo, niso zadovoljni ne s tem, ne z onim. Imam to srečo, da opravljam

nisem na cesti, torej popoldan, ob sobotah in nedeljah opravljam vlogo domačega mesarja in moram reči, da sem v vseh teh letih spravil na „oni svet“ lepo število ščetinarjev. Sicer pa v vsakem delu najdem svoje zadovoljstvo...

Tako pripoveduje Ivan Matjašič. Njegov obraz je vedno nasmejan, poteze se mu ne spremenijo niti, kadar govori o temnih stvarih življenja. Prav zato je lahko vzgled vsem, ki tarnajo za vsako malenkost, ki na dosti lažji način pridejo do svojih življenjskih ciljev, pa kljub vsemu temu niso z ničemer zadovoljni!

JB

Ugotovitve v zvezi z osnutkom temeljev plana SIS za varstvo pred požarom

Na krajšem razgovoru so se 13. oktobra 1980 sestali predsednik skupščine Požarne skupnosti Simon Pešec, podpredsednik skupščine PS Stjepan Čanačič, vodja požarne inspekcije SO Ptuj in Ormož Edi Koželj, predsednik občinske gasilske zveze Ptuj Herbert Sorec in tehnični sekretar Požarne skupnosti ing. Stefan Vidovič, da bi ponovno proučili potrebe in zagotavljanje požarnega varstva v občini Ptuj skozi osnutek samoupravnega sporazuma o temeljih plana SIS za varstvo pred požarom, za obdobje 1981—1985 in stališče izvršnega sveta SO Ptuj, do tega osnutka.

V razpravi so bili soglasno sprejeti naslednji predlogi stališč, ki jih je obravnaval izvršni odbor Požarne skupnosti na redni seji, z 22. oktobrom 1980 in jih soglasno sprejel:

Ponovno je bilo ugotovljeno, da

so naše gasilske enote opremljene le za gašenje klasičnih požarov z vodo. Gašenje zahtevnejšega požara ali druge reševalne akcije pa nismo v stanju uspešno izvesti, zaradi manjkajočih potrebne tehnične opreme in pomanjkanja kemičnih gasilnih sredstev kot so penilno sredstvo, gasilni prah, CO₂ itd. (nekatera omenjena sredstva so vezana na uvoz).

Neobhodna je potreba po nabavi tehničnega vozila iz vrst tehničnih vozil za gašenje z visokim pritiskom in posredovanje v prometnih in drugih nesrečah ter v izrednih razmerah.

Financiranje požarnega varstva je bilo vpeljano šele z letom 1977, ko je bil sprejet samoupravni sporazum in odlok o obveznem financiranju požarnega varstva v občini Ptuj. Jasno je, da nam v teh treh letih ni uspelo opremiti gasilskih enot z vso opremo in orodjem, ki jo zanje predvideva operativni načrt, saj je zaostajanje opremljenosti za razvojem nove tehnike in tehnologije oziroma za razvojem gospodarstva preveliko. Nujna neodložljiva pa je bila tudi gradnja novega doma gasilcev občine Ptuj. V tem domu je dobilo svoje prostore med drugimi tudi gasilsko društvo Ptuj, saj se je že stari dom v katerem je imelo svoje prostore GD Ptuj, sam rušil in ogrožal ljudi ter obstoječo gasilsko tehniko. Za gradnjo doma gasilcev občine Ptuj je bilo potrebno najeti prek 9 milijonov kreditnih sredstev, katerih del bo potrebno odplačati še v naslednjem srednjeročnem planskem obdobju.

Redna seja obeh zborov skupščine Požarne skupnosti, ki je obravnavala in sprejemala osnutek samoupravnega sporazuma o temeljih plana SIS za varstvo pred požarom v občini Ptuj, za obdobje 1981—1985, je odločno zavzela stališče, da je potrebno zbirati sredstva za razvoj požarnega varstva v občini, vsaj v takšni višini kot je sedaj v veljavi, to je stopnja 0,20 % od dohodka OZD, če že zaradi gospodarskih težav in stabilizacijskih prizadevanj ni možno zbirati za financiranje požarnega varstva v občini več sredstev.

Stopnja zbiranja sredstev 0,13 od dohodka OZD, ki jo predlaga IS SO Ptuj pomeni 33 % manj sredstev kot smo jih zbrali po do sedaj veljavni stopnji in obenem pomeni 24,835.000,— din sredstev v petih letih, kar pa bo zaradi sedaj predvidene nižje stopnje rasti družbenega bruto proizvoda še nižje. Po

strokovni oceni občinske gasilske zveze Ptuj, tako ta sredstva ne bodo zadoščala za zagotavljanje višjega nivoja požarnega varstva v občini, ampak bo ob nadaljnjem razvoju v gospodarstvu zadostovala, ker ne bo mogoče zaradi visokih cen gasilske opreme in orodja ter gasilnih sredstev posodobljati vzporedno z razvojem gospodarstva v občini. Pri tem ne moremo mimo tega, da ne opozorimo, da ima lahko to zaostajanje težke posledice v slučaju izbruha večjega požara ali drugih elementarnih nesreč in v izrednih razmerah, ki praviloma vedno zahtevajo ogromno materialno škodo, v nekaterih primerih pa tudi človeška življenja.

Požarna varnost v naši občini gradimo na organizaciji prostovoljnega gasilstva in na obveznostih organizacij združenega dela, ki izhajajo iz zakona o varstvu pred požarom (Ur. list SRS št. 2/76). Po ugotovitvah občinske gasilske zveze je sedanje stanje v gasilski organizaciji razmeroma dobro v pogledu pripravljenosti, strokovnosti in deloma opremljenosti za gašenje klasičnih požarov za gašenje z vodo.

Občinska gasilska zveza Ptuj ugotavlja, da obstaja nevarnost ob zmanjševanju financiranja nadaljnjega razvoja društva, predvsem v operativnem pogledu, da bo sedanji idealizem prostovoljnega delovanja v gasilskih enotah opadel in bo prišlo pod vprašaj zagotavljanje požarnega varstva za tako veliko in razgibano območje občine. Ta pa zahteva znatno večja sredstva, potrebni strokovni gasilski kader, sodobno gasilsko tehnično opremo, sodobna gasilna sredstva in potrebne prostore. Ob skrbni pripravi iz prehoda na poklicno gasilsko enoto bi kljub temu preteklo do uvedbe poklicne gasilske enote precej časa. Pri tem pa je potrebno nujno upoštevati prakso drugih občin, ki so uvedle poklicne gasilske enote, pa še za zagotavljanje požarnega varstva morajo razvijati tudi prostovoljno gasilstvo, kajti pokazalo se je, da s samo poklicno gasilsko enoto ne moremo zagotoviti požarnega varstva, ker bi ta morala biti preobsežna, s tem pa predraga.

Ugotavljamo, da bo potrebno v bodoče še trdnjeje povezovanje gasilske organizacije z občinskim štabom in štabi CZ v krajevnih skupnostih, ki bi za dejavnost požarnega varstva in drugih elementarnih nesreč ter ob izrednih

razmerah v občini Ptuj, morale dajati več sredstev, da bomo lahko z združenimi sredstvi zagotavljali višji nivo požarnega varstva in ob drugih elementarnih nesrečah ter v izrednih razmerah.

Zbrana sredstva bomo usmerili predvsem za nabavo manjkajočih potrebnih tehničnih pripomočkov opreme in orodja ter za nabavo sodobnih gasilnih sredstev in na ta način krepili udarno moč gasilske opreme.

Na osnovi predloga stopnje za zbiranje sredstev požarnega varstva SO Ptuj, bi Požarna skupnost zbrala 33 % manj sredstev kot po sedaj veljavnem samoupravnem sporazumu in odloku, kar bi imelo za posledico poslabšanje požarne varnosti v občini. S tem ne želimo reči, da se ne strinjamo s prizadevanji IS SO Ptuj in da ne bomo dali tudi našega prispevka k gospodarski stabilizaciji. Pri tem pa moramo poudariti, da lahko pomanjkanje ali odsotnost sodobne gasilske tehnike, opreme in orodja ter gasilnih sredstev v slučaju požara in v drugih elementarnih nesrečah ter v izrednih razmerah, prispeva k še večji škodi in s tem nujno deluje močno nestabilizacijsko.

Na osnovi navedenega naj delovni ljudje in občani sami odločajo o višini združevanja sredstev za IS za varstvo pred požarom za zagotavljanje požarnega varstva. SIS za varstvo pred požarom občine Ptuj se bo skupno z občinsko gasilsko zvezo, ta pa prek gasilskih društev trudila, da bo s sredstvi, ki bodo na razpolago dosegla čim višji nivo zagotovitve požarnega varstva v občini.

Obenem želimo tudi opozoriti vse občane in delovne ljudi, da je požarna varnost del družbene samozastite in ljudske obrambe in da so kot njeni pripadniki tudi dolžni skrbeti za požarno varnost na vseh področjih, kjer živijo in delajo. Geslo, da požarna varnost krepimo družbeno in gospodarsko moč, je še kako aktualno.

Organizacije združenega dela pa opozarjamo, da morajo resneje pristopiti k izvajanju določil zakona o varstvu pred požarom in tako zagotoviti večjo požarno varnost nad družbenimi sredstvi s katerimi gospodarijo. Neizvajanje določil zakona o varstvu pred požarom je namreč vse prevečkrat vzrok nastankov velikih materialnih škod.

IZVRŠILNI ODBOR POŽARNE SKUPNOSTI

OBČINE PTUJ

Prizadevnost in opremljenost rešujeta življenja in premoženja

Tudi v občini Slovenska Bistrica, kjer deluje skupno 14 gasilskih društev od tega 11 v krajevnih skupnostih in tri industrijska, so se na letošnja praznovanja ob tednu požarne varnosti skrbno pripravili. Še posebno velja to za organiziran prikaz svojih dejavnosti. V času od 20. do 27. oktobra so vrstile v vseh krajih kjer delujejo številne manifestacije, tako opremljenost društev kot tudi usposobljenosti članov društev v reševanju človeških življenj in družbenega premoženja.

Že v začetku tedna je posebna komisija OGZ Slovenska Bistrica obiskala vsa društva in ocenila usposobljenost opreme in orodja s katerim razpolagajo. Prav tako pa je druga komisija v tem času obiskala vse objekte na območju občine, ki so še posebno izpostavljene nevarnostim požara ali drugim nesrečam. Ob zaključku akcije sta obe komisiji ugodno ocenili vzdrževanje opreme v društvih in tudi zavarovanje objektov.

Vsako izmed 14 društev je v okviru Tedna požarne varnosti organiziralo dejavnosti, da bi kar najboljše seznanili krajsane z njihovim delovanjem in opremljenostjo. V ta namen so pripravili

SLOVENSKA BISTRICA

Reševanje ponesrečenca iz goreče zgradbe.

posebne razstave opreme in orodja. Največja zanimivost pa je bil prikaz praktičnega gašenja ali reševanja ljudi in premoženja. To je bila tudi nova priložnost, da občane s praktičnimi vajami opozorijo, da je potrebno, ne samo

v gasilskih vrstah, temveč vsak posamezno, nenehno skrbeti, da ne pride do požarov. Če pa že pride, bodo mnogi veliko lažje pristopili k reševanju ali gašenju. Besedilo in posnetek: Viktor Horvat

Regionalni posveti za boj proti alkoholizmu in narkomaniji

Koordinacijski odbor za boj proti alkoholizmu in narkomaniji pri predsedstvu RK SZDL Slovenije je v sodelovanju z medobčinskimi sveti SZDL organiziral v juniju 1980 regionalne posvete s predstavniki koordinacijskih odborov za boj proti alkoholizmu in narkomaniji pri občinah Slovenije, prisotnih je bilo nekaj predstavnikov Zveze sindikatov Slovenije in Zveze socialistične mladine Slovenije, TOZD, delavcev iz upravnih organov, javnih tožilstev in sodišč ter nekaj predstavnikov sredstev javnega obveščanja.

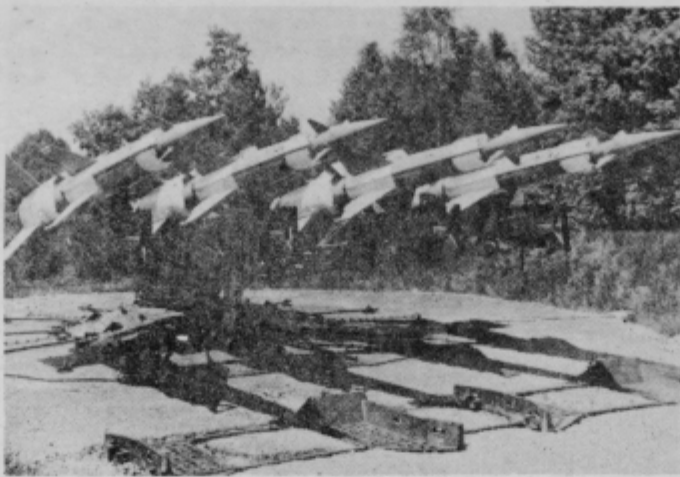
V glavnem so se posvetov udeležili poleg predsednikov KO predstavniki tistih dejavnikov, ki se že ukvarjajo s problematiko alkoholizma in narkomanij (zdravstvenih skupnosti, skupnosti socialnega skrbstva, klubov zdravljenih alkoholikov, strokovnih institucij, Rdečega križa Slovenije), prisotnih je bilo nekaj predstavnikov Zveze sindikatov Slovenije in Zveze socialistične mladine Slovenije, TOZD, delavcev iz upravnih organov, javnih tožilstev in sodišč ter nekaj predstavnikov sredstev javnega obveščanja.

Iz poročil predstavnikov iz posameznih občin bi lahko zaključili, da so bili v času med lanskimi in letošnjimi posveti storjeni določeni napori in uspehi na področju boja proti alkoholizmu in narkomaniji. Družbena skupnost je že nekoliko bolj osveščena o problematiki in njenih negativnih posledicah. Zainteresirana je za razreševanje in odpravljanje problematike, ni pa predvsem spričo zakoreninjenosti miselnosti in dokaj ustrezne družbene klime za razvoj problematike dovolj pripravljena storiti za njeno preprečevanje.

Koordinacijski odbori za boj proti alkoholizmu in narkomaniji so bili ustanovljeni v večini slovenskih občin, vendar niso povsod aktivni. Ponekod so resnično osnovni nosilci boja (predvsem štajersko območje). Manj smo ustanovljali KO v organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih, čeprav je še vedno v ospredju potreba, da se prenese težišče dela prav tja. Obstoječi KO v občinah so v glavnem frontno sestavljeni, vključujejo pa tudi predstavnike družbenih in strokovnih dejavnikov, ki se ukvarjajo s to problematiko.

Posveti so opozorili na to, da se bomo morali usmeriti predvsem v preventivno delo in da ne bomo smeli biti orientirani le na organizacijska vprašanja družbene akcije, ampak se bolj ukvarjati s proučevanjem vzrokov pojavov, družbenimi možnostmi za delo na tem področju in z vsebino dela. Nakazali so določene pomanjkljivosti na področju organiziranega boja proti alkoholizmu in narkomaniji pri nas.

Ocene dosedanjega stanja v slovenskih občinah nas opozarjajo, da si ne smemo zastavljati za organiziranjem družbene akcije prevelikih ciljev, imeti prevelikih pričakovanj glede uspehov dela, saj boj proti alkoholizmu in narkomaniji dejansko poteka v praksi drugače kot si ga idealno zastavljamo. Na stanje problematike moramo realno gledati, vključiti v preprečevanje in reševanje te problematike čim širši krog družbenih dejavnikov, predvsem v krajevnih skupnostih, organizacijah združenega dela in šolah. Problematiko bo nujno obravnavati v širšem družbenem okolju, sproti ocenjevati delo, ga načrtovati in o njem na ustreznem ustreznem načinu informirati ljudi.

Naše najmodernejsše rakete z veliko ognjeno močjo in natančnostjo.

Ravnanje s sodobno tehniko zahteva veliko strokovnega znanja.

36 let artilerijsko raketnih enot protiletalske obrambe

Artilerijsko raketne enote protiletalske obrambe proslavljajo letos že 36. leto svojega obstoja. Za svoj praznik so te enote izbrale dan, ko je bila 10. novembra 1944, formirana prva večja enota: Prvi protiletalski polk Vrhovnega štaba namenjen obrambi Beograda.

Partizani so protiletalsko obrambo vodili z vsemi razpoložljivimi sredstvi vse od začetka narodnoosvobodilne vojne. Oblikovanje prvih protiletalskih enot so omogočila zaplenjena protiletalska orožja in tista, ki so bila dobljena od zaveznikov. Starejši pripadniki tega rodu se spominjajo danes skoraj že pozabljenih sredstev protiletalske obrambe kot so

baloni, napolnjeni s helijem, prisluškovalne naprave, reflektorji. Takrat je bilo to orožje zadnja beseda tehnike in so bile z njimi opremljene tudi največje armade.

Artilerijsko raketne enote protiletalske obrambe so danes oborožene z najsodobnejšimi sredstvi za protiletalski boj. Poleg artilerijskih orožij v glavnem izdelanih pri nas, spadajo sem tudi najmodernejši raketni sistemi velike ognjene moči in natančnosti. Zračno opazovanje, poveljevanje, identifikacija letal in druge naloge opravljajo s sodobnimi elektronskimi sredstvi. Rokovanje s to moderno tehniko in njena vsestranska uporabnost zahteva veliko strokovnega znanja, izvežbanosti in prizadevanj.

Naša vojna industrija z uporabo najsodobnejše tehnologije proizvaja moderna, masovna in zelo učinkovita sredstva za boj proti ciljem v zračnem prostoru, s tem je veliko pripomogla k povečanju bojnih sposobnosti artilerijske raketnih enot protiletalske obrambe in naših oboroženih sil v celoti. Naša domača industrija in razvojne organizacije imajo objektivne pogoje in perspektive za še večje možnosti v proizvodnji in opremljanju artilerijsko raketnih enot protiletalske obrambe z najsodobnejšimi cevnicami in raketnimi sistemi.

Besedilo in posnetke prispevala V. P. 2050

MEDOBČINSKA GOSPODARSKA ZBORNICA ZA PODRAVJE

Ugotovitve in analize možnosti razvoja 1981—1985

Medobčinska gospodarska zbornica za PODRAVJE S SEDEŽEM V Mariboru je skupaj z drugimi subjekti v regiji in občinah intenzivno delovala že v pripravi na pristop k planiranju in v poteku posameznih faz dela na izdelavi srednjeročnih planov. Sedaj ugotavljajo, da so tako združeno delo kot samoupravne interesne skupnosti v fazi izdelave temeljev planov v TOZD in samoupravnih sporazumov o temeljih planov na ravni delovnih organizacij in SOZD.

Iz informacij o aktivnostih v večjih delovnih organizacijah izhaja, da osnutke temeljev planov v nekaterih TOZD že sprejemajo na referendumih, po izjavi odgovornih delavcev pa bodo temelji planov TOZD v večini sprejeti najpozneje do konca novembra 1980. Nekaj pomembnih samoupravnih sporazumov SOZD je že danih v širšo obravnavo, ostali pa so v končni fazi priprav. V glavnem so končane tudi razprave o občinah osnutkih dogovora o temeljih plana in skupnih temeljih plana regije.

Delovne organizacije bodo samoupravne sporazume o temeljih planov povečini sprejemale vzporedno s temelji planov TOZD, kar pomeni, da bodo sprejeti do konca novembra. Le manjši del OZD, med njimi je najpomembnejša SOZD KEMA, je v večjem zaostanku. Iz razgovorov v pomembnejših delovnih organizacijah izhaja, da se pri tem pojavljajo predvsem naslednja odprta vprašanja:

— organiziranje referendumov za sprejemanje temeljev planov TOZD se čisto povezuje z ostalimi dokumenti in nekaterimi drugimi akti, ki zahtevajo referendumsko sprejemanje, kar čisto podaljšuje čas sprejemanja temeljev plana;

— nekatera neresena vprašanja, ki se nanašajo na sporazumevanje med združenim delom in tudi na opredelitev posameznih programov srednjeročnega razvoja, zlasti na področju ekonomskih odnosov s tujino, energetiko, prehranske bilance SRS in nepovratnega združevanja sredstev za melioracije, zamude pri sprejemanju sporazumov in predloga plana na ravni republike itd. — vse to povzroča težave v doseganju ustrezne kakovosti temeljev planov in samoupravnih sporazumov, pa tudi rokov sprejemanja teh dokumentov;

— glavni problem pravočasne izdelave in sprejemanja temeljev planov je sumirana zamuda v vseh fazah planiranja, ker je zlasti v letu 1979 in v začetku letošnjega leta bilo opravljenih premalo aktivnosti, opredeljenih v zakonu o planiranju.

Medobčinska gospodarska zbornica je v fazi izdelave srednjeročnih planov sodelovala pri planiranju zlasti s stališča planiranja področij regionalnega pomena. V tem smislu je organizirala razgovore z vsemi nosilci dogovarjanja in skupaj z Ekonomskim centrom Maribor sooblikovala osnutek dogovora o skupnih temeljih plana za območje. Aktivirala je vse ustrezne odbore in komisije v fazi sprejemanja pobud in aktivnosti pri načrtovanju posameznih dejavnosti.

Razgovori, ki so jih opravili predstavniki MGZ za Podravje v OZD o samoupravnih sporazumih o temeljih planov delovnih organizacij in SOZD, osnutkih dogovorov o temeljih planov občin in osnutka dogovora skupnih temeljev plana območja, so pokazali predvsem naslednje probleme:

ZAOSTAJANJE RAZVOJA SUROVINSKE BAZE

Zaostajanje razvoja proizvodnje surovin in nezadostna usklajenost razvoja predelovalnih zmogljivosti z gledišča surovine — tako v industriji kot v kmetijstvu — predstavlja resno zahtevo, da se v predloge plana vnesejo realne rasti fizičnega obsega proizvodnje. Zelo malo je primerov, da je združeno delo v svojih planih predvidelo združevanje dinarskih in deviznih sredstev za surovine in repromateriale; nasprotno — v večini primerov se računa z združevanjem sredstev na predelovalnih programih, da bi tako opravičili obseg lastnih investicij, kar pa ne daje realnih osnov razvoja teh dejavnosti.

Iz analize razvoja podravske regije izhaja, da je že v tem srednjeročnem obdobju rast naših finalistov upočasnjena prav zaradi neustrezne preskrbe in da uvoz surovin in repromateriala predstavlja osnovni izvor deviznega deficita regije in SRS. Iz osnutkov planov razvoja niso razvidni dovolj veliki napori za preusmeritev dela razpoložljive akumulacije v razvoj lastnih zmogljivosti na področju preskrbe s surovinami in razvoja manjkajočih zmogljivosti na podlagi dohodkovnega povezovanja. Na področju kmetijstva pa imamo še dodatni problem neurejenega nepovratnega združevanja sredstev v SRS za pridobitev novih obdelovalnih površin z melioracijami.

NEUSKLAJENOST V MATERIALNI STRUKTURI

Neuskajenost v materialni strukturi gospodarstva zahteva prestrukturiranje v celi vrsti delovnih organizacij, ker so številne zmogljivosti nastale v ugodnih pogojih preskrbe z energijo vseh vrst in uvoznimi surovinami, instalirane predelovalne zmogljivosti pa so bile usmerjene pretežno na domači trg.

Med panogami industrije, ki jim je bila dana prednostna vloga, t. j. industrija prometnih sredstev, strojegradnja, elektro industrija, kemična industrija in kmetijstvo z agroživilsko industrijo, turizem in drobno gospodarstvo, se načrtujejo pomembnejši premiki prestrukturiranja, vendar pa je njihov vpliv premalo izrazil v smeri razreševanja strateških vprašanj razvoja. Razlogov za tak položaj je več, omeniti pa velja naslednje:

— da je že v dosednji realizaciji razvojnih ciljev bilo premalo usklajevalnih ukrepov med posameznimi gospodarskimi področji in kontinuitete razvoja z racionalizacijo materialne porabe in smotrne zaposlovanja;

— da bi morali nosilci razvoja v analizah možnosti razvoja osrednjih dejavnosti, na katerih gradimo strategijo razvoja, pokazati razloge za počasno rast v letih 1976—80 in vgradiati v plane 81—85 ustrezne ukrepe, da se to preseže;

— da obstoječe dileme zahtevajo poglobljen pristop pri realizaciji razvojnih programov, pri katerih bi morali sodelovati gospodarstvo in intelektualni potenciali v regiji;

— da se moramo samoupravno dogovoriti za uresničitev strateških ciljev gospodarskega razvoja v Podravju.

V planih se še naprej kaže neuskajenost v strukturi razvoja, zlasti je premajhen razvoj na področju turizma, drobnega gospodarstva in njegove povezave z industrijo, trgovino in izkoriščanja geografskega položaja regije, zagotavljanje lastne surovinske osnove v vseh oblikah, uvajanje novih izdelkov, zlasti takih, ki bodo privlačni za sofinanciranje, ukrepi za vzgojo in specializacijo razvojno raziskovalnih kadrov v gospodarstvu. V kmetijstvu pa je še vedno premajhen poudarek v razvoju kooperantskih odnosov z zasebnim sektorjem.

Zaradi tega je izredno pomembno, da vnesemo v predloge planov čim več kvalitete. Iz objektivnih razlogov ne bo mogoče do konca decembra dokončno oblikovati posameznih samoupravnih sporazumov, zato je potrebno na teh področjih opredeliti organizacijske naloge in čas njihove realizacije.

PREPOČASNA RAST LASTNE TEHNOLOGIJE

V planih je premalo prisotna sprememba razvoja znanstveno raziskovalnega dela, ki je doslej bilo v veliki meri ekstenzivno. Še naprej se opaža premajhna povezanost med tistimi dejavnostmi, ki jih opredeljuje kot prednostne in bi tudi v bodoče predstavljale strategijo razvoja, in znanstvenimi institucijami v regiji in zunaj nje. Gre za povezanost razvojno-raziskovalnega dela med združenim delom in institucijami v regiji in za usklajenost med vzgojno-izobraževalnimi institucijami in gospodarstvom, kar bo treba doseči v uveljavljanju usmerjenega izobraževanja. Zlasti niso nakazane hitrejši možnosti prekvalifikacije KV delavcev, tehnikov raznih smeri itd., prav tako ne pridobivanje tistih specialističnih znanj ob delu od KV delavca do fakultetno izobraženega, ki so potrebna za prenašanje sodobne tehnologije v prakso, aplicirano na potrebe razvoja naše regije.

Gibanje produktivnosti dela v zadnjih letih ni doseglo planirane letne stopnje 4,5 %, temveč le 2,6 %, medtem ko je letna stopnja rasti zaposlovanja presegla predvideno, ob tem se ocenjuje, da je okrog polovica novozaposlenih delavcev brez ustrezne strokovne izobrazbe.

Rast produktivnosti za obdobje 1981—85 se v gospodarstvu predvideva za 2,1 %, v industriji za okrog 3 %, kar pomeni, da povečujemo zaostanek, ki ga imamo v primerjavi z razvitimi deželami celo do 3 krat. Če ne bomo premaknili produktivnosti, bo to ena največjih zavor razvoja. To pa je možno le ob usklajitvi sedanjih strukturnih problemov med posameznimi sektorji gospodarstva in znotraj njih, s pospešenim razvojno raziskovalnim delom, večjo specializacijo in kooperacijo, z boljšo samoupravno organizacijo dela in koriščenjem delovnega časa.

SPECIALIZACIJA IN MEDSEKTORSKA POVEZANOST

Globalne razvojne usmeritve nosilcev razvoja vključujejo programe, predvsem pa razmišljanja, ki bi naj prispevala k večji specializaciji in povezanosti združenega dela ter k razvijanju kooperantskih odnosov.

Nekateri sporazumi nosilcev razvoja (TAM in TIMA) ponujajo osnovo za dogovarjanje, ki bo v nadaljnjem procesu usklajevanja lahko pripeljala do določenega poslovno-planskega sodelovanja in do združevanja dela in sredstev. Odsotnost tega je bil že v dosedanjem razvoju eden od glavnih razlogov razdrobljenosti razvoja, učinkovitosti vloženih sredstev in posledica številnih problemov v medsebojnih dobavah.

Dejstvo je, da tudi v osnutkih temeljev plana niso dovolj prisotne ekonomske zakonitosti, ki bi zagotavljale stabilnejši razvoj. Razlog za to je tudi v izrednih težavah in dolgotrajnosti dogovarjanja, zato bo potrebno v predlogih plana tudi s tega področja predvideti organizacijske naloge. Razumljivo je, da bo zaradi zamud pri planiranju in že omenjenih težav dogovarjanja ta del plana najmanj konkreten, zato je pomembno, da na tem področju zagotovimo kontinuiteto dela v naslednjem planskem obdobju.

HITREJŠI RAZVOJ MANJ RAZVITIH OBMOČIJ

Razvoj manj razvitih območij v regiji je zlasti v občinah Ptuj in Slovenska Bistrica močno odvisen od razvoja aluminijske industrije, v ostalih občinah, razen Maribora pa od kmetijstva in predelovalne industrije na področju agroživilstva ter manjših in srednjih delovnih organizacij ali TOZD na področju industrijske kooperacije.

Razvoj kmetijstva je v veliki meri odvisen od združevanja nepovratnih sredstev v SRS za pridobivanje novih površin in ustrezne kreditne politike temeljne banke za hitrejši razvoj živinoreje tako v družbenem kot zasebnem sektorju.

Zlasti je za razvoj pomembna samoupravna dohodkovna povezanost z velikimi potrošnimi centri in predelovalni industrijo tako v živinoreji kot v sadjarstvu in proizvodnji sladkorja. Premalo je prisotna tudi povezanost na področju preskrbe z repromateriali iz industrije in zagotavljanja deviznih učinkov.

Ugotovljeno je, da nosilne industrijske panoge niso izpolnile pričakovanj razvijanja manj razvitih območij v regiji, čeprav so določeni premiki v tej smeri. Ekstenzivni razvoj zmogljivosti na manj razvitih območjih zahteva tudi tu prestrukturiranje vsaj v smeri doseganja višje tehnološke ravni z manjšo potrošnjo surovin in delovne sile ter z večjimi možnostmi za izvoz.

V planih je načrtan prepočasni razvoj drobnega gospodarstva v povezavi z industrijo, gradbeništvom in trgovino. Prav tako bi si morali postaviti konkretne cilje, da se doseže pospešen razvoj na manj razvitih območjih Slovenskih goric in Haloz. Odpravljanje obstoječih razlik v razvoju, kjer občina Lenart dosega le 20 odstotno stopnjo narodnega dohodka SRS, bi morala biti konkretna naloga vseh subjektov razvoja. Ugotovitve, da nam pri nosilnih razvoju manjkajo ustrezni programi in sredstva, so za manj razvita območja še posebno resni problem. Pomembno je tudi, da bomo strokovno usposabljali mladino na teh območjih, ker je to eden od predpogojev za hitrejši razvoj.

EKONOMSKI ODNOSI S TUJINO

V letošnjem letu bo gospodarstvo podravske regije pokrivalo uvoz z izvozom z okrog 80 % ob upoštevanju že znanih problemov v blagovnih tokovih in da bo fizični obseg proizvodnje le v višini lanskega leta.

Ekonomski odnosi s tujino bi morali biti v planih konkretno poudarjeni in opredeljeni, kateri programi v SOZDL, DO ali TOZD bodo prevzeli vlogo preskrbe z devizami, s pogojem, da so znani združevalci sredstev. Ker razvojni programi premalo opredeljujejo izvor surovin, deviznih sredstev in realno bilanco finančnih možnosti, so spremembe v smeri prestrukturiranja premajhne, prikazane stopnje rasti in investicij pa nerealne. Zato bo nujno v predlogih plana realneje opredeliti razvojne možnosti. Tak realnejši pristop omogoča tudi objavljen predlog kriterijev po branžah od Temeljne banke KB Maribor in osnutek predloga republiškega plana 1981—85.

Pri ekonomskih odnosih s tujino je dan tudi premajhen poudarek usmerjenosti izvoza, predvsem v dežele v razvoju, na katere bomo v vedno večjem obsegu prenašali tudi dolgoročni izvor surovin. Prav tako je dan premajhen poudarek organizacijskim oblikam nastopa v teh in v razvitih deželah ter organiziranju združenega dela za kompleksno ponudbo, v kateri bi morala biti močnejše vključena tudi manjša in srednja podjetja in dosežena višja stopnja komplementarnega razvoja.

(Povzetek iz gradiva za skupno sejo medobčinskega sveta ZKS in sveta ZSS)

KS BRATJE REŠ PTUJ

Pomanjkanje prostorov ni ovira za delo

Tako kot v ostalih, so tudi v tej ptujski krajevni skupnosti že izvedli zbor občanov. Odločili so se za štiri zore, ki so bili vsi dobro obiskani, sklicali pa so jih kar v nezakurjenih garažah in v prostorih temeljne organizacije Osojnik. Tako je ta primer dovolj dober dokaz, da pomanjkanje prostorov ni ovira za delo, če so le kraji pripravljeni sodelovati.

Na zborih so soglasno potrdili skupni referendumski program, saj se zavedajo, da gre pri njegovem uresničevanju za solidarnost, ki so je bili v tem obdobju deležni tudi v tej krajevni skupnosti. Razpravljali so tudi o osnutku sporazuma o temeljih plana krajevnih skupnosti za naslednje srednjeročno obdobje in se pogovorili o nalogah, ki jih bodo uresničili še v tem ter v prihodnjih letih. Že sedaj so imenovali koordinacijski odbor, ki bo poskrbel za izvedbo referenduma — ta bo potekal na treh glasovalnih mestih v zasebnih hišah in v prostorih tozda Osojnik. Treba pa je povedati, da so referendumski program dobro preresetali že na seji sveta krajevnih skupnosti, svoj sestanek so imeli tudi člani zveze komunistov, ki žive na tem območju, k delu pa so krepko pritegnili mladinsko organizacijo, ki je nasploh izredno aktivna. In če že govorimo o prostorih ne smemo pozabiti, da krajevni skupnosti ob večjih sestankih in prireditvah ponudi gostoljubje tudi Center srednjega usmerjenega izobraževanja.

Prav zaradi prostorske stiske — za delo krajevnih skupnosti in družbenopolitičnih organizacij nimajo niti kvadratnega metra svojih prostorov — so se v tem srednjeročnem obdobju odločili za gradnjo doma krajanov. Ta bo pod svojo streho združil poleg krajevnih skupnosti in DPO še vse, kar potrebuje za delo SLO in DS, v dvorani pa bodo imeli poleg sej tudi razne prireditve.

Celotno investicijo imajo »pokrito« kot pravimo, odločili pa so se za montažno gradnjo, ki je cenejša. V načrtu imajo tudi gradnjo prostorov za trgovski lokal, ki ga v tej krajevni skupnosti še nimajo. Doslej so s prostovoljnimi delom prihranili okrog 20 starih milijonov, saj so sami opravili vsa zemeljska dela, položili temelje in ploščo, še pred zimo pa bi radi dom spravili pod streho. Vsa prostovoljna dela opravijo v popoldanskem času, pa ob prostih sobotah in nedeljah. Tukaj velja pohvaliti prav mladino, ki kljub šolskim obveznostim pridno pomaga pri gradnji doma.

Sicer pa v krajevni skupnosti poleg gradnje načrtujejo še ureditev cestne razsvetljave in električnega omrežja, modernizacijo cest in kanalizacije, pa še kakšna naloga se bo našla, ki jo bodo uresničili s skupnimi močmi.

Glede na dosedanje delovne uspehe in sodeč po dobrem delu krajevnih družbenopolitičnih organizacij ter krajevnih skupnosti, bodo kraji v novih prostorih, ki bodo sad njihovih dela, še bolj aktivno in zavzeto uresničevali zastavljeno razvojno pot te krajevnih skupnosti.

N. D.

KVIZ „SLOVENSKE GORICE V BOJU ZA SVOBODO“

Osnovna organizacija ZSMS »Franc Kramberger« Rogoznica organizira v okviru sodelovanja OO ZSMS na območju Slovenskih goric in idejnopoličnega usposabljanja mladih v mesecu novembru kviz »SLOVENSKE GORICE V BOJU ZA SVOBODO«. OO ZSMS bodo odgovarjale na tri teme vprašanj:

- Ptuj v boju za lepše dni
- Krajevna skupnost — samoupravna skupnost krajanov
- Šport

V četrtek, 3. oktobra so se v klubu mladih sestali predstavniki sodelujočih ekip in izžrebali ekipe za predtekmovanje. Kicar in »Franc Kramberger« Rogoznica, naslednjo soboto, to je 22. novembra pa bodo v Destrniku preverile svoje znanje OO ZSMS Destrnik, Trnovska vas in Podvinci.

Zmagovalni ekipi teh dveh tekmovalcev se bosta pomerili v finalu kviza 29. novembra 1980 v Rogoznici, to pa bo v krajevni skupnosti Heroja Lacka Rogoznica tudi osrednja prireditev v počastitev 29. novembra Dneva republike.

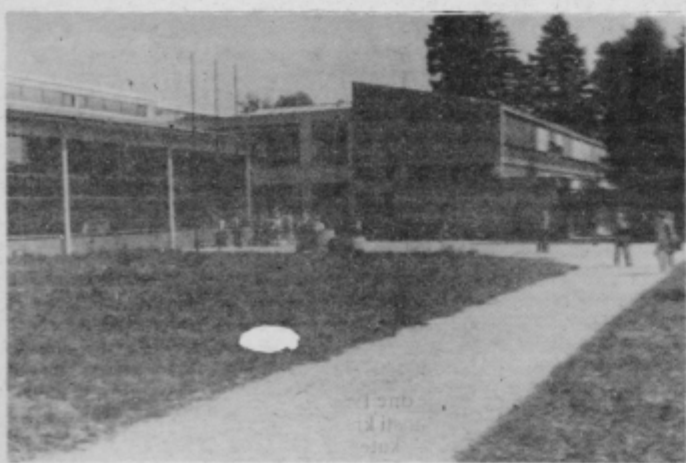
Dragica Kujavec

PRVI PRAZNIK KS „POHORSKI ODRED“

Krajevna skupnost »Pohorski odred« zajema območje novega naselja občinskega središča Slovenska Bistrica ter naselje Sp. Ložnica. Steje prek 3000 prebivalcev in je bila ustanovljena pred letom dni ob preoblikovanju velike KS Slovenska Bistrica v več manjših. Prav to preoblikovanje je vneslo med stanovalce nove KS veliko večje zanimanje za dogajanje v svojem življenjskem okolju. Posebno uspešni premiki so bili zabeleženi v organiziranju krajevnih skupnosti. Zaživeli so hišni sveti, kar je opaziti tudi v bolj urejenem okolju stanovanjskih zgradb. Več skrbi posvečajo tudi prizadevanjem za bolj organizirano preskrbo z živili in drugimi potrebnimi artikli, še posebno pa za povečanje prodajnih površin in boljše komunalno urejenost naselja.

Ob krajevnem prazniku, ki so ga prvič praznovali 4. novembra, v spomin na obletnico ustanovitve Pohorskega odreda pri Črnih mlakah na Pesku, so se zvrstile številne športne in kulturne prireditve. Med najpomembnejšimi pa je prav gotovo otvoritev težko pričakovane prizidka k osnovni šoli Pohorski odred Slovenska Bistrica, v katerem bodo učenci dobili sodobno kuhinjo, jedilnico, tri učilnice, v starem delu pa še nove garderobe. Dnevno bodo lahko v novi kuhinji pripravili okoli 1600 obrokov. S tem pa bodo odpravili večletne težave pri prehrani učencev. Z novim prizidkom so dani tudi pomembni pogoji za celodnevno šolo.

Besedilo in posnetek: Viktor Horvat

Prizidek k OŠ Pohorski odred v Slovenski Bistrici je novi življenjski prostor učencev te šole.

O SKUPNOSTI KS SLOVENSKE GORIC

V drugi polovici oktobra je bil predsednikom svetov skupščin KS Slovenskih goric v občini Ptuj poslan osnutek samoupravnega dogovora o ustanovitvi Skupnosti KS Slovenskih goric v občini Ptuj. Dogovor je dan v razpravo svetom skupščin in krajevnim konferencam SZDL s tega območja. Da bi osnutek ne obležal neobravnavan, bom v naslednjih vrsticah nanizal nekaj predlogov za razmišljanje in lažjo razpravo o njem.

Kraji v tem predelu občine se že vrsto let skušajo organizirati tako, da bi s svojimi načrti, mnenji in predlogi skupno nastopali, se medsebojno spoznali, si pomagali in se razvijali. Sprva so bili le posamezni sestanki, razprave, ki so v zadnjem času postale vse številnejše in zavzemajo različna področja. Aktivnost pa je v večini primerov odvisna od prizadevnosti nekaj posameznikov.

Pri SZDL deluje koordinacijski odbor za razvijanje tradicij narodnoosvobodilnega boja in socialistične revolucije. Redno se vrstijo tudi posveti poveljnikov in načelnikov štabov CZ v KS in OZD, pokazali so se že začetki skupnega dela predsednikov komitejev za SLO, pa tudi na področju planiranja so stekla skupna dogovarjanja. Zraven teh primerov se pojavljajo tesna sodelovanja med sosednjimi KS posamezno.

Dogovor, ki je sedaj v javni razpravi bi naj vse to združil in dodal še nova povezovanja in delovanja. Sedež skupnosti bi naj bil v KS iz katere je predsednik skupščine skupnosti. Predsednike bi se volilo vsako leto in bi se ravnali po abecednem redu krajevnih skupnosti.

Skupnost bi imela svoj statut in druge splošne akte, ki so za tekoče delovanje potrebni. Sporazum bi naj zajemal skupno delovanje koordinacijo s skupščinami KS, sveti skupščin KS, komiteji za SLO KS, CZ, NZ, svetom potrošnikov, družbenopolitičnimi organizacijami, društvi, povezava delavcev zaposlenih v KS v delovno skupnost.

Nadalje bi delovali pri usklajevanju razvoja udeleženk.

— usklajevali stališča do programov družbenoekonomskega in samoupravnega razvoja Slovenskih goric občine Ptuj,

— se samoupravno sporazumevali in povezovati z organizacijami združenega dela, samoupravnimi interesnimi skupnostmi in drugimi samoupravnimi organizacijami in skupnostmi z namenom, da se doseže hitrejši in skladnejši ekonomski razvoj Slovenskih goric v občini Ptuj;

— pozabiti ne bi smeli tudi na vzajemno pomoč,

— delovanje pa bi moralo zajemati tudi druga področja, ki v osnutku in tem zapisu niso opredeljena.

Skupno dogovarjanje in načrtovanje skupnih akcij in same akcije so rezultat dela, ki je viden, če so bila skupna pripravljala dela dobra, so rezultati tudi dobri. Takšno povezovanje je dobrodošlo pri razvijanju in modernizaciji cest, pri izgradnji TP, niskonapetostnega električnega omrežja—ojačitve, PTT zvez, vodovoda, kanalizacije, pri urbanizaciji naselij in na drugih področjih.

Uspeh in učinek takega dogovora bo prav gotovo odvisen od aktivnosti vsake krajevnih skupnosti, od občanov, ki bodo v tem sistemu delovali. Prav gotovo uspehi na začetku ne bodo veliki, vendar se z dobro voljo in čutom odgovornosti da veliko napraviti.

V sestavku so zajeti tudi predlogi, ki jih v osnutku ni. Takih in podobnih novih pripomb bi moralo biti še več, da bi se iz skupnih mnenj in pripomb lahko izoblikoval takšen predlog samoupravnega dogovora, ki bi zajemal vsa bistvena vprašanja, ki so potrebna širših razprav.

V SLOGI JE MOČ, V DELU NAPREDEK.

k. a.

KADAR JE KDO V STISKI, MU JE POTREBNO POMAGATI

Veliko je bilo že napisane o tem, da so mladi iz raznih krajevnih skupnosti pripravljali takšne ali drugačne mladinske delovne akcije.

V soboto 25. oktobra smo se tudi mladi iz KS Videm izkazali za akcijo, ki je velikega pomena. Pomagali smo pri trganju koruze pri Frančki Ciglar iz Šturmovca. Frančka živi na kmetiji sama, vendar jo že pestijo leta. Kljub temu, da je že veliko dala skozi svoje življenje, ne more nehati delati na kmetiji. Sicer ima tudi hčerko. Ta ji je pridno pomagala pri delu, dokler se ni poročila in z možem odšla. Tako je Frančka ostala sama. Ima veliko njivo koruze za siliranje in krmo živalim. Potrebno je povdariti, da ima Frančka v reji nekaj glav bikov. Torej pridelek koruze je namenjen za krmo bikov. Sicer ji sosedje zelo veliko pomagajo, vendar imajo sedaj v jesenskem času dela tudi na svojih poljih.

Frančka se je za pomoč pospravljala pridelka obrnila na OK ZSMS Ptuj. Ta je naprej posredovala najbližji OO ZSMS v Šturmovcu. Predsednik tamkajšnje OO ZSMS Vid Strafela je nadalje posredoval svetu krajevnih skupnosti mladih v KS in predsedniku Borisu Novaku. Kmalu so zunaj viseli plakati, ki so vabili na akcijo.

Frančka je bila zelo vesela, da smo se mladi odločili, da ji pomagamo pospraviti koruzo s polja. Akcija je sicer zelo dobro uspela, čeprav se je akcije udeležilo malo

mladincev. Bilo jih je samo 15, vendar je bil vzrok tako majhne udeležbe slabo vreme. In ker je KS Videm ena izmed tistih KS, kjer se veliko ljudi ukvarja s kmetijstvom, smo mnogo mladincev lahko opravičili.

Kratek odmor po napornem delu, vendar zmeraj z nasmejanimi lici.

Delo na njivi je potekalo hitro, nekateri so prav uživali v trganju koruze. Naše načrte je prekrizalo slabo vreme. Naredili smo veliko, vendar ne toliko kolikor smo, v začetku predvidevali.

Ob takšni zavzetosti dela, sem si lahko privoščila pogovor samo med kratkim oddihom. Vid Strafela, predsednik OO ZSMS Šturmovca:

„Pobudnik za to delovno akcijo

je bila Frančka sama, v istem času pa smo že tudi pri nas kovali načrte, ker jo kot našo vaščanko zelo dobro poznamo, da ji pomagamo pri spravilu koruze. Tudi OK ZSMS Ptuj nas je na to akcijo opozorila. Ker je ženska sama in

pomena, saj le tako lahko mladi dokažemo, da smo pripravljene pomagati kadarkoli je to potrebno. Mladi smo dokazali svojo enotnost, saj je ženska sama in ima skozi vse leto veliko dela na kmetiji, vendar je jeseni najtežje, saj je za spravilo pridelka potrebno vložiti največ dela. Akcija je ovrednotena, vzrok slabe udeležbe pa je slabo vreme in tudi delo, ki ga morajo mladi opravljati doma, saj so skozi teden v šoli, mnogi pa tudi v službi. Tudi danes, ko je sobota, veliko mladih dela in tudi to je eden od razlogov, da mladih ni veliko.

Letos je to naša tretja mladinska delovna akcija. Dve veliki enotedenski in enodnevni akciji sta iz objektivnih razlogov odpadli. Enotedenska akcija je bila načrtovana pri gradnji primarnega vodovoda v Jurovcih. Iz objektivnih razlogov se ta akcija žal ni izvedla. Prav tako pa je odpadla akcija pri gradnji večnamenske stavbe. Tako smo lahko izkoristili še zadnjo priložnost v tem letu za akcijo. Kljub temu, da je mladih malo, smo lahko zadovoljni s tem kar smo naredili.“

Težko je povedati, kako se je Frančka razvedela našega prihoda. S tem smo mladi pokazali spoštovanje do starejših ljudi in vsi si želimo, da bi kmetija kakršno ima Frančka ostala takšna kakršna je. Morda bo se še našel kdo, ki bo tako trdo prijel za kmečko delo, tako kot je to storila Frančka Ciglar.

„Mislim, da je akcija velikega

-JH

PRIZNANJE VSEM, KI SO AKTIVNI

Preteklo sredo so v krajevni skupnosti Dušan Kveder izvedli volilno programsko konferenco socialistične zveze delovnih ljudi in zbor krajanov. Prav zato smo se odločili, da tokrat pišemo o tej krajevni skupnosti, o njenih uspehih, težavah in načrtih. Naš sogovornik je Ciril Satej, predsednik skupščine krajevnih skupnosti Dušan Kveder.

Na volilno programski konferenci socialistične zveze delovnih ljudi smo govorili tudi o referendumu. Ocenili smo vse dosežke, le teh pa ni malo. V dvo in pol letnem obdobju smo v krajevni skupnosti z lastnimi sredstvi in sredstvi delovnih organizacij izvedli mnogo akcij: urejena je Trstenjakova ulica, v tej ulici sta zgrajeni tudi dve zgradbi službe družbenega knjigovodstva in projektivnega biroja, zgrajena je klet, ki jo je investirala Kinetički kombinat, s predelovalnico grozdja. Uredili smo kanalizacijo iz šolskega centra in krajevne skupnosti Bratov Reš, s prispevkom krajanov in prispevkom samoupravne interesne skupnosti otroškega varstva smo uredili vrtec v prvem nadstropju kovinarske šole. Urejen je park med železniškim mostom in nekdanjim mostom na Hrvaškem trgu. Asfaltirane so vse ceste ob Dravi in tudi vmesne vpadnice na glavno cesto, ki pelje ob Dravi. Prav sedaj pa urejajo še ostale ceste s priključki na Muzejski trg. Tako bomo v krajevni skupnosti Dušan Kveder v celoti realizirali programske naloge, ki so bile zastavljene razen dokončne ureditve Prešernove ulice, za kar pa nismo imeli dovolj sredstev, premajhen pa je bil prispevek samoupravne

interesne skupnosti in so tako sredstva krajanov zbrana s samopriskevkom ostala.

Prispevali smo tudi v skupne programe, ureditev pokopališča v Rogoznici, del sredstev smo namenili pri izgradnji doma krajanov pri krajevni skupnosti Bratov Reš in krajevni skupnosti Budina Brstje.

Pohvaliti velja samoupravno stanovanjsko skupnost, ki je precej sredstev vložila v obnovo starega mestnega jedra v naši krajevni skupnosti. Odpirali smo tudi nove delavnice, novi poslovni prostori, sedaj pa urejamo prodajalno kruha, urejeni so prostori Jugobanke.... Torej s pomočjo drugih in nas krajanov smo v tem obdobju resnično mnogo dosegli.“

Za mestne krajevne skupnosti je značilno, da je malo število krajanov aktivnih, pa naj bo to na akcijah, sestankih ali kje drugje. Kako je v krajevni skupnosti Dušan Kveder?

„To, da se vsi člani ne vključujejo v delo, da ne prihajajo na sestanke, to je splošen problem vseh mestnih krajevnih skupnosti. Je pa res, da ob določenih akcijah po ali težavah naletimo na množično odzivnost. To je takrat, ko želijo potrebo, zato mislim, da bi morali prav temu posvetiti več pozornosti, da bi tako angažirali večje število krajanov po različnih društvi, organizacijah... tako pa sedaj prevečkrat srečujemo le ene in iste ljudi.“

Priznanje moram dati naši mladini v naši krajevni skupnosti, ki kaže precejšnje zanimanje za akcije in tudi sedaj v predreferendumske obdobju so se mladi dobro vključili v priprave.

Pogrešamo tudi aktivnost upokoencev, čeprav je naša krajevna skupnost tipična ostarela krajevna skupnost. To daje tudi značaj krajevni skupnosti, mnogo je socialnih težav, največ imamo poravnalnih svetov, prepirov, ki so značilni za stare neurejene zgradbe s skupnimi prostori.

V naši krajevni skupnosti poznamo določeno število upokoencev, ki so zelo aktivni v delegacijah in služijo celo za vzgled mladim, žal pa je takih premalo in bi se res lahko bolj vključevali v delo krajevnih skupnosti.“

Ljudje se seveda tudi sami vključujejo, če je program sestankov in akcij vabljiv. V posebnem členu samoupravnega sporazuma o temeljih plana krajevnih skupnosti mesta Ptuja za obdobje 1981—1985 piše, da ob koncu letošnjega leta izteče samopriskevke, ki ga plačujejo delavci, kmetje, obrtniki, upokoenci in občani, ki so zaposleni v tujini. Samopriskevke je osnova za uresničitev srednjeročnega plana in zato bodo krajevne skupnosti mesta Ptuja morale razpisati nov referendum za uvedbo samopriskevke za naslednjih pet let. V razpis samopriskevke bodo vključili tudi skupni program vseh mestnih krajevnih skupnosti. Kakšen program bodo s skupnimi močmi v naslednjem srednjeročnem obdobju napravili v krajevni skupnosti Dušan Kveder?

Na zboru krajanov so govorili o programu krajevnih skupnosti, v sredo so imeli sklicano razširjeno sejo skupščine krajevnih skupnosti, a so zaradi nesklepnosti morali

sklice ponoviti. Samopriskevke bodo razpisali za naslednjih pet let v višini enega odstotka. S sredstvi, ki bi jih tako zbrali in s pomočjo samoupravnih interesnih skupnosti ter združenega dela nameravajo urediti pločnik ob Raičevi ulici do kovinarske šole in odcep proti ulicam med vrti. Dokončali bodo kanalizacijo v Prešernovi ulici in uredili Prešernovo ulico. Uredili bodo Krempljevo ulico, asfaltirali Lackovo ulico, uredili semaforizacijo na Trgu svobode in na križišču Srbski trg in ulice Jožeta Potrča, Trstenjakova ulica.

Za skupni program bomo združevali sredstva za izgradnjo vrtca in jaski za 100 otrok in za gradnjo kanalizacije. Nekaj sredstev pa bomo namenili za obnovo starega mestnega jedra.

Mislim, da je program izvedljiv, skupni program pa, kot sem že večkrat zapisala, solidarnostno pokrivanje potreb, ki so izražene v vseh krajevni skupnostih in zato ni razloga, da kraji tega skupnega programa ne bi sprejeli.

Organizacijo priprav za referendum vodijo v vseh krajevni skupnostih mesta Ptuja odbori za izvedbo referenduma, ki so zadolženi za politično akcijo v posameznih krajevni skupnostih. Odbor pa sestavljajo: predsednik skupščine krajevnih skupnosti, predsednik sveta skupščine krajevnih skupnosti, predsednik KK SZDL, sekretar osnovne organizacije zveze komunistov in predsednik osnovne organizacije ZSMS.

Kaj naj še zapišem: naj se vsi kraji vključujejo v vse akcije, saj je takrat delo lažje in so uspehi večji.

N. Kotar

DOLGOROČNA PRESKRBA S KMETIJSKIMI ŽIVILSKIMI PROIZVODI

Problematika zadovoljive preskrbe delovnih ljudi in občanov z osnovnimi živilskimi proizvodi že nekaj časa predstavlja enega od pomembnih problemov urejanja odnosov v ožjih in širših družbenopolitičnih skupnostih.

Neurejenost preskrbe je značilna predvsem za proizvode, kjer zaradi ekonomskih in socialnih razlogov peša interes za proizvodnjo. Pogostokrat nastopa tudi nepovezanost med ponudbo in povpraševanjem po teh proizvodih, saj v reprodukciji verigi niso zastopani dolgoročni cilji te proizvodnje.

S posledicami se vsakodnevno srečujemo, saj se kažejo v pomanjkljivi ponudbi, nihanju cen, preskrbi in živilskih stroških.

V zadnjem času prihaja predvsem v ospredje pomanjkanje kmetijsko živilskih proizvodov. Da bi dosegli skladnost med proizvodnjo in porabo so v Mariboru sprejeli leta 1978 družbeni dogovor o organizirani proizvodnji in preskrbi prebivalstva Maribora in gravitacijskega območja s kmetijskimi živilskimi proizvodi. Ta dogovor so ponudili v podpis tudi ostalim občinam v regiji, vendar ga takrat nismo podpisali. Letos se je v razpravo aktivno vključila tudi Medob-

činska gospodarska zbornica za Podravje ter v pregledu aktivnosti in ukrepov za enotno reševanje preskrbe prebivalstva s kmetijskimi prehrabnimi proizvodi v Podravju predlagala sprejem družbenega dogovora o organizirani proizvodnji in preskrbi s kmetijskimi prehrabnimi proizvodi in ustanovitve samoupravne interesne skupnosti za preskrbo prebivalstva v Podravju.

Izvršni svet skupščine občine Ptuj je na svoji seji razpravljalo o družbenem dogovoru ter sprejel sklep, da se družbeni dogovor predloži zboru združenega dela, ki ga je na svoji zadnji seji tudi potrdil in za podpis družbenega dogovora so pooblastili dr. Cveta Dopliharja, predsednika občine Ptuj.

S tem družbenim dogovorom določajo udeleženci družbenega dogovora temeljna načela in politiko preskrbe prebivalstva Maribora in gravitacijskega območja s kmetijskimi živilskimi proizvodi. S podpisom tega družbenega dogovora sprejmejo udeleženci obveznosti v zvezi z organizacijo in zagotovitvijo preskrbe s kmetijskimi in živilskimi proizvodi.

Osnovni cilj udeležencev je zagotoviti dolgo-

ročno, stabilno in kontinuirano preskrbo prebivalstva Maribor in gravitacijskega območja s kmetijskimi živilskimi proizvodi, preskrbo gostinskih in turističnih organizacij združenega dela, zdravstvenih ustanov, restavracij, šol, vzgojno varstvenih ustanov in drugih ustanov družbenega standarda.

Tako bodo sprejete dolgoročne rešitve za stabilizacijo tržišča s kmetijskimi živilskimi proizvodi, tako glede količin, kvalitete in cen. Kot nalogo prioriteta pomena pa bodo obravnavali preskrbo prebivalstva Maribora in gravitacijskega območja s sadjem, zelenjavo in vrtninami.

Tržni red, ki ga udeleženci skupno določijo, ureja predvsem promet s kmetijskimi živilskimi proizvodi na živilskih trgih, splošne in posebne prodajne pogoje, predmet prodaje, pravice in obveznosti prodajalcev, lokacije tržnih površin za posamezne proizvode, pravice in dolžnosti upravljalcev tržnih površin, vzdrževanje reda in čistote, prodajna mesta, shranjevanje blaga, posebne storitve in pripomočke ter kontrolo nad prodajo in kvaliteto blaga.

N. Kotar

POD SNEGOM PRECEJ PRIDELKOV

ORMOŽ

Tudi ormoški kmetijci so zaskrbljeni, saj jih je snež presenetil sredi jesenskih del na poljih in v vinogradih, kjer je ostalo še precej poljščin, v vinogradih pa pozne sorte grozdja. Spravilo pridelkov in jesenska setev je bila v zamudi zaradi zapoznele vegetacije spomladi in slabih vremenskih razmer skozi vse leto, slabo vreme pa je oviralo tudi spravilo poljščin, ki bi bile v normalnih pogojih že na varnem.

Pri kmetijskem kombinatu Jeruzalem Ormož so povedali, da je na poljih ostala koruza še na 317 hektarjih, sladkorna pesa pa na 25 hektarjih. Jesensko setev pšenice so opravili do polovice, neposejanih je še 140 hektarjev planiranih površin. V družbenem sektorju so doslej potrgali 220 vagonov grozdja, približno tretjina grozdja pa je še v vinogradih, predvsem pozne sorte, kot so laški rizling, šipon in beli borgundec. Strokovnjaki so mnenja, da sedanji snež grozdju sicer ne bo škodoval, če seveda ne bo pritisnil mraz, ki bi povzročil pokanje grozdnih jagod, bo pa vreme vplivalo na še večje zakasnitve pri jesenskih opravilih.

V zasebnem sektorju je trgatve že končana, na poljih pa je še nekaj pridelkov — nekaj več kot tretjina pridelka sladkorne pese, koruze pa kar za polovico, približno do polovice je opravljena tudi jesenska setev.

Kakorkoli že, upati moramo, da se bo vreme izboljšalo, da bo snež vendarle še skopnel in da bodo kmetijci imeli še dovolj časa za vsa opravila na poljih in vinogradih, saj bi bil v nasprotnem primeru v

Na poljih je snež začasno prekril skoraj polovico površin koruze.

Foto: J. Bračič

prihodnjem letu pridelek znatno manjši, s tem v zvezi pa bi se bolj čutili pomanjkanje prehrabnih artiklov.

JB

ČAKA NAS ŠE TRGATEV

Zasebni kmetovalci pa tudi kmetijske delovne organizacije so se še posebej trudile tudi v deževnem vremenu, da bi pospravile pridelke za katere so se celo leto skrbeli. Tudi učenci osnovnih šol so pomagali kmetijskemu kombinatu pri trgatvi.

Kljub naporom, pa je snež prekril 4,5 hektarjev vinogradov. Trgatev v zasebnem sektorju pa je že končana. Grozdje več ne nabira sladkorja, saj povečini precej gnije, jagode pa odpadajo, kljub vsemu pa so količinsko pridelki precej višji kot v prejšnjih letih, kakovost pa je razumljivo slabša od preteklih let.

Velja opozoriti, da pravilnik o dosladkanju kljub prepovedi, ki jo daje zakon o vinu, dovoljuje dodajanje grozdju in vinskemu moštu sladkor (največ za povečanje 2,5 odstotkov volumena na sto litrov). Vendar smemo dosladkati le z dovoljenjem pristojnega upravnega organa za kmetijstvo pri skupščini občine.

N. Kotar

Pridelek grozdja zadovoljiv

Od zasebnih pridelovalcev so letos v Ormožu odkupili 158 vagonov grozdja. Po količini je pridelek grozdja zadovoljiv, tako v zasebnem kot družbenem sektorju. V zasebnem sektorju je trgatve že končana, v družbenem sektorju pa je v vinogradih še približno tretjina pridelka. V predelovalnem centru ormoške vinske kleti lahko predelajo dnevno do 400 ton grozdja, prednost pri prevzemu in predelavi so imeli letos zasebni kmetovalci, medtem ko so s trgatvijo poznih sort grozdja v vinogradih kmetijskega kombinata prav zaradi zmogljivosti predelave morali počakati. Kljub temu bi bil ves pridelek grozdja že pospra-

ORMOŽ

vljen, če ne bi dela v vinogradih oviralo pet deževnih dni.

Tudi kvaliteto grozdja ocenjujejo pozitivno, čeprav bi lahko govorili o nekaj slabši kvaliteti v primerjavi z lanko. Kljub temu lahko rečemo, da bodo tudi v Ormožu pridelali letos dobro vino, predvsem iz poznih sort grozdja, iz tega pridelujejo butelčna vina, seveda pa bo moralo vreme omogočiti spravilo poznih sort grozdja.

JB

PROIZVODNJA MLEKA UPADA

Preteklo sredo je bila v prostori ptujske Mlekarnice seja poslovnega odbora za proizvodnjo, predelavo in promet z mlekom in mlečnimi izdelki pri ptujski mlekarni. Pogovarjali so se o devetmesečnem poslovanju ptujske Mlekarnice in analizi vzrokov zmanjševanja odkupa mleka v zadnjem času, po sestanku so si skupno ogledali še sejum Mleko 80, ki je bil v Mariboru.

Skupen prevzem mleka je bil v devetih mesecih za 11 odstotkov večji od lanskoletnega v enakem obdobju, znaša pa 12.819.000

litrov. Planirane količine odkupljenega mleka so tako dosegli 77 odstotno. Precej dobaviteljev je pod lanskoletnimi količinami in le redki posamezniki jih presegajo: TOZD Osojnik dosega lanskoletne količine 93 odstotno, Haloze 104, Dravsko polje 100 odstotno, Ptujsko polje 86 odstotno, Kmetijska zadruga Ptuj 114 odstotno, Kmetijska zadruga Loryenc 106 odstotno in Slovin 128 odstotno.

Kljub zmanjšanim količinam mleka pa letos niso dokupili več kot 310.000 litrov mleka. Dobro

so prodrli tudi na tržišče in svoje izdelke dobro plasirali ter dosegli celotni prihodek v višini 122.117.000 dinarjev in presegli lanskoletnega za 38 odstotkov. Dohodki so tako višji za 51 odstotkov, čisti dohodek pa za 41 odstotkov.

Glede na številke lahko rečemo, da je devetmesečno poslovanje v ptujski Mlekarni zadovoljivo. Rezultati poslovanja so dobri zaradi rasti odkupljenih količin mleka in zmanjševanja števila zaposlenih.

Zal pa zadnji rezultati količin mleka kažejo, da se bo stanje poslabšalo, saj so količine zmanjšane za 2 do 3 tisoč litrov glede na lanskoletne dnevne količine. Analiza vzrokov zmanjšanja količin mleka kaže, da so na zmanjšanje vplivale zlasti poplave, neugodno vreme, zmanjšan interes zaradi rasti proizvodnih stroškov in nespremenjene odkupne cene mleka, visoke cene telet in prašičev... Torej smo spet pri tistem začaranem krogu, ko se eno glede na drugo ne splača.

Ponovno so posvetili pozornost vprašanju oskrbe z repromaterialom in ugotovili neskladje na našem trgu. V sosednji Hrvaški namreč znova ponujajo višje odkupne cene telet in druge živine, mineralna gnojila pa dajejo proizvajalcem tudi brez pogodbenih obveznosti. Menili so, da je potrebno pogoje na jugoslovanskem trgu čimprej izeenčiti, saj je le tako mogoče dolgoročno gospodariti.

N. Kotar

SODOV NE MANJKA

Letošnja po količini obilna vinska in sadna letina, je postavila marsikoga pred problem, kje dobiti dovolj sodov za obilen, čeprav po kakovosti ne posebno dober pridelek.

Zal na našem območju nimamo registriranih obrtnikov — sodarjev, čeprav se tu in tam znajde kak spreten samouk in napravi kar lep in trpežen sod, odvisno tudi od le-

sa. Trg na našem območju pa redno zalaga sodar Drago Tomašič iz Nedelišča pri Varaždinu. Ne le na sejmi, temveč tudi ob delavniških zadnje tedne zainteresirani lahko kupimo večji ali manjši sod na ptujski tržnici. Cene pa raje ne bi navajali, saj bi morda kdo še izgubil voljo po nakupu.

Besedilo in posnetek: Konrad Zorec

Prodaja sodov vseh vrst na vsakoletnem sejmu v Nedelišču

BOGOMIR KOSTANJEVEC

Odškodnina za spremembo namembnosti kmetijskega zemljišča ali gozda

(prikaz predpisov 1. nadaljevanje)

Odškodnina se odmeri tudi v primerih, ko gre za gradnjo na podlagi priglasitve (glej 14. čl. Zakona o urbanističnem planiranju — Ur. l. SRS št. 16/67, 27/72, 8/78) ali pa za tkzv. črno gradnjo. V tem primeru pa mora upravni organ pristojen za lokacijske zadeve zaprositi za mnenje občinski upravni organ pristojen za kmetijsko inspekcijo. Če le-ta ne da mnenja v 30 dneh, se lahko izda odločba tudi brez tega mnenja. Potrebne podatke o površini zemljišča si bo uradoma preskrbel organ pristojen za lokacijske zadeve. Proti odločbi o odškodnini zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča ali gozda so dovoljena vsa pravna sredstva v smislu Zakona o splošnem upravnem postopku (Ur. l. SFRJ št. 32/78) in Zakona o upravnih sporih (Ur. l. SFRJ št. 4/77).

Kakšen je pomen potrdila o plačani odškodnini zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča ali gozda?

Potrdilo o tem, da je pristojni zemljiški skupnosti (glej 17. čl. ZKZ) plačana odškodnina zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča ali gozda, je izredno pomembno. 7. odst. 14. čl. ZKZ namreč določa, da se brez takega potrdila ne sme začeti gradnja na podlagi priglasitve, da ni mogoče izdati gradbenega dovoljenja oz. dovoljenja za izkoriščanje rudnin.

Kaj mora plačati tisti, ki izkorišča v 15. čl. ZKZ našete rudnine?

Kdor izkorišča kamen, mivko, gramoz, pesek in opekarsko glino mora plačati:

a) odškodnino zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča ali gozda. Glede te odškodnine veljajo iste določbe o katerih sem pisal pred tem, ko sem obrazlagal 14. čl. ZKZ

b) še posebno odškodnino v višini 5 % prodajne cene za m³ izkopanih rudnin.

To posebno odškodnino odmeri v upravnem postopku občinski upravni organ, pristojen za rudarstvo na podlagi prijave, ki jo mora v roku 15 dni po preteku vsakega polletja dati fizična ali družbena pravna oseba, ki izkorišča te rudnine.

Omeniti je potrebno še določbo 2. odst. 15. čl. ZKZ, ki pravi, da je tisti, ki je izkoriščal zgoraj našete in plačal odškodnino pod a) in b), dolžan po končanih delih omogočiti ponovno uporabo zemljišča v skladu s predpisi o rudarstvu. (glej 7. čl. Zakona o rudarstvu — Ur. l. SRS št. 17/75).

ZKZ v besedilu iz leta 1973 ni poznal odškodnine pod b) Ker pa se je na probleme, ki so v zvezi z odpiranjem gramoznic večkrat javno opozarjalo (na sestankih družbeno političnih organizacij, v časopisih itd.), je zakonodajalec v besedilu ZKZ iz leta 1978 uzakonil plačilo posebne odškodnine v višini 5 % prodajne cene za kubični meter izkopanih rudnin.

Opozoriti moram, da obveza plačila posebne odškodnine nastopi z izkopom teh rudnin ne glede na to ali jih tisti, ki jih izkorišča proda, ali porabi zase, ali pa jih pusti na mestu izkopa. Pogoji, da občan lahko izkorišča zgoraj našete rude pa je, da jih izkorišča za svoje gradbene namene ali druge lastne potrebe, sicer stori prekršek (glej čl. 53 in 76 Zakona o rudarstvu — Ur. l. SRS št. 17/75).

S katerimi dejanji iz čl. 14 in 15 ZKZ se stori prekršek?

Po 137. čl. ZKZ se z denarno kaznijo od 500 do 5.000 din kaznujejo za prekršek:

1) kdor začne graditi objekt na podlagi priglasitve, ne da bi plačal odškodnino zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča (7. odst. 14. čl.)

2) kdor v nasprotju s 15. čl. ne prijavi količine izkopanih materialov

3) kdor izkorišča kmetijsko zemljišče v nasprotju s prepovedjo kmetijskega inšpektorja, ki je prepovedal uporabljati kmetijsko zemljišče v kakšen drug namen kot za kmetijsko proizvodnjo, če tako izkoriščanje po zakonu ali predpisu izdanem na podlagi zakona ni dovoljeno.

Če to dela kmetijska organizacija, se po 138. čl. kaznuje za prekršek od 3.000 do 30.000 din, odgovorna oseba kmetijske organizacije pa od 1.000 do 5.000 din.

OBČINSKI ODLOKI

Na temelju 5. odst. 14. čl. ZKZ so občinske skupščine SRS sprejele odloke o odškodnini zaradi spremembe namembnosti kmetijskih zemljišč, v katerih pa so razpon odškodnine zelo različno predpisale in sicer od 10 din za m² najslabšega kmetijskega oz. gozdnega zemljišča do največ 90 din za najboljšega kmetijsko zemljišče. Ogledimo si nekatere najvažnejše določbe iz tozadevnih odlokov skupščin občine Ormož in občine Ptuj.

a) Skupščina občine Ormož je dne 11/7—1979 sprejela odlok o odškodnini, ki se plačuje ob spremembi namembnosti kmetijskih in gozdnih zemljišč v občini Ormož (Ur. vestnik občine Ormož in Ptuj št. 14/79), katerega pa je dne 26/12—1979 deloma spremenila z odlokom o spremembi zg. cit. odloka (Ur. vestnik občine Ormož in Ptuj št. 23/79).

Cit. odlok (v nadaljevanju ga bom imenoval ormoški odlok) poleg drugih vsebuje tudi sledeče izvirne določbe:

V 1. odst. 2. čl. našteva zemljišča, ki se po odloku smatrajo za kmetijska zemljišča. Tu je treba opozoriti, da prevzem definicije kmetijskega zemljišča kot jo podaja v 2. čl. ZKZ ne bi prišlo v postev vse dotlej, dokler se s prostorskim planom ali z urbanističnimi dokumenti ne bodo določena zemljišča za kmetijsko proizvodnjo. Verjetno v ormoški občini to še ni napravljeno, čeprav bi iz 2. odst. 2. čl., ki se glasi: »Zemljišča, ki so z dolgoročnim prostorskim planom sicer namenjena za zazidavo se do pričetka gradnje objektov štejejo za kmetijska zemljišča« dalo zaključiti, da že imajo dolgoročni prostorski plan.

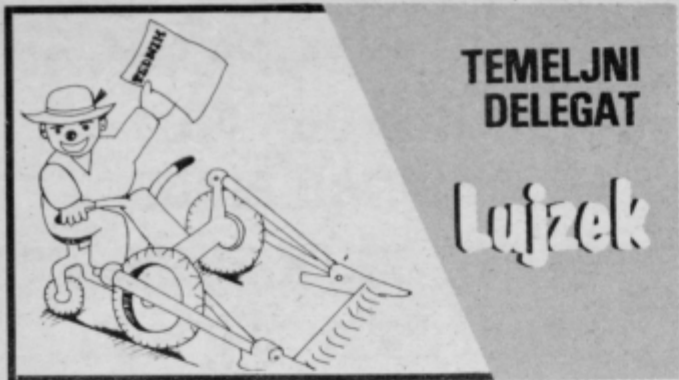
V 6. čl. ormoškega odloka je glede na kulturno in boniteto spremenjena zemljišča določena za m² sledeča odškodnina:

- 1) za njive, vrtove, sadovnjake, vinograde, travnike in pašnike I. in II. bonitetnega razreda 22.— din
- 2) za njive, vrtove, sadovnjake, vinograde, travnike in pašnike III. in IV. bonitetnega razreda 16.— din
- 3) za njive, vrtove, sadovnjake, vinograde, travnike in pašnike V. bonitetnega razreda 14.— din
- 4) za vsa druga kmetijska zemljišča od IV. do VIII. bonitetnega razreda ter za gozdove 12.— din

Kot vidimo, kriterij lege kmetijskega zemljišča ni prišel do izraza. Opozorim, da je 2. odst. 6. čl., ki se je glasil: »Pri gradnji objektov za rejo prašičev in perutnine se odmeri enotna odškodnina v višini 10.— po m² ne glede na bonitetni razred zemljišča« bi z zgoraj omenjenim odlokom o spremembi odlokom o spremembi odloka črtan, ker se je naknadno ugotovilo, da ni v skladu s 5. odst. 14. čl. ZKZ.

Interesanten je tudi 2. odst. 9. čl. ormoškega odloka, ki se glasi: »Za gradnje objektov na območjih, ki se urejajo z urbanističnimi redi ali izven njih, se odškodnina za zemljišče potrebna za gradnjo objekta in za njegovo normalno rabo odmeri v najmanj trikratnem obsegu tlorisne površine predvidenega objekta oz. če bo odmero odškodnine, pa od dejanske površine namenjene za normalno rabo.« Pojavlja se vprašanje, ali je ta določba v skladu s 3. odst. 14. čl. ZKZ?

b) Skupščina občine Ptuj je dne 19. 6. 1979 sprejela odlok o odškodnini zaradi spremembe namembnosti kmetijskih zemljišč (Ur. vestnik občine Ormož in Ptuj št. 12/79), katerega pa je dne 11/2—1980 deloma spremenila z odlokom o spremembi zgoraj cit. odloka (Uradni vestnik občine Ormož in Ptuj št. 3/80).

TEMELJNI
DELEGAT

Lujzek

Prmoj prmekni, zaj pa man fsega zadosti. Kumer smo se deža no poplov rešli, zaj pa je sneg na našo kmetijstvo padna. Postavljan javno delegatsko vprašaje zakaj nišče totega vremena no naše sunčne uprove ne pozove na odgovornost. Letos nan pač kaj se vremena tiče, v kmetijstvi fse narobe gre. Pozeba, toča, poplove, sneg no ne ven kaj še de se nan na hrbet obeslo. Karuze še zdaj nesmo stegnoli potrgati, tudi na jabolka nan je sneg padna, da o setvi pšenice niti ne gučimo.

Jaz sen to v prejšjen tjedni oroča meja pa je zemlja še tak masna bila, v brozdi pa je voda tekla. Pa kaj bi še dale naprej jomra, saj to nič ne pomaga. Če bi rad keri jabolka meja, naj pride no si jih nabere, saj do drgačik namesto umetnega gnojila v sadovjoki zegnili. Mija z Mico sma pet vejkih krpoč ključecof naredila no ma jih pozimi za pečoj namsto žvečilnega gumija prežvekuvala. Malo man že boj slabe zobe. Prafza prav man svojih zobi itak boj malo pa mi zato tisti socialni dobro služijo.

Zaj se je začela jagrofska sezona pa bi van rad v zvezi z zobmi eno uganko postava: Vete gdo divjega zofca najboj zobje bolijo no gdo mu je najboj vroče? Najboj ga zobje bolijo gdo ga jagrofski pes za kožo drži, zofci pa je najboj vroče te gdo ga v rengli pečajo!

Naše lovske družine majo v toten cajti na obiski lovske goste iz drugih držov. Med njimi je največ Italijanov, ki vstrelijo vse kaj leze po zemlji no lufti leti. Našemi sosedu Juži so dve kuri vstrelili. Niti se neje zato preveč sekira, saj so mu oba kljuna pošteno v devizah pločali no se mu na kunci zahvolili: Gracijas sinjor (to bi po našen pomenlo: hvala gospod). Juža je pač toto zahvalo narobe zastopa no je misla, da mu je jager iz Italije reka, da je nor... Pa mu je nazaj zabrusa: Pje ti si nor, drgačik ne bi kure za fazona zameja...

Tejko van mon povedati za gnes. Dobro se mejte, pridno delajte no na mene ne pozobite. Na Martinovo ne pozobite mošta krstiti, samo preveč ga ne smete piti, saj je november mesec boja proti alkoholizmu.

Vaš LUJZEK

Vožnja s čolnom

Mladina si želi vse več prijetnih doživetij v objemu narave. Prosti čas izkoristijo za kolesarjenje po razgibani pokrajini, plezanje v hribe, pa tudi jezera in ribniki jih privlačijo. Ob njih potrpežljivo čakajo na to, ali bo riba zagrizla vabo na trnku ali ne. Mnogi pa se vsedejo v majhen preprost čoln in se z njim počasi premikajo po vodni gladini. Iz njega opazujejo utrip jeseni, ki se počasi poslavlja. Vožnja s čolnom je

prijetna, vendar pa tudi nevarna, saj se čoln kaj hitro lahko prevrne. Če je v njem neplavalec, mu trda prede. Zato naj tisti, ki ne znajo plavati, raje ostanejo na obali, kjer ni nevarnosti za utonitev.

J. Marjan

KIDRIČEVO

SMETIŠČE ZA TRGOVINO

Odlagališče odpadkov za samopostrežno trgovino v Kidričevem je za nekaj ur prekril sneg

Foto: K. Zorec

Čeprav stalno pišemo in govorimo o onesnaževanju okolja, naših gozdov in voda, gremo navadno gluhi in slepi mimo tega. V to nas prepričuje pogled skoraj na vsakem koraku.

Tak primer je tudi v Kidričevem, kjer se nekaj deset metrov za samopostrežno trgovino kopičijo kupi odpadkov in smeti. Če je že tam odlagališče, bi morali smeti tudi sproti odvažati, da ne bi kazilo videza in tudi iz higienskih razlogov v bližini trgovine tega ne bi smeli trpeti.

To je le eden od številnih primerov. Zato vprašujem: Kaj mislite prizadeti in vsi tisti, ki s svojim obnašanjem prispevate k onesnaževanju okolja?

France Meško

Podpora krajanov za gradnjo blagovnice

Na seji skupščine krajevne skupnosti »Boris Zihlerl« v Ptuj so ob razpravi o srednjeročnem programu razvoja krajevne skupnosti in sklepanju o razpisu referenduma za krajevni samoprispevek obravnavali tudi problem preskrbe prebivalstva z osnovnimi živili.

Na območju krajevne skupnosti živi danes že nad 3.000 prebivalcev in na svojem območju nimajo niti ene prodajalne z živili. Prodajalne ob Potrčevi cesti in Ciril-Metodovem drevoredu pa imajo premale zmogljivosti za tako veliko število potrošnikov, zato oskrba dela krajanom precejšnje preglavice, zlasti še oskrba z mlekom in kruhom.

Znano je, da je trgovsko podjetje MIP Ptuj na tem območju načrtovalo gradnjo večnamenske poslovne zgradbe z blagovnico na površini 2.400 m². Predvideno je bilo, da bi z gradnjo začeli že letos, vendar do tega ni prišlo, delno zaradi dolgotrajnosti arheoloških izkopavanj na predvideni lokaciji, predvsem pa se je zataknilo tudi pri kreditu, ker investicija ni bila uvrščena med prednostne naložbe. Kljub temu je MIP Ptuj doslej že vložila za načrte, arheološka izkopavanja in za gradnjo zaklonišč za ta objekt nad 3.800.000 dinarjev.

Sedaj so realni izgledi, da bo ta investicija dobila prednost, saj gre za osnovno preskrbo več kot 3.000 prebivalcev. Tej investiciji so dali enotno podporo tudi krajanji s svojimi družbenopolitičnimi organizacijami in samoupravnimi organi, kar je tudi verificirala skupščina krajevne skupnosti Boris Zihlerl na seji, 3. novembra. Če ne bo še kakšnih, sedaj nepredvidenih ovir, bodo z gradnjo blagovnice pričeli v začetku prihodnjega leta.

FF

NOVOSTI IZ HALOŠKEGA BISERA

Te dni smo zvedeli za kopico zanimivosti in novosti za katere so se odločili v Kombinatovem tozdu Haloški biser Ptuj in bodo prav gotovo presenetile marsikoga izmed vas.

To soboto, 8. novembra prireajo v gostišču Grozd in Hotelu Poetovio zabavno prireditev Martinovanje. Goste čaka bogat Martinov menü s pečeno gosko in novim vinom vred. V obeh lokalih bo goste zabaval narodnozabavni ansambel s humoristi. Nekaj rezervacij je še na voljo, zato pohitite, obeta se lep večer.

Za krajane Cirkulan in okolice bo prav gotovo prijetna vest, da so v tamkajšnjem bifeju ponovno uvedli glasbo. Vsako soboto bo goste odslej zabaval ansambel Škorpion.

V hotelu Poetovio ponovno deluje slaščičarna. O sladcah iz te kuhinje ni treba veliko govoriti, saj ima bogato tradicijo. Tokrat vam ponujajo pestro izbiro slaščic vsak dan.

In če vas bo pot kmalu zanesla v ptujski hotel, potem si oglejte še likovno razstavo v restavraciji hotela. Svoja dela razstavlja likovna umetnica Irena Tušek, članica DPD Svoboda Ptuj, natančneje njihove likovne sekcije.

V restavraciji Grozd so podaljšali odpiralni čas. Sedaj so vam njihove usluge na voljo od 11. do 24 ure. Ob specialitetah iz Madžarske kuhinje vam bo prijala glasba ansambla Baranja.

In k vsemu temu še to — v grajski restavraciji je vsako soboto spet poskrbljeno za glasbo, da o dobrotah iz njihove kuhinje ne govorimo posebej. Vse to vam dragi bralci posredujemo, vi pa izberite in se odločite. Dolgčas vam ne bo.

— OM

Delo OO ZSMS — Brstje

OO ZSMS Brstje šteje 25 članov — zares skromno število mladink in mladincev kajne. Vendar kljub njihovi maloštevilnosti delo mladinske organizacije ni zamrlo. Redno se vključujejo v družbenopolitično življenje, KS Budina Brstje, saj so vključeni v razne odbore in komisije, kjer aktivno sodelujejo. Nobena delovna akcija v KS ne mine brez njihove udeležbe. Največ skrbi namenja urejevanju in čiščenju okolja v vasi, ter družabnemu življenju.

Na eni izmed njihovih zadnjih delovnih akcij so uredili bankine ob asfaltni cesti, ki pelje skozi vas. Gramoz so si sami dovažali in sicer z razpoložljivimi traktorji in vozovi, ki jih imajo kmetje v vasi.

Akcija je bila udarniška, zato ni zahtevala nobenih finančnih sredstev. Vaščani so bili zadovoljni z opravljenim delom, saj je ostala draga asfaltna prevleka očuvana pred začetim propadanjem.

Mladinci imajo težave s prostori za sestajanje. Zaenkrat se zbirajo enkrat pri enem in spet pri drugem članu. Toda obetajo se jim boljši časi. V KS Budina — Brstje so namreč že začeli z gradnjo doma občanov, kjer bo dobila svoje prostore tudi mladina. Graditi pomagajo tudi samo, saj si skupaj s krajanji želijo, da bo Doin čim prej gotov.

Uspešno sodelujejo tudi z mladenci OO ZSMS Budina, zlasti na športnem in kulturnem področju.

Kidričevo, 21. oktobra 1980.

Metka Krampak, Njiverce n. h.; Nada Drevenšek, Kidričevo 13; Matilda Repič, Njiverce 32/b; Ivana Kokolj, Njiverce 11; Jelka Bilanovič, Kidričevo 12;

DES Ptuj, 21. oktober 1980:

Milan Štraus, Dobrina 60; Alojz Petrovič, Pacinje 20; Franc Vilčnik, Muretinci 20; Stanko Peteršič, Dornava 72; Anton Čuš, Placar 13; Milan Berghaus, Trg svobode 3; Milan Železnik, Nadole 4; Franc Rižnar, Polenshak 41.

Opekarna Zabjak, 23. oktober 1980:

Alojz Fajt, Cesta Olge Meglič 13; Rozalija Krapša, Nova vas 112; Vinko Šori, Rotman 13; Jože Gregorec, Drstelja 44; Marjan Turnšek, Kicar 7/b; Alojz Horvat, Zabjak 2;

Polenshak, 23. oktober 1980:

Janez Kokol, Hlaponci 38; Anton Mernik, Slomi 7; Janez Kovačec, Slomi 1; Jože Plohl, Brezovci 6; Milan Lebar, Polenshak 29; Anton Lorenčič, Bratislavi 19; Alojz Janžekovič, Polenci 4.

ELEKTROKOVINAR Ptuj in Maribor v oktobru 1980:

Marjan Skrla, Boleča vas 6; Anica Krajnc, Polenshak 27; Stanko Zajc, Starše 61; Sonja Erlač, Zabovci 101; Antonija Kmetec,

Ziherlova pl. 17; Anton Valent, Ziherlova 7; Dragica Krajnc, Ziherlova 7; Ivan Marin, Volkmerjeva 11; Dušan Simonič, Vintarovi 44/a; Angela Plošinjak, Mala vas 37; Cilka Sturm, Rajčeva 7; Zora Godec, Rače; Nada Fridl, Jadranska 10; Milena Milošič, Bukovci 6; Olga Belšak, Janški vrh 1; Angela Horvat, Slov. trg 9; Snežana Planinc, Kvedrova 5; Majda Čuš, Bukovci 24/a; Anton Petrovič, Bukovci 154; Branko Krajnc, Skorba 57; Vili Strmšek, Pobrežje 41; Franc Bežjak, Placarovi 6; Nada Hriberšek, Apače 185; Marjan Laura, Gorišnica 48; Jože Kotolenco, Sarajevska 5; Ivan Pukšič, Ločič 1; Franc Podgoršek, Dvorjane 38/a; Vlasta Flanjak, Panonska 5; Olga Golob, Stojinci 142; Štefica Zemljarič, Spubla 93/a; Tone Kirbiš, Maribor; Janez Vidovič, Skorišnjač 34; Katarina Crnko, Janežovski vrh 47; Kristina Vidovič, Nova vas 65; Olga Meznarič, Bukovci 161; Angela Meglič, Nova vas 60; Franc Koražija, Brunšvig 49; Vlado Kraner, Brunšvig 17; Herman Lobnik, Pivola 5, Maribor; Mihael Čeh, Sp. Korena 73;

S komemorativne svečanosti ob dnevu mrtvih

Osrednja komemorativna svečanost ob dnevu mrtvih je bila v ptujski občini v petek 31. oktobra. O tem obširneje poročamo na prvi strani. Tukaj pa objavljamo še nekaj posnetkov.

Osnovnošolci, dijaki, delovni ljudje in občani so v žalni povorki prišli izpred Magistrata k spomeniku padlim borcem na starem mestnem pokopališču v Ptuj.

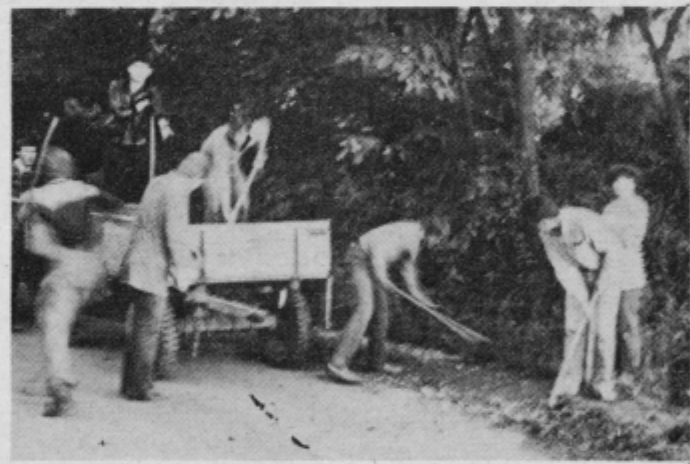

Ob spomenik so predstavniki družbenopolitičnih organizacij položili venec in se poklonili spominu padlim za našo svobodo.

Likovniki iz Varaždina v Ptuj

Likovno udruženje iz Varaždina je pripravilo likovno razstavo del svojih članov — amaterjev. Razstavo bodo odprli jutri, v petek 7. novembra ob 17. uri v razstavnem paviljonu Dušana Kvedra.

— u

Mladi urejajo okolje

Besedilo in posnetek: J. Marjan

Skupaj pripravljajo razne kulturne programe ob republiških in državnih praznikih ter raznih priredit-

vah krajevne skupnosti. Njihovi novi skupni mladinski prostori bodo sodelovanje še poglobili.

Kramberger, Lovrenc 27; Kazimir Purg, Skrblje 4; Jože Stopar, Zagrebška 59; Lizika Lacko, Nova vas 91; Ivica Čas, Ziherlova 16; Božena Slehta, Podlehnik 8; Silva Razlag, Kraigherjeva 25; Milan Slavinec, Strma ul. 11; Franc Klemenčič, Greg. dr. 11; Stanko Lepej, Volkmerjeva 4; Angela Petek, Brezovci 1; Janko Milošič, Podlehnik 71; Anton Leva, Kungota 35; Mirko Horvat, Dornava 128/a; Franjo Bežjak, Kraigherjeva 12; Ludvik Vogrinec, Cunkovci 6; Katica Svenšek, Zagrebška 3/a.

Cirkovce, 30. oktobra 1980.

Jože Novak, Zg. Jablane 73/a; Emil Veler, Cirkovce 76; Franc Lah, Pongerc 32; Ivanka Novak, Zg. Jablane 3/a; Franc Trčko, Cirkovce 59; Marija Dobič, Mihovci 14; Franc Kmetec, Mihovce 25; Slavko Klasinc, Dragonja vas 33; Štefan Hergan, Sp. Jablane 15; Peter Petek, Starošinci 5; Martin Golenko, Dragonja vas 32; Štefan Klasinc, Pleterje 31; Peter Kamenšek, Dragonja vas 4/a; Alojz Mlakar, Dragonja vas 4/a; Milan Lačen, Cirkovce 60/c; Anton Golenko, Cirkovce vas 32; Branko Kramberger, Cirkovce 60; Ivan Vodušek, Pleterje 43; Franc Lah, Sikole 4/c; Jože Kramberger, Cirkovce 60/b; Franc Lah, Mihovce 30;

Posamezni krvodajalci v oktobru:

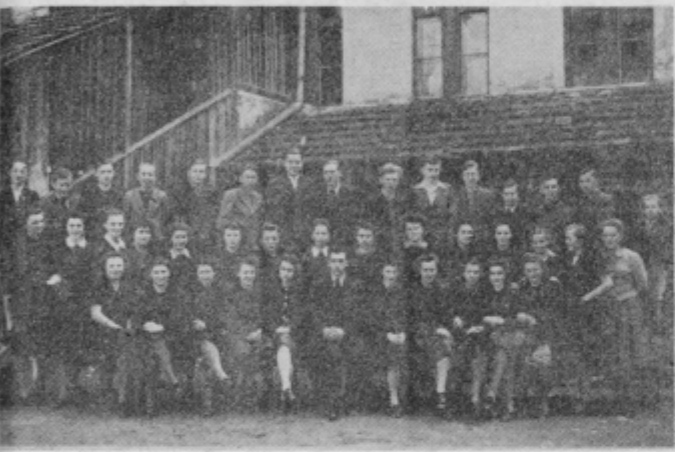
Franc Brunec, Zavrč 1; Anton Koren, Lackova 13; Janez Tašner, Bišečki vrh 39; Stanko Zuran, Aškerčeva 8; Rozalija, Solina, Stojinci 70; Liza Kostanjevec, Stojinci 62; Anton Foštnar, Cirkulane 56; Marija Friščič, Dubrava 36; Franc Petek, Slovenja vas 47; Milan Lašič, Kidričevo 5; Martin Kukovec, Lasigovci 10; Milan Gabrijan, Starše 18; Ludvik Kokol, Krajgerjeva 36; Marica Zupanič, Mlinska 10, Ptuj; Dušan Čeh, Ziherlova 8; Alojzija Drevenšek, Ziherlova 9; Albin Drevenšek, Linhartova 3; Jože Novak, Gerečja vas 22; Dušan Bežjak, Cirkulane 109; Ivan Metličar, Zg. Hajdina 86; Drago Sedmak, Kvedrova 4; Ljubo Gajser, CM dr. 4; Janko Gajšek, Podlehnik 61; Oskar Sturm, Rajševa 7; Anton

SPOMIN NA PROFESORJA TONETA ŠIFRERJA

Dne 27. septembra 1980, smo se zbrali dijaki 4/a razreda iz leta 1939/40, da proslavimo 40-letnico male mature. Morda bo kdo vprašal, zakaj proslavljati malo maturo? Smo iz tiste generacije, ki je aprila 1941 obiskovala 5/a razred ptujske gimnazije.

Ko je nemški škorenj poteptal našo slovensko zemljo, smo se razkropili na vse strani. Ni nam bilo dano, da bi še 4 leta skupaj pridobivali znanje in zaključili zrelostni izpit. Nekaterim je bilo nadaljnje obiskovanje te šole prepovedano, ker se okupatorju njih izgled, ali imena niso izdali dovolj arijski. Nekaj se jih je izšlo, pa vendar smo se zaposlili. Srečujemo se in obžalujemo, ker nam je okupator ukradel toliko lepih nedoživljenih ur naše mladosti. Pa vendar smo srečni, ker nam je uspelo ohraniti življenje, to človeku najdražjo dobrino. Srečni smo, ker naši otroci zopet obiskujejo to našo ljubljeno staro šolo iz katere je bil Šifer kot človek. Njegovi nekdanji učenci se ga spominjamo kot odličnega predavatelja, vzgojitelja in predvsem dobrega človeka. Če je le opazil, da je njegov učenec potreben pomoči, bodisi zaradi neznanja, neurejenih družinskih razmer, mu je nesebično pomagal. Z rahločutnostjo, ki jo premore le dober človek, je doumel stiske naših mladih duš. Ni bil samo naš razrednik, temveč naš resničen prijatelj. Posebno skrb je pokazal do tistih učencev, ki niso živeli pri svojih starših. Pozanimal se je kje in kako živijo, ali imajo vse potrebno za življenje in šolanje. Posebno obziren je bil do otrok ločenih staršev. Nikoli ni pred sošolci spraševal o podrobnostih njihovih družinskih razmer, ampak je učenca, če je potreboval kakšne podatke, poklical v pisarno. Doumel je, da je tudi petnajstletnik čuteče bitje.

Kakšna ironija usode, bil je pravičen tudi do Nemcev v raz-

Sošolke in sošolci 4. a razreda gimnazije v Ptuj v šolskem letu 1939/40 z razrednikom prof. Tonetom Šiferjem v sredini

Iz albuma S. V.

tujec hotel pregnati slovensko besedo.

V veži gimnazije smo položili venec v spomin na našega padlega razrednika profesorja Toneta Šiferja, slovenskega pisatelja in pesnika, ter na sošolca Veleno Osolo in Ivana Rudolfa. Z žalostjo v srcih smo 5 minut trajajočim molkom počastili spomin vseh padlih iz naše šole.

Odobravamo, da se naša mladina sestaja in prireja literarne večere na katerih mladi berejo svoje sestavke in pesmi. Predlagali pa bi, da bi na šolah brali tudi pesmi Šiferja, Kajuha, Gorana Kovačiča in drugih padlih pisateljev in pesnikov.

V predgovoru Juša Kozaka h Šiferjevi knjigi: »Kmet in stvari« preberemo, da je ta knjiga edinstvena v slovenski literaturi. Iz njegovih del veje globoka ljubezen do kmeta, delavca, do narave in naše lepe slovenske zemlje.

Morda bo kdo vprašal, kakšen

redu! Z njimi smo vse do leta 1940 živeli v nekašni strpnosti. Ko pa so nemške horde začele divjati po Evropi, se je tudi v razredu pojavilo nesoglasje. Osebnost me je posvaril pred sošolcem, ki je bil Nemec in je potem med okupacijo izdal slovenske rodoljube. Večkrat smo prirejali izlete s kolesi. Nekega dne v letu 1940 smo se vsi razigrani pripeljali do Gornje Radgone. Ko smo onstran mostu zagledali rdeče zastave s črnim kljukastim križem, smo se zresnili. V naša srca se je prikradel strah, strah pred ropom, umorom nasiljem, ki so ga nosili te zlovesče zastave že takrat sejali po svetu. Tudi naš razrednik se je zresnil. Tiho je stopal ob meni. Morda se je že takrat v njem porodila misel na pesem, ki jo je napisal kmalu potem v slutnji bližnje nasilne smrti.

Tone Šifer je bil rojen 8. junija 1911 v Žabnici na Sorškem polju. Svojo prvo službo je nastopil v

Ptujski gimnaziji. Po zlomu stare Jugoslavije, si je poiskal zavetje pri svojih starših v Žabnici. Podnevi je delal na polju, ponoči je pisal. Deloval je v osvobodilni fronti. Nemški učitelj ga je prijavil. Leta 1942 so ga z drugimi talci odpeljali v Mauthausen. Tam so ga ustrelili. Njegovi učenci, ki smo ga občudovali, spoštovali in ljubili smo obupani in besni obstali pred tistim letakom iz katerega smo zvedeli o tem groznem zločinu. Vemo, da je ponosno in vztrajno stal pred svojimi krivniki. Morda je še zadnjič pomislil na svoje starše, na svojo rodno zemljo in svojo ljubljeno Sorško polje, ki ga tako lepo opisuje v svoji knjigi. Hudo je moral trpeti, dokler ni zadnja kri iztekla iz njegovih srčnih ran. Iz njegovih dlani so mogoče v zemlji tujcev pognale rdeče rože, kot je zapisal v eni svojih pesmi. Slava njegovemu spominu.

Predlagamo, da se na gimnaziji ustanovi sklad za zbiranje denarja za postavitev spomenika pred novim šolskim centrom temu izrednemu sinu slovenskega naroda.

Na žalost so zločinci, ki imajo na vesti ta zločin neznani. Mogoče se kdo od preživelih, ki so se vrnili iz Mauthausna še spominja teh dogodkov in ve povedati kaj več o trpljenju našega dragega, nepozabnega profesorja. Po vojni je Rdeči križ Slovenije pisмено obvestil njegovega brata Ludvika, da je bil Tone Šifer ustreljen v Mauthausnu 20. aprila 1942 ob 12.15. Tako je čas njegove smrti znan do minute. Iz dokumentov tudi povzemamo, da so Nemci obsodili na smrt 50 talcev iz begunjskih zaporov, 26. povrsti je bil Tone Šifer. Takoj so jih odpeljali v Mauthausen in tam ustrelili.

Naš sošolec Ivan Rudolf se je rodil leta 1926 v Ptuj. S starši je bil leta 1941 izseljen v Srbijo. Odzval se je klicu domovine. Leta 1945 je padel na sremski fronti. Klicali smo ga Janček, ker je bil tako dober tovariš. Slava njegovemu spominu!

Naša sošolka Veleno Osolo je ves čas okupacije delovala v osvobodilni fronti. Nekega dne se je slučajno s sošolko Vero znašla na ulici nasproti gestapa. Opazovali sta gestapovce, kako brez sramu odkrito na nosilih odnašajo trupla komunistov in drugih zavednih Slovencev, ki so jih pobili do smrti. Veleno se je stisnila h sošolki Veri in zašepetala: »Tako se bo zgodilo z menoj«. Res se je tudi ta črna slutnja smrti uresničila. Tudi Veleno je morala komaj osemnajstletna, pomladi leta 1945, tik pred svobodo stopiti pred nemške puške. Ponosno je stopala v smrt. Slava njenemu spominu! Njen uporni duh živi med nami, prenašati ga moramo na naše mlade. Kaj takega se ne sme zgoditi nikoli več.

Učenka 4/a, leta 1939/40

Jubilej vojaške šole Franc Rozman Stane

Srednja splošna vojaška šola Franc Rozman Stane v Ljubljani si je za svoj DAN izbrala 7. november, to je dan, ko je v tragični nesreči izgubil življenje partizanski komandant po katerem se šola imenuje.

Letošnji dan bodo počastili v petek, 7. novembra, ko bo v avli šole komemorativna seja, za tem pa proslava s kulturnim programom.

Srednja splošna vojaška šola Franc Rozman Stane v Ljubljani praznuje letos tudi peto obletnico obstoja. Prve učence je namreč sprejela 1. septembra 1975. Posebej velja poudariti, da je lani ta šola kot prva srednja šola v Sloveniji prešla na usmerjeno izobraževanje. To je velika prednost, saj imajo učenci več vojaških predmetov, po štirih letih šolanja v Ljubljani pa jih čakajo le še tri leta akademije, medtem ko so jih prej štiri. Tako učenci končajo šolanje prej, več pa jih tudi nadaljuje študij na vojaških akademijah. Učenci imajo tudi ugodne učne pogoje, bivajo v sto metrov oddaljenem internatu, kjer jim je v popoldanskem času na voljo 24 različnih izvenšolskih dejavnosti, ki jih vodijo mentorji.

SREČANJE S PISATELJEM ANTONOM INGOLIČEM

SLOVENSKA BISTRICA

Za učence petih in šestih razredov osnovnih šol bistrške občine je bil pretekli četrtek velik dogodek: srečanje z Antonom Ingoličem, ki ga lahko imenujemo pisatelja za mlade. Srečanja se je udeležilo okoli 60 mladih, pa tudi najmlajših bralcev, organizirala pa ga je Matična knjižnica Slovenska Bistrica v okviru dejavnosti Pionirske knjižnice »Kaj me že poznate?« je ob prihodu v prostor srečanja vprašal prisotne gost Anton Ingolič. Dolgi jaaa je potrdil, da tega gosta zelo dobro poznajo. Pa kaj ne bi, saj je na šolah bistrške občine že stalen gost, še posebno ob zaključnih prireditvah v okviru tekmovanj za Ingoličevo bralno značko.

Tokrat so mladi sodelovali v tekmovanju o poznavanju vsebi-

Za konec še avtograme mladim bralcem

ne knjig Potopljena galeja in Diamanti, ribe in samovar. Treme skorajda niso poznali, saj so bili na tekmovanje dobro pripravljeni. Če pa se je kateremu od učencev le zataknilo, to ni bilo zaradi ne-

znanja, temveč samo želje, da bi povedal veliko več kot je vprašanje zahtevalo, ob tem pa je »zašel« predaleč od vprašanja. Stroga tričlanska komisija pa tega ni dovoljevala pri odgovorih.

Ceprav je čas tekmovanja že potekel, je bilo v mladih glavah še veliko znanja, da ga ni veljalo zanemariti, zato je Anton Ingolič sklenil mlade preizkusiti še v mini kvizu. Toda tudi težavneje postavljena vprašanja mladim niso delala posebnih preglavic. Trenutek za razmišljanje, odgovor in kaj drugega kot nagrada iz rok pisatelja. Bile so to knjižne nagrade, v knjige je vpisal tudi posvetila tisti, ki so zmagali v tekmovanju knjižnih ugank in tistih v mini kvizu. Čeprav je bila ura že dokaj pozna je v Matični knjižnici še vedno živahno tekla beseda med mladimi in pisateljem. Predvsem pa so se zanimali kako so nastajale njegove knjige, kam ga je vodila življenska pot in koliko je v knjigah tudi izmišljenega.

Besedilo in posnetek: Viktor Horvat

TONE ŠIFRER

In listje odpada . . .

Z jablan vso noč listje enakomerno odpada;
pod drevjem lahko šelešiti, ko da nekdo tiho odhaja.
To moje življenje tako tiho vse ure odhaja.
»Postoj za trenutek, ustavi korak!
Nisem do klenega zrna dozorel,
nisem kot kres na obzorju še gorel,
prehodil sem še premalo poti.
V bistvo stvari in življenja se vpijam,
v urah samotnih se v dvomih previjam,
saj žito v viharju in soncu zori.
Počakaj, ne hiti, saj se ne mudi!
Preblik majhen sreče tako je sladak!« . . .
Vso noč listje počasi odpada,
nekdo je pod drevjem pospešil korak . . .

VIDA ROJIC

NENAVADNA
ZGODOVINA
KIDRIČEVEGA

8. nadaljevanje

LJUDSKA ŠOLA

Za naseljenca v Strnišču je deželna vlada odprla že v šolskem letu 1918/19 ljudsko šolo. Uredili so jo severozahodno od gradu, blizu cerkvene barake, v eni izmed velikih barak. (44)

Za šolo so ohranjeni tile podatki o številu otrok v šolskih letih:

Šolsko leto	Število razred.	Število vzporednic	Število otrok v začetku šolskega leta	Število otrok na koncu šolskega leta
1918/19	6	3	617	671
1919/20	6	4	919	311
1920/21	6	3	303	181
1921/22	4	2	181	121
1922/23	2	—	105	58
1923/24	2	—	54	33
1924/25	2	—	35	31
1925/26	1	—	približno 30 otrok	
1926/27	1	—	približno 30 otrok	
1927/28	1	—	približno 30 otrok	

Število šolskih otrok, ki je doseglo svoj vrh v šolskem letu 1919/20 je že v istem letu zdrknilo od 917 na 311 učencev, naslednje leto pa na 181. Te podajoče številke zgovorno pričajo, da je bilo največ prebivalcev v Strnišču v začetku šolskega leta 1919/20, to je okrog 4.600. Zgodovinski vir namreč navaja, da je bilo v begunskem strniškem naselju največ 4600 prebivalcev. Na dan 31. januarja 1922, ko je deželna vlada prenehala vzdrževati taborišče, je šlo naselje še 1541 ljudi. (32).

Do jeseni 1922 se je izselilo v Prekmurje iz Strnišča 200 Primorcev, če zaupamo podatku v zgodovinskem viru, ki pravi, da se je naselilo v Prekmurje v zaselek Pince 50 Istranov; v Benico pa 150 Goričanov. Drugi viri navajajo število 180 in 230. Če upoštevamo prvi podatek, se je zmanjšalo število prebivalcev v Strnišču po odhodu beguncev v Prekmurje na 1341. Po izselitvi 815 Rusov iz Strnišča, oktobra 1922, je ostalo v naselju le še 526 prebivalcev. Prištetih pa moramo nekaj na novo priseljenih delavcev v novoustanovljeno podjetje in v naselju rojene. Z njimi je bilo v Strnišču v jeseni 1922 okrog 616 ljudi. (33)

Po šolskem obisku, ki je iz leta v leto padal, lahko sklepamo na padanje števila prebivalcev v Strnišču, kajti viri več ne navajajo tega števila.

Ker je bilo v jeseni 1922 v Strnišču okrog 616 prebivalcev in 105 šolskih otrok ali 17 % na število prebivalcev, bi bilo po tem merilu v Strnišču na koncu vsakega šolskega leta število prebivalcev tako, kakor ga prikazuje tale tabela:

Šolsko leto	Število šolarjev v ljudski šoli	Število prebivalcev
1922/23	105	616
1923/24	58	328
1924/25	33	187
1925/26	30	170
1926/27	30	170
1927/28	30	170

Navedena števila o gibanju prebivalcev v Strnišču od jeseni 1922 do jeseni 1928, ko so šolo v Strnišču ukini, so približna, vendar pa nam ponazarjajo poleg drugih dogodkov, ki jih bomo pozneje spoznali, propadanje Strnišča.

Leta 1925 so šolsko barako prodali. Šolo so tedaj preselili v nekdanjo operacijsko barako bivšega taborišča Halic, kjer je ostala do ukinitve šole.

V strniški šoli so poučevali tile učitelji in učiteljice: Ivan Andrejšič, Mavricij Benčič, Rihard Bodja, Margareta Dassal, Milka Gulin, Pepina Ivančič, Leopoldina Justin, Valerija Komavli, Vekoslava Križnič, Ambrož Rusjan, Franc Sinigoj, Armela Sirok, Marija Srebrnič, Josip Trošt, Zorka Uršič in Viktorija Vuga. Vsi so bili primorski begunci.

Prvi šolski upravitelj je bil Mavricij Benčič, za njim pa Ambrož Rusjan. V obdobju dvorazredne šole, od šolskega leta 1922/23 pa do 1925/26 sta poučevala le Rihard Burja in Margareta Dassal. Dassalova je poučevala nato še na enorazredni šoli v šolskih letih 1926/27 in 1927/28. (34)

PRIPRAVE NA RAZPUST STRNIŠKEGA BEGUNSKEGA TABORIŠČA

Deželno vlado Slovenije je stalo vzdrževanje begunskega taborišča v Strnišču okrog 140.000 kron mesečno, kar je pomenilo veliko finančno breme.

Delavnice v Strnišču niso krile teh stroškov, kajti stroje so vse premalo izkoriščali. Zato je deželna vlada pripravljala razselitev beguncev v druge kraje in iskala zanje zaposlitve. Najprej se je odločila, da bo s 1. januarjem 1922 prenehala s denarnimi in materialnimi podporami taboriščnikom. Datum pa je morala kmalu prestaviti zaradi hudih razmer, ki so nastale v taborišču. Najprej ga je podaljšala na 31. januar 1922. (35)

Ptujski list je objavil 13. novembra 1921 poziv beguncem, naj se prijavijo do 31. decembra 1921 za vrnitev na Primorsko. Vsi, ki se bodo v roku prijavili, ne bodo plačali stroškov selitve. (36) Koliko se jih je pozivu odzvalo, ni znano. Znano pa je, da je bilo v Strnišču 31. januarja 1922—1541 prebivalcev. Od teh je bilo 186 domačinov, 32 železničarjev, 819 Rusov, 503 primorski begunci in en Italijan. Domačini, zaposleni v strniških delavnicah in železničarji ter še nekateri zaposleni, niso potrebovali življenjske podpore, pač pa 303 nezaposleni primorski begunci.

Od teh naj bi se preselilo 45 družin z 230 družinskimi člani v Prekmurje, kjer jim je deželna vlada namenila zemljo. Po njihovi preselitvi bi ostalo v Strnišču še 73 beguncev, podtrebnih podpore, ali zaposlitve, lahko pa bi se še vrnili v Italijo.

V dokumentih beremo, da je bilo pripravljenih na selitev v Prekmurje le približno 180 beguncev, to je okrog 30 družin. Te naj bi dobile petnajst strniških barak, ki bi jih tu razdrle in znova postavile v Prekmurje. (37)

O zaposlenih v Strnišču na dan 31. januarja 1922 nam pripoveduje tale tabela:

Poklici zaposlenih	Število družinskih članov
8 redarjev	33
3 orožniki	14
4 učitelji	8
2 uradnika	10
14 upokojevcev	48
20 obrtnikov	82
Skupaj	195

V tabeli so navedeni med zaposlenimi tudi upokojevci, ker so bili med tistimi, ki so se lahko sami preživljali.

Nadaljevanje prihodnjic

TRENUTEK PO OGLEDU RAZSTAVE

Takole so nedavno tega posedli po vsem sodeč dijaki ali učenci neke šole pred paviljonom Dušana Kvedra in pred spomenikom, potem ko so si v razstavnem paviljonu ogledali eno od letošnjih številnih razstav, ki so bile v tem paviljonu.

Da pa mladim tudi na izletu ne bi bilo, kljub živahnemu pomenovanju o šolskih ocenah, športu in še marsičem drugem, preveč dolg čas, sta dva izmed njih imela s seboj kitare, ki sta trenutek počitka izkoristila za igranje in petje, drugi so jima pritegnili.

Prepričani smo, da se mladi zavedajo, da res živijo v svoobodni domovini, da znajo ceniti pridobitve naše revolucije in da se tako zato še z večjo prizadevnostjo, se pravi z marljivejšim učenjem, pripravljajo za svoj bodoči poklic, ko bodo mesto dijakov, študentov postali tudi resnični samoupravitelji in proizvajalci.

Tekst in posnetek: Franjo Hovnik

Letovanja — bratske vezi med najmlajšimi

V občini Slovenska Bistrica se vrsto let srečujejo s problemom pomanjkanja lastnega doma ali drugega prostora za letovanja predšolskih in šolskih otrok. Tako so najmlajši iz te občine doslej bili gostje drugih letovišč in taborov, kar še posebno velja za letovanje ob morju.

Mladi Bistričani letos v Buljari-
cach.

Že v letu 1975 je 18 otrok in dva učitelja bistriške občine, na pobudo skupnosti otroškega varstva iz pobratene občine Sveto-zarevo, gostovalo prvič v obmo-rskem kraju, rekreacijski bazi za šolske otroke občine Sveto-zarevo, v Buljari-
cach pri Petrovcu na mo-
rju v Črni gori. Otroci iz pobratene občine Sveto-zarevo pa so tega leta

v času zimskih počitnic 14 dni gostovali v zimsko rekreacijskem središču pri Treh kraljih na bistriškem Pohorju.

Izmenjava otrok obeh občin tako poteka sedaj že peto leto. V letu 1979 je občina Sveto-zarevo dala pobudo, da skupini po 18 otrok in 2 vzgojitelja v letošnjem letu priključijo še skupine 30 do 50 otrok. Tudi v letu 1980 je letos v Buljari-
cach letovalo že 44 otrok in 4 vzgojitelja iz bistriške občine, prav toliko pa jih v zimskih počitnicah pričaku-
jejo iz občine Sveto-zarevo na Treh kraljih.

Z namenom, da bi povezovanje med mladimi obeh občin bilo še tesnejše in širše, sedaj že prehajajo od zamisli do uresničevanja predloga možnosti gradnje de-pandanse za okoli 30 otrok v Bul-jarici za najmlajše iz bistriške občine in gradnji podobnega ob-
jekta pri Treh kraljih na bistriš-
kem Pohorju. Po predvidevanjih bi objekt v Buljari-
cach veljal okoli 1.400.000 dinarjev, enako pa bi veljal objekt pri Treh kraljih. Za-
radi tega je pred dnevi obiskala bistriško občino posebna delega-
cija iz Sveto-zareva, v teh dneh pa bo v Sveto-zarevu s podobnimi cilji gostovala skupina iz bistriške ob-
čine. Obe občini sta se že dogo-
vorili, da bodo objekte vključili v
srednjeročne programe. Pričaku-
jejo, da bodo z deli pričeli že v
prihodnjem letu. V akcijo zbira-
nja potrebnih sredstev pa bodo
vključili vse sredine pobratenih
občin.

Besedilo in posnetek:
Viktor Horvat

MARIJI POŽGAN V SLOVO!

Hajdinsko pokopališče je bilo zavito v sivino. Otožna jesen, ko listje odpada, ko se ptice posla-vljajo, smose 15. 10. 1980 poslovili od naše vaščanke Marije. Nepri-
čakovana smrt je nenadoma pre-
trgala nit komaj 39-letnega ži-
vljenja.

Še v nedeljo smo te videli pri drobnih opravilih v hiši in okrog nje. Pripravljala si se na nov delovni teden, a opravila, ki so te čakala na delovnem mestu, doma v družini, med tvojimi najdražji-mi. Imela si neutrudne delovne roke. Nisi se vrnila na delovno mesto, nikoli več se ne boš vrnila med tvoje najdražje, ki te zaman kličejo, kajti tvoj dih je zastal — omahnila si v smrt na cesti — srca otrok in moža so postala kakor dan — dan brez sonca.

Le nekaj metrov od doma je ugasnilo materino srce. Težko je spoznanje, da se mamica in žena ne bo nikoli vrnila med nas. Nihče na svetu jim ne more nadomestiti najlepše materinske ljubezni.

V naših srcih nikoli ne bo zbledel spomin nate Marija, tvo-jim otrokom bomo stali ob strani vedno in povsod.

Draga Marija, naj ti bo lahka slovenska zemlja, rože naj obja-mejo tvoj mnogo prerani grob, a v naših srcih boš živeła večno.

Edi

IVANJCI

Obljuba dela dolg

Med Cogetinci v lenarški obči-ni in med Ivanjci v radgonski občini je še vedno makadamska cesta v dolžini kakšnih 800 metrov. O tej cesti je bilo že povedano v lanskem letu v sredstvih javnega obveščanja, da jo bodo asfaltirali najkasneje do letošnje jeseni. Ta kratek odsek neasfaltiranega cestišča spada v radgonsko občino in je v tem času veliko slabši, kot v istem času lani. Cesta je dokaj promet-na, saj se delavci prevajajo na delovna mesta v oba občinska centra, po njej pelje tudi veliko število avtobusov. Tisti del ma-kadama pa je velika ovira, saj je možno peljati največ do 25 km na uro, kajti cesta je v tako slabem stanju, da bi pri večji hitrosti lahko prišlo do okvar ali do kaj hujšega. Torej obljuba dela dolg. Če že ni bilo moč najti toliko sredstev za asfaltiranje tega dela cestišča, ki je kot jedro v orehu, bi pa jo lahko vsaj izboljšali.

Radgonska občina, ki je dokaj dobro povezana skoraj z vsemi krajevnimi središči, bo morda vsaj v prihodnjem letu našla sredstva za asfaltiranje, ki jih je načrtovala v letošnjem letu.

Janez Lorber

„SPOMIN“ IZ POVOJNEGA OBDOBJA

Nasproti prostorov Društva upokojencev v Ptuj, v Aškerčevi 10 že vse od povojnega obdobja visi sicer že obledeli napis z bese-dilom: „Mestne obrtne delavnice — vodovodne instalacije“ in ko smo se pozanimali, smo zvedeli, da so tu pač bile po vojni resda me-stne obrtne delavnice, ki pa so se pozneje preselile na Zadrugi trg v Ptuj. Ljudje so odšli, napis na pročelju hiše pa je ostal vse do današnjega dne, se pravi, da je tu že par desetletij.

Naj še zapišemo, da na tej zgra-dbi obstaja še tudi prav tako obledeli napis, da je tu bila nekakšna menjalnica bučnega olja. Vse je danes že davna preteklost. Tu ne opravljajo vodovodnih instalacij, prav tako tu ne manjajo semen bučnic za olje. Resnica pa je, da oba napisa (enega objavljamo) kazita videz okolja. Se več, tu je sedež Društva upokojencev Ptuj kamor prihaja dnevno precej ljudi. Domačinov to verjetno res ne moti, bolj nerodno pa nam je lahko, ko te obledele napise ogledujejo turisti, ki se radi sprehodijo na starem mestnem ambiantu in neredko tudi fo-tografirajo.

Oglasili smo se pri tovarišici Meletovi, ki je predsednica hišnega

sveta. Povedala nam je, da so jih na stanovanjskem servisu že pred časom dejali, da jim je znano, da je potrebno hišo v Aškerčevi obnoviti, da je sicer v planu in da bo, kot že mnoge stare hiše v me-stu Ptuj, tudi ta hiša prišla na vr-sto za obnovo. Žal vsega ni mo-goče storiti, ker je pač preveč

starih hiš v mestu, ki so še zgo-do-vinsko zaščiteni, denarja pa ni do-voľ. Kljub temu upajmo, da bo slej ko prej tudi ta hiša dobila novo preobleko in tedaj bodo s stene izginili tudi napisi.

Besedilo in posnetek
Franjo Hovnik

V nekdanjih delavnicah je danes stanovanje

„Moj ata je še vedno na tujem!“

Nedavno tega smo se v lepi novi šoli v Dornavi pogovarjali z nadarjeno učenko osmega razreda Suzano KOKOL, doma iz Mezgo-vec, ki nam je resno odgovarjala na nekaj vprašanj. Med drugim nam je povedala:

„Rodila sem se pred štirinajstimi leti, to je v času, ko je ata že delal na tujem. Bilo mi je tri leta, ko se je tudi mama odločila, da gre za možem oziroma mojim očetom tja daleč na tuje. Vem, da sem se tja dolgo vozila.

Tam sem odrasčala in ko mi je bilo sedem let sem morala v nemško šolo, ki sem jo obiskovala štiri leta. Povedati moram, da sem zadnje leto poleg nemške šole ob-iskovala že tudi slovensko šolo ozi-roma slovenski pouk, ki je bil enkrat tedensko. V tej šoli nas je bilo kakšnih dvajset otrok iz razli-

čnih krajev Slovenije pa tudi Hr-vatske.

Staršem sem vedno govorila, da bi pač rada šla nazaj v Jugoslavijo, oziroma v svoj rojstni kraj. Nekega dne se je moja želja ure-sničila. Bila sem tedaj zelo vesela, ko sem zvedela, da bom za vedno odšla domov in sicer k stari mami. Tu so me seveda takoj vpisali v šolo in začela sem obiskovati peti razred. Spominjam se, da sem ga izdelala z dobrim uspehom, kajti priznam, da me je v začetku še res motila nemščina. Že naslednje leto pa je bilo veliko lažje in razred sem izdelala z odličnim uspehom.

Ata in mama sta še naprej ostala na tujem. Priznam, da sem oba pogrešala. Zato sem bila lansko leto toliko bolj vesela, ko je za menoj prišla tudi mama Franciška. Ata pa je še ostal na tujem, da se bo naslednje leto tudi on za stalno

vrnil nazaj v svojo domovino, k svoji družini in tako bomo zopet

Suzana Kokol

vsi skupaj. Sicer pa moram pove-dati, da se mi je v Hildnu v ZR Nemčiji rodila še sestra Simona, ki sedaj obiskuje tretji razred ter se prav tako pridno uči. Sicer pa ji jaz pomagam, če je pač potre-bno...

Ker je Suzana že takorekoč pred odločitvijo za kakšen poklic se bo odločila, smo zvedeli, da o tem še trenutno ne razmišlja preveč, kajti se bo že prihodnjo jesen vpisala v gimnazijo v Ptuj ter se bo šele potem odločila za poklic. Res pa je, da že sedaj malce razmišlja, da bi se potem vpisala pač na kakšno fakulteto, saj nam je kar korajžno povedala, da se zaveda, da človek toliko velja, kolikor zna. Želimo ji, da bi uresničila vse svoje načrte in prepričani smo, da ji bo-
do starši to tudi radi omogočili, še posebej, ker ji učenje ne dela pre-glavic.

Besedilo in posnetek:
Franjo Hovnik

Kostanjev piknik na Donački gori

Ptujsko planinsko društvo je 25. oktobra organiziralo kostanjev piknik za mlade planince na Donački gori. Zbralo se je nad 300 udele-
žencev iz devetih planinskih skupin.

Avtobusi so jih pripeljali do Žetal. Od tod so hodili po težavnejši poti v dolgih gosjih vrstah mladi planinci, veseli in dobro razpoloženi še v lepem vremenu čez vrh Donačke gore na jaso, kjer bi naj bil program.

V programu je bilo: pečenje kostanjev, tekmovanje med skupina-mi v orientacijskih pohodih in raznih planinskih veščinah, ter kulturni program. Žal deževno jesensko vreme je vse preprečilo, razen pečenja kostanja, in dobra volja je ostala na višku.

Mladi planinci na Donački gori pečejo kostanj

Piknika smo se udeležili tudi manjša skupina starejših planincev. Imeli smo se kar lepo med mladimi planinci. Med mladimi nam je vselej prijetno in lepo.

Besedilo in posnetek: R. Rakuša

Cesto je treba tudi vzdrževati

Dračje sili na asfalt (posneto septembra 1980)

Na cestišču proti igrišču ŠDA v Kidričevem je bil leta 1973. položen asfalt v širini 5 m. Toda cestišča nihče ne vzdržuje, zato je plevel in grmovje ponekod že za pol metra zaraslo asfaltno prevleko, ki jo seveda uničuje. Ali ni škoda velikih sredstev, ki smo jih dali za asfalt? Tudi ob tem primeru bi se morali zavedati, da je treba tisto, kar smo ustvarili tudi varovati in vzdrževati.

Besedilo in posnetek: Konrad Zorec

Lep okras ali darilo

Marsikdo že pozna gojitev okrasnih rastlin v steklenicah — balonih od 5 do 50 litrov. Z njimi nimaš nobenega dela, ker ni treba zalivati, saj vodik in kisik urejata rast. Z gojitvijo te vrste lepotičnega cvetja se ukvarja tudi vitnarstvo v Celju.

Besedilo in posnetek: Konrad Zorec

SKUPNOST SOCIALNEGA SKRBSTVA OBČINE PTUJ

Tragedije, ki jih piše življenje

To so tragedije, o katerih vemo bore malo, pravzaprav niti nečemo vedeti zanje. So pa ljudje, ki jih poznajo, še kako dobro poznajo. So ljudje, ki jih poskušajo po najboljših močeh reševati, blažiti bolečino srca in duha, pa o tem skromno molčijo. Le tu in tam se pojavi v časopisih reportaža o osamljenih ljudeh, ki so jih vsi zapustili, tudi tisti, ki bi morali zanje skrbeti po vesti ali po dolžnosti. In takrat je prav na račun teh ljudi, ki lajšajo samo, izrečenih precej gostih besed. Ni jih tam, kjer bi morali biti, nič niso naredili, zakaj jih sploh imamo. To so tisti, ki so zaposleni v skupnosti socialnega skrbstva.

Pa to ni tako. Ti ljudje kar krepko gorajo — samo mi o tem ne vemo dovolj. Zato smo se odločili za predstavitev skupnosti, ki ji v vsakdanjem življenju namenimo vse premalo pozornosti. Ne skupnosti kot taki, tudi ljudem, ki v tej skupnosti delajo.

„V skupnostih socialnega skrbstva je treba bolj učinkovito uresničevati posebni družbeni interes za socialno varnost ogroženih posameznikov in družin, ki jim je potrebna solidarnostna pomoč družbene skupnosti.“

Zaradi daljšanja življenjske dobe in spremenjene socialne strukture starejših občanov so potrebne večje zmogljivosti in sodobnejši koncept domskega varstva, v katerega je potrebno bolj kot doslej vključiti krajevne skupnosti. Tako smo zapisali v resoluciji VIII. kongresa Zveze komunizma Slovenije. Zapisano poskušajo v ptujski skupnosti socialnega skrbstva čim bolj uresničevati, zavedajo pa se, da je za to potreben čas — mnogo časa in denarja.

Za boljše predstavo naj navedemo nekatere naloge, ki jih opravljajo delavci skupnosti. To je dejavnost, ki posameznim občanom, družinam ali skupinam občanov pomaga pri reševanju njihovih socialnih problemov in pri njihovem vključevanju v življenje in delo. Usluge socialnega skrbstva iščejo vsi občani — od najmlajših do najstarejših — ko zaidejo v socialno stisko. Delo je izredno pestro, saj obravnavajo otroke, družine, odrasle v vseh njihovih težavah. Mati, ki rodi otroka izven zakonske zveze lahko pri skupnosti išče pomoč pri priznanju očetovstva za svojega otroka, pomagajo ji urediti preživnino — včasih tudi prek sodišča. Tudi preživnino za otroke, ki žive po razvezi samo pri enem od roditeljev, urejajo po dogovoru z obema roditeljema, opravljajo tudi revalorizacijo preživnin.

Sodelujejo tudi pri dogovarjanju o dedelcih otrok enemu od razvezanih staršev — sodišču predlagajo najustreznejšo rešitev. Izvajajo tudi postopek posvojitve in samo posvojitve otrok — postopek je izredno dolg in niti najmanj enostaven. Že dve leti opravljajo tudi spregled zakonskih zadržkov — ovir, ki preprečujejo poroko. Urejšajo tudi prekazovanje otroškega dodatka, če ugotovijo, da ga roditelj troši v druge namene, ne pa za otroka. Posebno zahtevno pa je urejanje stikov med otrokom in roditeljem, pri katerem otrok ne živi, saj tisti, pri katerem otrok živi, marsikdaj ne dovoli otroku, da bi imel stike z drugim roditeljem. Mnogokrat je potrebno te zadeve urediti z odločbo, ki se je potem roditelja običajno drži — z rednimi izjemami. Trpijo pa seveda najbolj otroci. Takih primerov je žal — zaradi pogostih razvez vse več. Pri urejanju teh vprašanj poleg socialne delavke sodeluje psiholog, preden pa zadevo dokončno uredijo — v kolikor jo sploh lahko, poteče ogromno časa.

Skupnost lahko starše, ki slabo ravnajo z otrokom, predlaga v kaznovanje ali pa jim otroka z odločbo odvzamejo — takih primerov je zelo malo. Otrok gre v rejo k rejniški družini, obdrži pa stike s starši, v kolikor to pa otroka vpliva ugodno. Če pa gre za prizadetega otroka, ga skupnost pošlje v zavod za usposabljanje in mu tako omogoči profesionalno rehabilitacijo. Za takšne primere grobega ravnanja z otroki zve skupnost največkrat prek šol, včasih od sosedov, čeprav so take prijave tudi lažne! Predvsem zaradi neurejenih sosedskih odnosov. Največkrat ukrepano na podlagi obvestil, ki jih posredujejo šole. Takih prijav je sicer malo, v skupnosti pa so prepričani, da je grobega ravnanja z otroki precej. Včasih opozorijo na take primere tudi zdravniki in patronažna služ-

ba. Dejansko pa gre bolj za slučajno odkrite primere. Precej več primerov pa je, ko starši zanemarijo otroke in tudi takrat skupnost lahko posreduje. Tudi incestov je precej, vendar skupnost le malokdaj zve zanje — žal.

Tudi ob smrti roditeljev poskrbijo za otroka in ga dajo v rejniško družino, kar je najbolj primerna oblika urejanja otrokovega življenja, ko ostane sam, ali pa, če starši niso sposobni skrbeti zanj. Letos je pri rejniških družinah 128 otrok, kar je za slovenske razmere izredno dosti. Ta oblika dela je v ptujski občini že dolgo vpeljana in je tudi zelo uspešna. Težave pa so v tem, ker so rejniške družine predvsem v okolici Ptujja, v samem Ptujju pa jih ni, čeprav bi jih tu najbolj potrebovali. Predvsem za tiste otroke, ki obiskujejo šolo ali vrtec s prilagojenim programom. Rejništvo bi naj bila prehodna oblika reševanja socialnih težav, saj je težnja, da se otrok po nekaj letih vrne v svojo družino, če so tam ustvarjeni dovolj dobri pogoji za njegovo vrnitev. Tako hkrati poskušajo kar se da vplivati na starša, da uredita medsebojne odnose in podobno. Mnogokrat v tem ne uspejo, zlasti

stike, poskušajo najti tudi ustrezno zaposlitev in podobno. Število takih otrok je dokaj konstantno, največ otrok je iz Haloz in iz Slovenskih goric, manj iz ravninskih predelov.

Skupnost poskrbi tudi za otroke, ki potrebujejo skrbništvo. Pri otroku običajno to vlogo prevzame kdo od sorodnikov, če to ni mogoče, pa prosijo za mnenje socialno komisijo v krajevni skupnosti in ta predlaga ustrežno osebo. Tudi s skrbniki imajo stalne stike, saj morajo skupnosti poročati o svojem delu, predložijo tudi obračun potrošnih sredstev. Tudi za odrasle osebe določajo skrbnike — gre za tiste, ki so preklificirani ali duševno prizadeti in niso sposobni sami skrbeti zase. Pri odraslih so lahko skrbniki začasni ali stalni, pri otrokih pa traja skrbništvo do polnoletnosti, razen v primerih duševne prizadetosti.

Skupnost obravnava tudi družine z neurejenimi medsebojnimi odnosi, kar pomeni, da se eden od partnerjev zateče po pomoč. Tu gre za globlja nerazumevanja, običajno ali pogosto gre za alkoholizem. So pa tudi primeri, ko eden od par-

ga ostareli občani ne želijo, pa jim pomagajo na domu z obiski in z dogovori s šolami ali s krajevno skupnostjo, da ti poskrbijo vsaj za najosnovnejše potrebe — hrano, premo, vodo, za čistočo, perilo in podobno.

Ob našem obisku je tajnica skupnosti Anka Osterman naglasila:

„Prav tu nas čaka še veliko nalog. Načrtujemo, da bi v prihodnjem obdobju uvedli sosedsko pomoč. Nasploh težimo k temu, da bi socialni delavci delali v krajevni skupnosti — torej na terenu in ne v pisarni, da bi se resnično lahko posvetili problemom kot takim. Strojne službe pa bi opravile vse potrebne upravne ali administrativne zadeve, ki sedaj socialne delavce močno obremenjujejo. Sosedska pomoč ni zgolj v tem, da osamljenemu starejšemu človeku nekdo nekaj prinese. Več pomeni, če se z njim pogovori, ga posluša in poskuša prebrati osamljenost.“

Tu gre predvsem za ljudi, ostarele ljudi, ki žive na osamljenih kmetijah, kjer dneve in tedne ni nikogar na obisk, ni sosedov... To so problemi, ki so posledica tega

lovati krajevna skupnost, mladina, Rdeči križ... skratka vsi dejavniki. Služba, ki je organizirana v mestu to ni sposobna obvladati in urejati.

Vseh ostarelih tudi ne moremo dati v dom, nekateri tega tudi ne želijo, saj razen težjih opravil zmorejo sami skrbeti zase. Predstavljajte si, da bi mi sami organizirali v jeseni eno akcijo, da bi oskrbeli za zimo vse te ljudi v Halozah in v Slovenskih goricah. Tega ne zmoremo, ker nas ni dovolj, to je ogromno dela. Malokdo pa se tu poleg nas udeležuje, marsikdaj še svojci ne.

Svojci tu precej odpovedujejo. Mladi ljudje si ustvarjajo novi dom, svoje družine in rešujejo svoje probleme, to kako njihovi starši žive, pa jih ne zanima. Ne rečem, da so vsi takšni, vendar jih je mnogo... preveč! Dostikrat take otroke pokličemo na pogovor in malokdaj se zgodi, da bi otroci rekli — sram nas je, res je tako, popravi bomo, kar se da. Žal, res malo je takih. Običajno se izgovarjajo na vse mogoče načine. Ugotavljamo, da so to tudi dobro situirani, znani ljudje, ki tudi v javnosti kaj pomenijo... ampak do staršev...

No, prizadek, ki ga gradimo v Murencih bo pripomogel k ublažitvi stiske vsaj delno. Dobili bomo petnajst novih postelj, v resnici pa gre pri razrešitvi bolj za ustvarjanje znošnih bivalnih pogojev. Zato načrtujemo v naslednjem srednjeročnem obdobju še prizidek doma v Ptujju, zlasti za nepokretne osebe. Vedno več je takih, ki so nepokretni in potrebujejo celotno oskrbo v starosti.

Kljub temu pa bo potrebno še bolj razvijati nego na domu, ki jo sicer imamo v ptujskih krajevni skupnostih, v Kidričevem, Lovrencu in v Cirkovcah. Vendar je treba to širiti, ker so zunaj tudi take potrebe. Zelo malo je takih, ki si res strašno želijo v dom, raje ostanejo doma in ob primerni negi se jim lahko zdravstveno stanje izboljša, potem pa lahko ob sosedski pomoči še nekaj časa sami skrbijo zase. Tako bi domske kapacitete namenili res za tiste primere, ki nimajo nobene druge možnosti.

Nego na domu organiziramo skupaj z zdravstveno skupnostjo in jo tudi skupaj financiramo, izvaja pa jo patronažna služba s posebej usposobljenimi negovalkami.

Omeniti moram še, da nekateri ostareli ljudje kljub posesti živijo takorekoč na robu življenjskega minimuma, ker zemlje ne morejo obdelovati, otroci jim ne pomagajo... Potem tu nastopi socialno skrbstvo, ki zagotavlja družbeno materialno pomoč, ki se sicer iz leta v leto viša, pa je vendarle dokaj nizka. S temi sredstvi ljudem ne omogočamo nekega minimalnega standarda — da bi si lahko poleg osnovnih potrebščin kupili še časopis, obiskal kino ali gledališče... To bi si z našo denarno pomočjo le težko privoščili. Najbolj ogroženim plačujemo tudi stanarini, kupimo jim kurjavo — nekako jim skušamo pomagati po svojih najboljših močeh. Lani je prejelo denarno pomoč 750 občanov, pričakujemo pa, da bo takih vedno manj. Precej je takih, ki prejema kmečke pokojnine — čeprav izredno nizke, vendar se bodo povšale — izvajal se bo tudi zakon o preživninskem varstvu kmetov, ko bo kmet lahko prodal zemljo in dobil mesečno denar za preživljanje od izkupa, vedno manj je tudi dinarjev in viničarjev, ki so bili značilni za naše območje. No, tudi zdravstveno zavarujemo občane, ki prejema denarno pomoč, to pomoč pa tudi letno valorizirano.

vendar to ni vedno v sorazmerju z rastjo življenjskih stroškov. Odvisni smo pač od sredstev, ki jih zberemo v občini v te namene.“

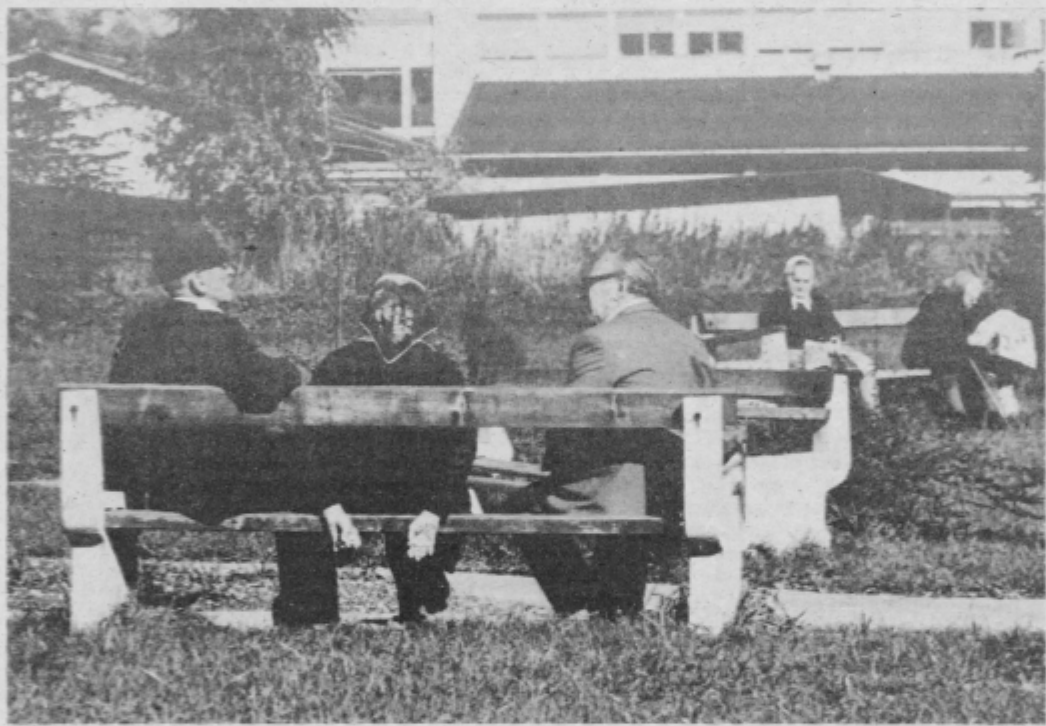
Med novimi nalogami, ki jih opravlja socialno skrbstvo pa je že omenjeno zakonsko in predzakonsko svetovanje, ki mu v sestavku namenimo manj pozornosti, saj smo o njem že pisali, gotovo pa še bomo.

Tako bi bile v glavnem omenjene naloge, ki jih obravnavajo v skupnosti socialnega skrbstva, če zanemarimo vse administrativne in temu podobne zadeve, ki so jih prav tako dolžni opravljati. Iz vsega zapisanega je moč razbrati, da je delo res pestro, zahtevno in izredno težko. Posebno še zaradi velikosti občine, zaradi različnih socialnih okolij, ki prinašajo ali pogojujejo različne probleme in vsakega je potrebno obravnavati posebej — vzorca, po katerem bi reševali več problemov, ni. To delo opravlja deset socialnih delavcev, ki v glavnem obiskujejo najbolj pereče probleme, saj imajo za obiske na razpolago le dva dni v tednu, pa še svojega avtomobila nimajo, niti šoferja — trenutno opravlja to delo honorarni voznik. Vsega skupaj pa je zaposlenih 22 delavcev. Potrebovali bi še več socialnih delavcev, pedagoga, da bi lahko teamsko obravnavali nekatere probleme. Tudi sociologa bi potrebovali. Zato načrtujemo v naslednjem srednjeročnem obdobju zaposlitev šestih socialnih delavcev, sociologa in pedagoga. Če jim bo to uspelo, bodo lahko socialne delavce nameščali resnično za delo v krajevni skupnosti in dvignili strokovno raven socialnega dela v sami službi. Res je to velika „naložba“, ki pa se bo prav gotovo obrestovala v bližnji prihodnosti. Obrestovalo v tem smislu, da bi socialno skrbstvo namenilo več pozornosti preventivnim ukrepom, da ne bodo reševali težav šele takrat, ko skorajda ni več kaj reševati, ko lahko iščejo le še skrajne in najmanj zaželenne rešitve.

Povedati je tudi treba, da skupnost dokaj dobro sodeluje z zdravstvenimi ustanovami, s šolami in vrtci, mnogo premalo pa s krajevno samoupravo in komisijami ter društvenimi organizacijami v teh okoljih. Tu jih čaka „oranje ledine“ kot pravimo. Neki zametki sodelovanja prav v teh okoljih sicer so, pa vendar ne tako trdni in globoki, da bi se lahko spontano razvijali naprej, v kolikor je spontani razvoj takšnega sodelovanja sploh mogoč.

Prvi korak je in bo storila skupnost socialnega skrbstva, potem pa je na potezi krajevna skupnost, njena samouprava, organi in organizacije — ljudje, ki tam prebivajo. Če bodo stali ob strani, če jim bo vseeno kako in v kakšnih razmerah živi njihov kraj — bo tudi trud socialnega skrbstva premalo, da bi se stanje obrnilo na bolje. Tragedije, ki jih piše življenje za zaprtimi vrati stanovanja v bloku niso nič manj tragične od tistih, ki jih piše življenje na osamljenih kmetijah. Marsikdaj ne vemo zanje, marsikdaj nečemo vedeti zanje — ko pa se ob to nekdo javno obregne, je ogenj v strehi. Takrat gasijo požar socialni delavci, najraje tudi nanje zvrne krivdo za zanemarjanje takih problemov. Pa se ob takih primerih kdaj vprašamo, koliko smo sami pripravljeni pomagati osamljenemu ostarelemu človeku, ki je sen svojega življenja preživlja ob robu naše humane družbene skupnosti? Najbrž redko ali pa nikoli!

N. Dobljekar

Ostareli ljudje si najbolj želijo drobnih pozornosti in občutka, da so še zmeraj potrebni, da jih imamo radi, da jih spoštujemo zaradi vsega, kar so v življenju naredili. Zato nikar ne stopajmo mimo njih z dvignjeno glavo, naklonimo jim vsaj prijazen pogled in pozdrav. Saj to ni težko!

(foto Ciani)

ko gre za alkoholike ali pa, ko sta starša nekje na meji duševne nerazvitosti. Običajno imajo otroci v rejni stik s svojimi starši, če pa skupnost ugotovi, da starši slabo vplivajo na otroka, lahko stike preprečijo. Včasih pa skupnost stike vzpodbuja, če meni, da je to za otroka koristno.

Zelo pomembna naloga skrbstva je tudi obravnava vedenjske in osebnostno motene mladine. Tu gre za otroke, storilce kaznivih dejanj in za mladoletnike, ki storijo kazniva dejanja ter za otroke, ki imajo vedenjske motnje. Število slednjih iz leta v leto raste, število storilcev kaznivih dejanj pa ne narašča v veliki meri.

Obravnava tudi mladoletnike, ki jih obravnava sodnik za prekrške, saj mu po pogovoru s starši in z otrokom svetujejo vzgojni ukrep ali kazen, ki je bolj redko izrečena.

V večini gre za enkratne obravnave, so pa tudi mladoletniki, ki so pogosti znanci skupnosti za socialno skrbstvo in sodnika za prekrške — gre predvsem za prekomerno uživanje alkoholnih pijač in za pretepanje gostov v lokalih.

Od leta 1962 dalje opravljajo pri skupnosti razvrščanje mladoletnikov in otrok z motnjami v telesnem in v duševnem razvoju. To opravlja posebna komisija, ki jo sestavljajo zdravnik pediater in psihater, socialni delavec, psiholog in specialni pedagog glede na vrsto motenosti. Sodelujejo pa tudi drugi strokovnjaki. Komisija ugotavlja otrokove sposobnosti in potem predlaga najbolj ustrezno obliko usposabljanja v raznih ustanovah. Skupnost socialnega skrbstva potem po navodilih komisije izvaja vse potrebne ukrepe za usposabljanje takih otrok, z ustanovami, kjer se usposablja otroci in z njihovimi starši imajo stalne

stike, poskušajo najti tudi ustrezno zaposlitev in podobno. Število takih otrok je dokaj konstantno, največ otrok je iz Haloz in iz Slovenskih goric, manj iz ravninskih predelov.

V skupnosti so prepričani, da bodo z uveljavitvijo zakonske svetovalnice lahko na tem področju storili mnogo več. Tam bodo oziroma že lahko pridejo zakonski pari na pogovor mnogo prej, saj svetovalnica svetuje, lahko bi rekli, preventivno. To velja tudi za mlade fante in dekleta, ki se ne razumejo s starši ali z okolico, pa za mlade zakonke, ki še stopajo na skupno življenjsko pot. V svetovalnici strokovnjaki niso obremenjeni z raznimi upravnimi zadevami, tako da se lahko resnično posvetijo človeku, ki pride na pogovor.

V skupnosti socialnega skrbstva zato načrtujejo tudi zaposlitev več strokovnjakov v zakonski svetovalnici, ki bodo s skupnim delom lažje in bolj reševali vsa ta vprašanja, ki se pojavljajo v svetovalnici.

Skupnost socialnega skrbstva ureja tudi odnose med starši in otroki. Gre za resnično stare ljudi — od 60. leta dalje, ki se ne razumejo z mladima zakoncem s katerima so v skupnem gospodinjstvu. Včasih gre poleg zanemarjanja tudi za fizične obračune med starši in otroki in podobno. Tu poskušajo s svetovanjem kar pa je v takih primerih še težje, saj gre takorekoč za dve generaciji in za globoke nesporazume. Stari ljudje ne želijo zgolj materialnih dobrin, bolj so potrebni osebne pozornosti, pogovorov, upoštevanja svoje osebnosti.

Potem gre še za razne primere, ko žive ostareli ljudje sami in niso sposobni dovolj skrbeti zase. Takšne napotijo v dom, včasih, ko te-

našega hitrega razvoja. Mladi se selijo v mesto, hodijo v službo — stari starši pa ostajajo sami. Takih problemov skupnost socialnega skrbstva ni sposobna sama reševati. Tu gre še za sistemsko vprašanje. Kmetije ostajajo prazne, zemlja propada, otroci so morda prihajali v jeseni po ozimnico, dokler sta bila starša dovolj pri močeh, da sta delala, potem pa ko sta onemogla, jih ni več blizu, ko umreta pa sploh ne.

Poleg tega imamo še probleme z domskimi kapacitetami. Dom v Ptujju in v Murencih je poln, imamo pa pet takih problemov, ki bi jih morali ta hip dati v dom. Bojim se, da bo še huje. Zima prihaja, mrzlo bo, ljudje obolevajo, ne morejo si ogrevati prostorov, ker jim nihče ni pripravil drv in bodo spet prej zboleli, slabo se hranijo. To je tisto, kar bi mi morali znanj urejati in tu lahko prav sosedska pomoč stori ogromno. Tu bi morala sode-

VSE MANJ MLADOLETNIH PRESTOPNIKOV

V občini Slovenska Bistrica po zadnjih podatkih ugotavljajo, da je število kaznivih dejanj med mladoletniki vedno manjše. Za to vzpodbudno spoznanje imajo največ zaslug šole, ki mlade skozi vse obdobje šolanja, z različnimi oblikami usposabljanja, tudi z zaposlovanjem v izvenšolskih dejavnostih, pravilno usmerjajo. Veliko več pozornosti za razvoj mladega človeka posvečajo tudi v okviru socialnega skrbstva pa tudi sami občani pri odkrivanju nepravilnosti tesno sodelujejo z organi javne varnosti.

Spremenila se je tudi struktura prestopnikov. Medtem ko so bili še pred leti v večini prestopnikov mladi iz revnejših družin, se med kršitelji javnega reda in mira sedaj vse pogosteje pojavljajo mladi iz premožnejših sredin. Ob tem je pomembno poudari-

SLOVENSKA BISTRICA

ti, da v zadnjih letih na območju občine Slovenska Bistrica niso zabeležili med mladoletniki primerov posilstva ali druge oblike spolne zlorabe.

Med odločujočimi preoblikovalci mladega človeka so tudi mladinske delovne brigade, ki so že marsikatero mladega prestopnika odvračile od nadaljnjih želja poseganja po tuji imovini. V občini Slovenska Bistrica tudi ugotavljajo, da je odstotek mladoletnih prestopnikov v zadnjih dveh letih padel pod regijsko povprečje.

Viktor Horvat

KAZEN ZA NEUPOŠTEVANO OPOZORILO

Gasilski pionirji iz Gorišnice smo dosegli soudeležbo na zveznem gasilskem tekmovanju na Tjentištu. Visokega priznanja smo bili seveda vsi zelo veseli. Vsak dan smo se pridno pripravljali, da bi dosegli čimboljši uspeh.

Prisel je težko pričakovani dan. Ob pol devetih zvečer smo se zbrali pred gasilnim domom. Pred odhodom sta mi zabičala oče in mama: »Darko, pazi nase in ne jej sladoleda, saj veš, da imaš zelo občutljivo grlo.«

Obljubil sem, da bom spoštoval njuno opozorilo in ves nestrpen čakal, kdaj bo pripeljal avtobus. Vsi smo navalili nanj. Zatulila je sirena in odpeljali smo se v noč.

Pot je bila dolga. Na cilj smo prispeli drugi dan opoldne. Tam so nas toplo sprejeli in takoj pospremili k paviljonu, v katerem smo odložili svojo prtljago. Po izdatnem kosilu smo si ogledali teren, na katerem bomo naslednji dan tekmovali.

Zgodaj zjutraj smo bili že na nogah. Zvrstili smo se na tekmovalnem prostoru in malce živčni čakali, kdaj bomo prišli na vrsto. Prizadeti smo bili, ker smo izgubili tekmo med tremi ognji in si zapravili dobro uvrstitev.

Po tekmovalstvu smo se napotili k spomeniku Sutjeska in se nemo poklonili padlemu junaku Savi Kovačeviću. Ko smo se vrnili v tabor, so si moji vrstniki privoščili sladoled. Nekaj časa sem jih gledal in debelo požiral sline. Mučila me je obljuba, ki sem jo dal očetu in mami, pa sem zamahnil z roko in si kupil sladoled. Pri večerji pa sem že začutil bolečine v grlu. Dobil sem angino in oglasila se je vest:

»Kaj bosta rekla oče in mama, ker sem prelomil obljubo?«
Ko smo se vrnili v Gorišnico, je sirena oznanila naš prihod.
Doma sem moral priznati svoj greh. Mama je bila prizadeta, zato je dejala:

»Ker nisi upošteval opozorila ti prepovedujem kakršenkoli izlet.«
Darko Mihalinec, 6. b
OŠ Gorišnica

BOLEČ SPOMIN

Bilo je jeseni, meseca oktobra, ko smo živeli še v ZR Nemčiji. Iz domovine je prispelo pismo, v katerem nas je stara mama vabila na domači praznik — kolone.

Prispeli smo v rodno vas Gorišnico in stara mama nas je bila zelo zelo vesela. Ker je bila pot naporna, smo takoj legli k počitku, da bi naslednji dan lahko pomagali kolinariti.

Zgodaj zjutraj me je budila mama:

»Vstani, da te mesar ne najde v postelji.«

Mesar in oče sta zaklala prašiča in mu začela odirati kožo. Mama in stara mama sta imeli polne roke dela, meni pa je postalo dolgočasno. Odšla sem v drvarnico, kjer sem našla stolček, škatlo in palico. Za mano je pritekel pes. Sedla sem na stolček, vzela palico in z njo udarjala po škatli. Da je bilo še bolj zabavno, sem tudi pela, čeprav po svoje, saj sem bila stara komaj štiri leta. Ko je mama zaslišala nemir, me je opozorila:

»Smiljana, nehaj, da ne boš razdražila psa. Hud je.«

Nisem ubogala in kar naprej udarjala po škatli. Pes se je nenadoma naveličal moje igre in me z zobmi močno zgrabil za roko, v kateri sem vihala palico. Zakričala sem. Pritekla sta mesar in oče in me rešila. Psa sta zaprla v drvarnico, mene pa odnesla v kuhinjo, kjer mi je mama najprej rano razkužila, nato pa obvezala.

Ker je bila rana precej globoka, me je močno bolela. Stara mama me je tolažila, mama pa se je jezila:

»Ker nisi hotela ugoditi, pa trpi.«

Smiljana Brumen, 6. b
OŠ Gorišnica

NA CESTI NISI SAM

Ko gledam vrvež na cesti, se utrinjajo misli:

»Kam se jim mudi? Zakaj hitijo? Ali se ne zavedajo posledic, ker nepazljivo in nepotrečno drvo in ogrožajo življenje ne samo sebi, marveč tudi drugim udeležencem v prometu?« Tudi otroci šolarji smo na cesti zelo nepazljivi. Bilo je lani v zimskem času. V šolo sem se vozila z avtobusom ali pa peščkala. Neko jutro sem se zelo pozno zbudila. Ura je bila že pol sedem.

»Avtobus mi je že odpeljal,« sem zavajkala.

Skočila sem po kolo. Cesta je bila poledenela, ponoči pa je nanjo padel sneg. Težko sem vozila, v srcu pa je kljubovalo:

»Zamudila boš!«

Ko sem se pripeljala do glavne ceste, sem se poglala čeznjo, ne da bi se prepirala, ali mi grozi nevarnost. Sredi cestišča se mi je spodrsnilo in sem padla. V trenutku sem zagledala avtomobil, ki je drvel proti meni. Hotela sem vstati, pa nisem mogla. Vsa otrpla sem ležala pod kolesom. Bila sem izpostavljena na milost in nemilost približujočemu se vozniku. Divje sem zakričala. V grozi sem zaslišala tudi cviljenje gum. Zamislila sem in mislila:

»Zdaj bo po meni.«

Ko sem počasi odprla oči, sem videla kolesa avtomobila, ki so počastno zevala vame. Imela sem srečo. Pogladila sem se kvišku. Trepetala sem kot šiba na vodi. Hotela sem dvigniti kolo, pa sem bila brez moči.

Iz avtomobila je stopil voznik, blede kot stena, in vpraševal:

»Se ti je kaj zgodilo? Sem te zadela? Te kaj boli?«

»Ne, nič mi ni,« sem zajecljala.

Voznik si je oddahnil, nato pa dejal:

»Deklica, drugič moraš biti bolj previdna, kajti na cesti nisi sama.« Počasi sem se spravila na kolo in se odpeljala proti šoli. Vso pot sem se tresla in nisem vedela, ali me zebe ali me je tako strah. Med poukom sem bila zelo nemirna. Ves čas me je preganjala misel na nesrečno doživetje, ki bi se lahko tragično končalo.

Zinka Zorko, 7. a
OŠ Gorišnica

NAGLICA JE LAHKO USODNA

Velikokrat poslušam po televiziji ali radiu in berem v časopisu o bolj ali manj hudih prometnih nesrečah. Tudi sam sem doživel prometno nezgodo, a na srečo ne hudo.

Bilo je pred leti, ko sem še hodil v glasbeno šolo v Ptuj. Ker nisem bil vajen mestnega prometa, sem se ga seveda bal. A kaj, ko sam strah pred prometom še ne zagotavlja varnosti! Če bi se takrat ravnal po prometnih predpisih, bi se prometni nezgodi lahko izognil. Bilo je pozno popoldne, ko sem odhajal iz glasbene šole. Mudilo se mi je na avtobus, zato sem zavil kar po krajši poti, čeprav je bila manj varna. Tekal sem skozi križišča, ne da bi upošteval prednost voznikov. Blizal sem se prehodu za pešce. Nisem pogledal na levo in ne na desno in kar stopil čez cesto. In prav v tistem trenutku je izza ovinka pripeljal avto. Zaskripale so zavore, zacvilile gume in pred očmi se mi je zamegljilo. Zastal mi je dih in zavedel sem se šele, ko sem se znašel na strehi avtomobila. Voznik je takoj ustavil avto in mi pomagal na noge. Na srečo sem jo odnesel brez poškodb. Voznik me je vprašal:

»Ali je s tabo vse v redu?«

Čeprav še nisem bil priseben, sem odvrnil:

»Ja, ja.«

Že je prihitela policija. Vprašali so me za ime in naslov. Nato so prometniki preverjali, kdo je zakrivil nesrečo. Ugotovili so, da sva bila krivca oba: voznik in jaz. Po zaslišanju sem se odpravil na avtobusno postajo. Zdaj se mi ni več mudilo. Noge so bile težke kot svinec, moja notranjost pa je bila polna grozljivih vtisov. Doma some starši pokarali, a bili srečni, ker se ni hudo končalo.

Andrej Fric, 7. a
OŠ Gorišnica

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

mladi dopisniki

JESEN PRI NAS

Vsa narava se pripravlja, da bo legla k počitku.

23. september je že za nami. Krepko smo že zakoračili v jesen. Največkrat je siva in pusta. Sonce se le redko prikaže. Jesen je čas, ko je potrebno pospraviti vse poljščine, ki smo jih skozi vse leto skrbno obdelovali. Največ dela imajo kmetje. Pospraviti morajo pridelke in krmo za živino.

Jesen je tudi čas trgatve. Na znanjajo jo glasovi številnih klopotev po gričih. Prelepa je njihova pesem in vabi številne trgače, odganja pa ptice, nezaželene goste. Drevje se je preobleklo v lepe pisane jesenske barve. Po gozdovih se sliši glasno šelestenje listja, veje jablan so se povesile od mnogih sadežev. Tudi ptice se livke so se posloville in odletele v južne kraje. Lastovic ne vidimo več na električnih drogih. Živali se pripravljajo na zimo. Delajo si zalogo hrane ter toplja in skrita ležišča pred sovražniki.

Ni še jesen dodobra minila, že trka na vrata zima.

Črtomir Šoba, 6/b,
OŠ Cirkulane

PADEL SEM V VODO

Stanujem na Zihervli ploščadi v tretjem nadstropju. Pred našim vhodom klopje jamo, ker bodo gradili trgovino. Kadar dežuje, je m jama polna vode.

Nekega dne smo se v jami lovili. V njej je bila voda. Med vodo so bile majhne zidne pregrade. Moja sošolka je padla v vodo in je bila mokra do kolen. Potem smo se lovili naprej. Naenkrat se nas je znašlo na zidu mnogo. Prijatelj, ki je lovil, je stal zraven mene. Hotel me je uloviti, jaz sem se mu mislil, izmakniti, pa sem padel v vodo. Ker je bila voda globlja, sem se skopal do vratu. Vsi so planili v smeh. Pobral sem se, se otresel kot kuža in odšel domov. Doma sem se stuširal in se preoblekel. Ko sem znova prišel med tovariše, so se mi vsi smejali. Nekateri je bolel trebuh od smeha.

Naslednji dan je cela šola vedela kaj se je zgodilo. Vsi so se mi smejali. Takih dogodkov se je že veliko zgodilo.

Robert Kešper, 5/rz.,
OŠ, Olga Meglič, Ptuj

BILO JE LEPO

V četrtek smo šli na trgatve. Natrgali smo več voder grozdja. Vedra z grozdem smo nosili na traktor. Vedra so bila velika zato sta morala vedro nesti dva dečka ali deklici. Grozdje ni bilo preveč lepo, zato smo morali lepo ravnati z njim. Grozdje smo trkali tri ure. Ko smo natrpali polno traktorsko prikolico smo lahko šli domov. Pot se je vlekla dolgo. V trgovini je bilo lepo in tudi vreme je bilo lepo. Zato bi še šel večkrat.

Franci Hliš, 5/b,
OŠ Olga Meglič, Ptuj

ODPRAVLJAM SE V ŠOLO

Zjutraj, ko še brezskrbno spim, me že mama pokliče: »Valerija, vstati bo treba!« Takrat že vem, da moram vstati. Ko se skobacam iz postelje, se že mama odpravlja v službo. Naposled odide. Takrat se jaz počasi vstanem in grem v kuhinjo. Nato se umijem in se vrnem v sobo. Če imam še čas, se še učim, če ne, se odpravim v šolo. Pri cesti počakam Dragico, da greva skupaj, čeprav ni daleč do avtobusne postaje. Ko avtobus končno pripelje, pokažemo šoferju karte in se odpeljemo. Vožnja z avtobusom ni prijetna, ker je avtobus nabito poln, pa še večji del ceste je makadamske. Ko se pripeljemo na avtobusno postajo v Ptuj, izstopimo in se odpravimo v šolo. Hoditi moramo po pločnikih in se držati prometnih predpisov. Čez cesto moramo hoditi le po zebrah in vsakič, ko cesto prečkamo, moramo pogledati na levo in na desno, če je cesta prosta. Ko prispemo v šolo, si obujemo copate in se odpravimo v razred. V razredu nas že čaka tovarišica in, ko zvonec pozvoni, se prične pouk kot druge dni.

VALERIJA Šprah, 5/a,
OŠ Olga Meglič, Ptuj

SKRB ZA LEPŠE OKOLJE

Nekega dne, to je bilo v počitnicah, ko sem komaj odprla oči, mi je mama povedala veselo novico, da bomo odšli na izlet v naravo. Vsi smo se vstali in se hitro oblekli. Vsedli smo v avto in odpeljali. Pripeljali smo se v gozd. Oče je poizkal prostor na majhni jasi, kjer smo se utaborili. Nekdo je bil že pred nami, kajti po tleh je bilo polno papirkov.

Oh! sem vzklila, kako morajo takšno pustiti, saj tudi njim ne bi bilo prijetno, če bi videli, da je nekdo že nastal z odpadki. Oh kako bi bilo lepo na svetu, če bi ljudje ne metali odpadkov. Večkrat sem videla, da mečejo tudi sladoleda kar na cesti, včasih tudi zraven košarice za smeti. To me zelo razjezi. Če bi vsi ljudje pazili na okolje, bi bil svet lepši bolj čist in zdravo ozračje.

Pred odhodom smo naredili ogenj, pobrali vse papirčke ter jih skurili. Veseli smo se vrnili domov.

Sonja Pelc, 5/b,
OŠ Olga Meglič, Ptuj

POMAGALI SMO TRGATI GROZDJE

Ob sedmih zjutraj smo se zbrali pred šolo, vsi zaspani kod navadno. Vsi nervozni čakamo do pol osmih, takrat pa vsi v lepi koloni korakamo raznim težavam naproti. Šli smo proti Mestnemu vrhu. Sprva smo hodili hitro potem, ko smo bili že na pol poti, pa bi bili najrajši mrtvi, kot bi hodili tako dolgo v hrib. Na pol mrtvi smo že zato ker bomo obrabljali grozdje in to delali do enih. Ste slišali, do enih!

A ko pridemo v vinograd nismo nič več mrtvi, takoj se razživimo. Takoj se lotimo nabiranja. »Seveda zdaj se je začelo tekmovalje med razredi!« kdo bo nabral več škafov.

Kakšno uro delamo z vsemi močmi, in silo, pobiramo vse kar se pobrati da, tudi liste! Potem pa storilnost zelo upada, nekateri ne delajo, nekateri odrežejo še kakšen grozd, malo je takih, ki še vestno nabirajo. Ob desetih nas pokličejo učitelji iz vinograda. Povejo nam da lahko gremo domov in da nam bodo rezultate povedali naslednji dan v šoli. Tako vsi srečni odidem domov.

V šoli nam povejo, da smo bili zelo neolikani, vsaj kar se našega razreda tiče to gotovo drži, obrabli smo komaj polovico vinograda in sploh... Zraven tega smo srečni izvedeli, da bomo šli zopet nabirat v sredo.

Alenka Žlebnik,
OŠ, Olga Meglič, Ptuj

JESEN

K nam je prišla jesen. Drevesa so gola in postaja hladno. Sonce malodaj posije iz neba. Gobe so začele rasti in pravi kostonj so že na tleh. Rada jih bi šla nabirat.

Vlasta Hrnja, 3/c,
OŠ, Tone Žnidarič

MOJA POT V ŠOLO

Moja pot v šolo se vije med pašniki in polji.

Po pašnikih se križem paseje krave. Kmetje pospravljajo poljske pridelke. Sedaj pospravljajo koruzo. Koruzne storže potrgajo. Potem požanjejo koruzo, jo naložijo na voz in odpeljejo domov. Pospravljajo tudi zrele buče. Nato njihovo zorjejo, posejejo oziroma žita, ki ponekod že kukajo izpod zemlje. Zajčki se skrivajo med korenjem in repo. Glodajo repo in korenje, dokler je še je kaj na njivi. Na vrtovih so sadna drevesa. Nekatera so že prazna, druge veje pa se že žibijo pod težo jabolk in hrusk. Veter se poigrava z obarvanimi listi in jih pomega po tleh. Škorci se zaganjajo v sladko grozdje. Škorci plesajo klopotci in razna strašila. Grozdje bo kmalu dozorelo, začela se bo trgatve. Kmetje preiskujejo sode in kadi da kje ne spuščajo, kajti vanje bo kmalu tekla voda in sladki mošt. Iz dimnikov se valji gost dim, kar pomeni, da so dnevi hladnejši.

Prišel sem v šolo in razmišljal, kako lep in bogat je ta letni čas, jesen.

Borut Sternad, 6/r.
OŠ Cirkovce

JESEN KLIČE

Jesen kliče
vse vesele fantiče
v vinograde, sadovnjake kliče,
kliče
tudi vse deklice.

Z veje se jabolko
sladko smeje
„Odtrgajte me,
zrelo sem že!“

Trgatev vabi
vse lenuhe, potepuhe
pridite, pomagajte
jesen res radodarna je.

Zrelo grozdje
vse nas vabi
le obiraj, me odlašaj
da te sneg ne prehiti.

Maja Kostajnek,
6. razred,
OŠ Olga Meglič, Ptuj

V VINOGRADU

Mati grozdje berejo,
oča pute nosijo,
jaz pa po gorici grem počasi
v vinograd domači,
nam grozdje brat.

Mati pojejo
oča plešejo
jaz pa po cesti grem počas,
pa grem v sosednjo vas
k sosedom grozdje brat.

Irena Kosec, 6/a,
OŠ Olga Meglič, Ptuj

JESEN

Listi se lovijo,
okrog drevesa se podijo,
sonce za oblak se skriva,
je pridelkov polna njiva.

Dež je in je veter,
je luža dolga meter
in potem stopiš v njo,
pa jezen si zelo.
Oh kaj zato!

Andrej Turk, 6/b,
OŠ Ivana Spolenjaka

SMEH V GORICAH

Pri KK Ptuj za letos priredili prvo stabilizacijsko trgatve. Pobirali smo od gnilega do plesnivega grozdja. Malenkosti lepega pa smo v svojih želodčkih spremenili v fructal sokove. Mnogi pa so v lešnikovem nasadu pridelovali čkolešnik.

Začeli smo tekmovali pri trganju grozdja in »krepke« mišice, pri tem pa utrjevati svoje delovne sposobnosti. Mnogokateri so že pobegnili po prvih plastičnih brenthah. Ena četrtnina odhajajočih je bila ranjenih. Slaba polovica je ostala do konca na trgovih. Čast in delovni hura za to polovico! Čeprav so tudi nekateri od slednjih opazovali luže na terasah, so le vzdržali. Po nekaj minutnem opazovanju sta se prikazali dve deklici, ki sta nosili platično vrečo. Ker pa nista opazili luže, je ena od njih do kolen izginila v zemljo. Vsa jezna je v sredini luže začela nekaj regljati. Zraven tega je bila pa še nerodna. Zato je le s težavo izvela noge iz blatnega objema zemlje.

Do konca smo še videli veliko takšnih primerov in se ob njih dobro nasmejali.

Kmalu pa je tudi veselja konec. Z veliko naglico smo odhajali iz goric kajti za danes nam je bilo smeha in dela dovolj. Pod domačimi brajdami smo si natrgali sladko jurko, da se ne bi polenili.

SMEJMO SE

Mojca je prišla prepozno v šolo. Med potjo je pozabila naučeno opravičilo. Zato je dobila neopravičeno uro. Takole je bilo.

Hodila sem v tretji razred osnovne šole. Življenje v šoli je bilo veselo, še med poukom smo se včasih smejali.

Nekega jutra je Mojca šla k prijateljici. Pozabila je na čas, ki je hitro mineval. Ravno takrat, ko sta se mislili igrati učiteljico in učence, je Mojca pogledala na ur. Rekla je: »Renatka, jaz moram iti v šolo.« Hitro je pobrala torbo in stekla. Med potjo si je izmisli veliko izgovorov. Sklenila je, da bo rekla tovarišici, da je zaspala. Zdaj je bila že blizu šoli in učiteljici. Tedaj je pozabila naučeno opravičilo. Hitro se je sezula in mimo tovarišice stekla v razred. Niti pozdravila ni samo stekla je v klop. Tovarišica je rekla: »Ti zamudnica, niti pozdravila ne boš!« — Zdravo,« smo zaslišali iz klopi. »Kako se pa obnaša? Najprej se vstane in pozdravi, nato pa se opraviči.«

Mojca vstane in izjelca: »Zdra... zdra... vo, pro... prosim, pro... prosim oprost... oprostite, ker, ker se... sem, za... mu... zamudila.«

»Že vem, kje je vzrok tvoje zamude. Ne morem ti je opravičiti!«

In Mojca je klavarno sedla v klop.

Karmen Ribič,
OŠ Olga Meglič, Ptuj

PODOBA S CESTE

Na stotine avtomobilov drvi skozi noč in dan. Divjajo kot nemi roboti, ki jih lahko ustavi samo nesreča. Zamisljena stojim ob cesti in strmim v mimobežeče avtomobile. Obrazi voznikov so različni: veseli, žalostni, zaskrbljeni, živčni. Vsem se strašno mudi. Ura bo kmalu šest in začel se bo nov delovni dan.

Hrup je vse glasnejši in naenkrat je slišati glasen tresk. Vzdrhtim in pogledam, kaj se je zgodilo. Nepredvidnež je prehiteval in zapeljal v škarje. Nesreča. Vznemirjeni ljudje hite od vseh strani in na cesti je nenadoma živ klobčič. Nekdo pokliče policijo in rešilni avto. Ljudje krilijo z rokami, nemirno besedujejo o nesreči in pomilujejo ponesrečence.

Izza ovinka prihaja policijski avto in ljudje se umaknejo s cestišča. Miličniki postavljajo vprašanja, očividci odgovarjajo. Že je slišati zavijanje sirene rešilca, ki privozi z vso naglico. Može v belih haljah se sklanjajo nad ponesrečencem, ki ga previdno dvignejo na nosila in naložijo v avtomobil, ki že zdrvi proti Ptuj.

Na cesti se je nagnetila množica, pešcev in voznikov, ki nestrpni čakajo, kdaj bodo lahko odpeljali naprej. Policaj da znamenje, vozniki vžgejo motorje in živ klobčič se počasi odvija.

Spet strmim v kolono avtomobilov ki drvi, kot da se ni nič zgodilo.

Darinka Kolarič, 8. a
OŠ Gorišnica

POMAGAL SEM MAMI OKRAJ SITI GROB

Približuje se dan mrtvih. Z mamico sva se odpravila na pokopališče. Obiskala sva grob mojega dedka. Mamica je na grob nasadila mačehe, jaz pa sem v vazo dal kři-zanteme in prižgal svečko. Grob mojega dedka sva lepo okrasila.

Renato Bračič, 3/b,
OŠ Videm pri Ptuj

BILA SEM NA TRGATVI

Na trgovih sem bila sedemnajstega in osemnajstega oktobra. Grozdje smo trkali v dežju. Otroci smo letali po vinogradu in smo imeli cele blatne škornje. Medve s sestrično sva tam pa tam tudi pomagali trgati grozdje. Bilo je zelo lepo.

Silva Kodrič, 5/b,
OŠ Tone Žnidarič

ZBIRANJE KOSTANJA IN STEKLENIC

Na šolah so se začele akcije. Tudi na šoli Tone Žnidarič je akcija zbiranja kostanjev in steklenic z navojem. V našem razredu 4/a smo zbrali ogromno kostanja, steklenic pa še zelo malo. Morali se bomo potruditi in prinesiti več. Zelo rada sodelujem v akcijah, ker vem, da delam s tem korist.

Darja Korošec, 4/a,
Tone Žnidarič Ptuj

NAŠ KLOPOTEC

Imamo klopotec. Klopotec je velik. Barvo ima rjavo. Ko piha veter, zelo klopota. Ko klopota, potem lepo odmeva.

Anica Zelenik, 3/c,
OŠ Tone Žnidarič Ptuj

V VINOGRADU

Začela se je jesen. Največ dela imajo tisti ljudje, ki imajo vinograde. V vinogradih je zelo veliko dela, ker je trgatve. Največ vinogradov je po gričevnatih krajih. To so Haloze ter Slovenske gorice. Tam uspeva tudi več vrst grozdja. Od tu pridobivamo največ domačega vina.

Suzana Vrbanjac, 4/a,
OŠ Tone Žnidarič

Zgeč (pri strelnu) in Vinkler v akciji

Težak teren in nepazljiva igra povzročijo poškodbe igralcev ...

SNL VZHOD: PTUJ — KOVINAR 1:1 (0:1)

V DERBIJU DELITEV TOČK

Stadion Drava v Ptuj, gledalcev 100, vreme mrzlo s sneženjem, teren težak za igro, sodnik Rupret (Ljubljana):

Ptuj: Veselič, Vrabl, Šmigoc, Matič, Tement, Vindiš (Uglič), Vinkler, Emeršič, Dončec, Bek, Zgeč (Malek);

Kovinar: Meško, Vidovič, Čelun, Reljič, Pisnik, Bogovac, Roškar, Jevšenak (Šaberl), Zobovič, Mikložič, Vugrinčič (Mihelič, Trajkovič);

Strelci: 0:1 (3) Jevšenak, 1:1 (64) Uglič

Rumeni kartoni: Matič, Vidovič, Bogovac

Že v tretji minuti kljub izredno hladnemu vremenu še dodatek. Po streljanem kotu se je v kazenskem prostoru domačih najbolje znašel Jevšenak in premagal domačega vratarja Veseliča. V prvem polčasu so domači napadalci sicer imeli nekaj priložnosti, vendar so bili v zaključku premalo prisebni. Priložnosti so bile na strani domačih, terenska pobuda pa v rokah igralcev mariborskega Kovinarja. V 12. minuti beležimo oster start Tementa na Vugrinčiča, ki so ga morali odnesti z igrišča. Nekaj minut za tem priložnost za Vinklerja vendar s slabim strelom. V 25. minuti je priložnost zamudil Matič, dve minuti za tem pa so gostje napravili lepo priložnost kljub razmerju 2:1 v njihovo korist pred vrati Ptuja. Do konca polčasa sta priložnosti za domače zamudila Bek in Dončec.

V drugem polčasu so imeli domačini absolutno terensko pobudo vendar so le enkrat premagali vratarja gostov Meška. To je v 64. minuti uspelo Ugliču, ki se je lepo znašel v kazenskem prostoru. Deset minut pred koncem je prišlo do krajše prekinitve in vroče krvi, vendar je sodnik srečanje privedel do konca.

Na ostalih srečanjih vzhodne območne nogometne lige so bili

SRL — ČLANICE: PP DRAVA — ETA 28:12 (16:5)

KORAK DO JESENSKEGA NASLOVA

Stadion RK Drava v Ptuj, vreme mrzlo s sneženjem, gledalcev 50, sodnika Hlačar in Plahuta (Celje):

PP Drava: Farič, Vršič, 1. Černe, Ivančič 2, Kelenc 5, Vičar 3, Novak, Galun, Mumlek 7, Kmetec 1, Lepej, Sitsenfraj;

ETA: Čibej, Šorli 1, Krašna, Černič 3, Hadalin 5, Podgornik, Štucin 3, Gruden;

Metka Kelenc (z žogo) je tokrat dosegla 5 zadetkov (foto B. Rode)

Sedemmetrovke: PP Drava 3 (3), Eta 6 (3)

Izključitve: PP Drava 0, Eta 2 min

Igralke rokometnega kluba Drava so se po predzadnjem kolu tekmovanja v slovenski ligi vrnile na prvo mesto. Srečanje z Eto so odigrale v nedeljo dopoldan v težavnih razmerah za igro. Ptujčanke so veliko kvalitetnejša ekipa in to se je odrazilo tudi na igrišču in v končnem izidu. Gostje so se borile in to jim je v drugem polčasu prineslo ublažitev poraza, ki bi ob večji prisebnosti domačih igralok lahko bil še večji. Omeniti velja zaključek prvega in začetek drugega polčasa, ko so domačinke dosegle devet zaporednih zadetkov, prejele pa niso nobene, razliko petnajstih zadetkov pa so nato brez težav obdržale do konca.

Preglejmo ostale izide 10. kola tekmovanja v SRL za članice: Šmartno — Sentjerne 8:8 (3:4), Izola — Mlinotest 10:7 (7:1), Branik — Polana 23:16 (10:10), Slovan — Predvor 7:14 (3:7) in Itas Kočevje — Burja 12:17 (7:7). Položaj na lestvici pa je naslednji:

1. PP Drava	10	8	1	1	179:120	17
2. Mlinotest	10	8	1	1	172:136	17
3. Izola	10	8	0	2	154:115	16
4. Predvor	10	7	1	2	180:129	15
5. Šmartno	10	6	2	2	143:123	14
6. Sentjerne	10	5	1	4	153:134	11
7. Branik	10	3	2	5	147:154	8
8. Burja	10	4	0	6	161:171	8
9. Itas Kočevje	10	4	0	6	173:185	8
10. Slovan	10	1	1	8	139:181	3

I. kotar
fotografije: B. Rode

MEDOBČINSKE REKREACIJSKE NOGOMETNE LIGE

ODIGRANIH JE 8 KOL

Prvenstvo v sezoni 1980/81 je v štirih skupinah medobčinskih nogometnih lig začelo 38 moštev. Se pred polovico jih je od tekmovanja odstopilo 5 ekip, največ v skupini D, po ena pa v skupinah B in C. Tako je v osmem kolu tekmovanje končalo moštvo Kidričevega, zaradi dveh neprihodov na srečanje.

V osmem kolu, ki je bilo na sporedu v soboto 25. in nedeljo 26. oktobra, so bili doseženi naslednji izidi:

A — liga: Hajdina—Skorba 2:4, Apače—Zgornja Polskava 1:2, Središče—Gorišnica 2:1, Aluminij—Oplotnica 2:1 in Gereča vas A—Slovenija vas 5:2 (pritožba NK Slovenija vas);

B — liga: Videm—Tržec 0:6, Stonjci—Dornava (ni bilo poročila), Grajena—Ptuj (ni bilo poročila), Rogoznica—Kidričevo (ni bilo gostov) in Markovci—Boč 1:1;

C — liga: Gereča vas B—Varnica 1:3, Draženci—Zavrč 0:3, Sobotinci—Leskovec 0:4 in Moškanjci—Osankarica 3:1;

D — liga: zaostalo srečanje Spodnja Polskava—Hajdoše 0:3.

Stanje na lestvicah je naslednje:

A — liga	
1. Skorba	8 6 2 0 29:12 14
2. Središče	8 5 1 2 22:16 11
3. Gereča vas A	7 5 0 2 18:12 10
4. Aluminij	8 5 0 3 19:14 10

5. Hajdina	8 5 0 3 13: 8 10
6. Gorišnica	8 4 0 4 16:13 8
7. Zg. Polskava	8 3 2 3 13:16 8
8. Slovenija vas	7 2 0 5 14:17 4
9. Apače	8 1 0 7 12:29 2
10. Oplotnica	8 0 1 7 7:26 1

B — liga	
1. Markovci	8 5 2 1 35:17 12
2. Boč	7 4 2 1 14:10 10
3. Dornava	5 4 1 0 21:4 9

4. Tržec	6 2 1 3 19:17 5
5. Grajena	6 2 1 3 13:19 5
6. Stonjci	6 1 2 3 12:14 4
7. Videm	6 2 0 4 11:19 4
8. Rogoznica	7 1 2 4 13:31 4
9. Ptuj	5 1 1 3 9:16 3

C — liga	
1. Moškanjci	7 5 2 0 27:11 12
2. Zavrč	6 4 0 2 18:15 8
3. Osankarica	5 3 1 1 23:11 7
4. Varnica	5 3 1 1 15:8 7
5. Leskovec	7 3 1 3 17:14 7
6. Ger. vas B	7 2 2 3 13:12 6
7. Kicar	6 2 2 2 11:11 6
8. Draženci	7 0 2 5 4:20 2
9. Sobotinci	8 1 1 6 11:37 2 (-1)

D — liga	
1. Hajdoše	4 3 0 1 17:6 6
2. Podvinci	4 3 0 1 17:10 6
3. Bukovci	4 2 2 1 11:9 5
4. Sp. Polskava	4 1 1 2 7:11 3
5. Sela	4 0 0 4 5:21 0

Minulo nedeljo je bilo na sporedu drugo kolo tekmovanja za nogometni pokal, redno kolo pa bo to soboto in nedeljo.

I. kotar

Pionirski nogomet

V medobčinski nogometni ligi II. selekcij (starejši pionirji) nastopa osem ekip, ki so doselej odigrale 5 kol (nepopolnih). V zadnjem kolu so bili doseženi naslednji izidi: Pragersko—Rogoznica 2:2, Drava—SSD Hajdina 3:2, Aluminij—Grajena (prekinjeno) in SSD Poljčane—Osankarica (ni poročila). Položaj na lestvici je naslednji:

1. Pragersko	5 3 1 1 21:12 7
2. SSD Poljčane	4 3 0 1 25:11 6
3. Osankarica	4 3 0 1 18:5 6
4. SSD Hajdina	5 3 0 2 12:8 6
5. Rogoznica	5 2 1 2 19:13 5
6. Drava	3 1 0 2 4:15 2
7. Grajena	3 0 0 3 1:17 0
8. Aluminij	3 0 0 3 2:31 0

I. k.

Modelarjem AK Ptuj drugi pokal republike

Letalski modelarji AK Ptuj so vnovič potrdili svoje vrhunske kvalitete. Na najpomembnejšem tekmovanju, mednarodnem tekmovanju za pokal republike v Zagrebu, so ponovno osvojili prvo mesto in tako ponovili lanski uspeh. Na že šestnajstem tekmovanju se je zbralo 130 letalskih modelarjev iz Jugoslavije, Italije, Zvezne republike Nemčije, Avstrije, Švice in Madžarske. Končni vrstni red za pokal republike: 1. Ptuj 7220, 2. Novo mesto 6559, 3. München 6314, 4. Tržič (Monfalcone), 5. Sisak itd.

Med posamezniki je Žagar (Ptuj) zmagal v kategoriji F 1 A, Praprotnik pa je osvojil deseto mesto. V kategoriji F 1 B je bil Peček deseti, Dajčman pa trinajsti, v kategoriji F 1 C sta Velunšek in Žuran dosegla delitev prvega do desetega mesta. Tekmovanje so ovirale neprimerne vremenske razmere na letališču, zato je bil program prireditve krajši od predvidenega.

I. k.

SNL — VZHOD — MLADINCI

Visok poraz Drave

Pred srečanjem članskih ekip Ptuja in Kovinarja so mladinci gostov kar s 7:0 premagali mlade nogometaše Drave.

SRL — ČLANI

Poraz Velike Nedelje

Rokometaši Velike Nedelje, ki uspešno nastopajo v enotni republiški ligi, čeprav so novinci, so v desetem kolu gostovali in izgubili. V Ajdovščini jih je domača Lipa premagala s 30:20 (15:9). Nastopili so: A. Lah, Sok, Pavlovič 6, F. Lah 3, Rajh 1, Sabo, Rajšp 1, Zorko 3, Bezjak 2, Hrga 1, Majcen 3 in Gaberc. V naslednjem, zadnjem jesenskem kolu se bodo igralci Velike Nedelje doma pomerili z vodilnim Šoštanjem.

Lestvica:

1. Šoštanj	10	7	1	2	241:195	15
2. Jelovica	10	7	1	2	232:217	15
3. Lipa	10	6	1	3	259:218	13
4. Minerva	9	6	1	2	244:204	13
5. Prule	10	5	2	3	210:205	12
6. Partizan TUS	10	5	2	3	247:243	12
7. V. Nedelja	10	5	0	5	204:205	10
8. Rudar	10	3	1	6	321:245	7
9. Usnjaj	9	2	3	4	178:193	7
10. Peko	10	3	0	7	228:221	6
11. Aero Celje	10	3	0	7	207:237	6
12. Branik	10	1	0	9	166:255	2

I. k.

Ines Černe v enem hitrih nasprotnih napadov (foto B. Rode)

11. Polana	10	1	1	8	127:203	3
12. Eta	10	0	0	10	102:179	0

Pari zadnjega kola pa so naslednji: Burja—PP Drava, Mlinotest—Šmartno, Predvor—Izola, Eta—Slovan, Sentjerne—Branik in Polana—Itas Kočevje. Ptujčanke imajo tako lepo priložnost za osvojitve jesenskega naslova. Seveda pa se bodo za zmago v Škofijah proti Burji morale pošteno potruditi, saj Burja v zadnjih kolih dosega dobre rezultate.

I. kotar

NA TEKU SE DOBIMO

Jutri preizkus vzdržljivosti

Če niste opazili na plakatih, potem preberite naslednje vrstice! Ocenno telesnih sposobnosti dobimo na podlagi te ali one oblike testiranja. Zveza telesnokulturnih organizacij in atletski klub Ptuj sta se za vas odločila za preskus sposobnosti s pomočjo Cooperjevega testa. Množično akcijo, pod geslom Na teku se dobimo, bodo izvedli jutri popoldan na stadionu Drava (na atletski stezi). Akcija je prilagojena in namenjena vsem starostnim kategorijam (do 30, od 30 do 39, od 40 do 49 in nad 50 let starosti), ni tekmovalna, temveč lastno testiranje.

Moški boste pretekli razdaljo 2400 metrov (vmes lahko tudi hodite) in dosežen čas ter starostna kategorija vam bo na podlagi strokovno sestavljenih ocen pokazala nivo vaše telesne pripravljenosti za tek.

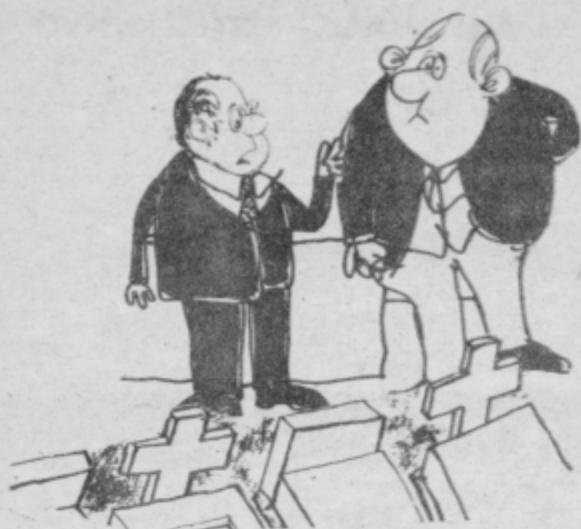
Zenske boste tekle (hodile) 12 minut. Izmerili vam bodo razdaljo, ki ste jo v tem času dosegli in tudi vam posredovali oceno vzdržljivosti.

Seveda je pri tem pomembno poudariti, da se ni potrebno naprezati, opravite nalogo tako kot zmorete, saj vam takšen test, če se kot temu pravimo »proforsirate« (poskušate teči prek svojih sposobnosti) lahko bolj škoduje kot koristi.

Ocena na tem testu vam bo služila kot osnovno napotilo za še večjo telesno aktivnost — to pa je osnova za zdrave in dobro počutje ter večjo delovno sposobnost. Tega pa se še vse premalo zavedamo in raje težave zdravimo kot da bi jih preprečevali.

Jutrišnja akcija se bo pričela ob 13. in končala ob 17. uri. Pričakujemo številno udeležbo, tako cicibanov, pionirjev in pionirk, mladincev in mladink, članic in članov ter veterank in veteranov. Poskusite to izvesti kot družinsko akcijo. Vsi, ki to akcijo že poznate in v vaših sredinah skrbite za šport in rekreacijo, opozorite vaše sodelavce, krajanke, sosedov — priporočajte jim udeležbo!

I. kotar

HUMOR

Rečem ti, da se je naš Tone v skladu z ustalitvenimi prizadevanji za stalno ustalil na tem mestu...

Hudiča, spet tak program, da še pes zaspi...

V mesecu knjige bi si rada nabavila hranilni knjižici?
— Žal, tu je Mladinska knjiga, banka je malo naprej, prva vrata desno

UGANKARSKI SLOVARČEK

AETU = rimski vojskovodja iz 5. stoletja, ki je skušal ohraniti zahodnorimsko cesarstvo (Flavij)

ANAPA = črnomorsko klimatsko zdravilišče ob vzhodu Kavkaza

CHANEY = starejši ameriški filmski igralec, otrok gluhomeh staršev, ki je nastopal pretežno v grozljivkah (Lon, 1886—1930, »Frankenstein in volkodlak«)

DANINA = balet nemškega skladatelja in dirigenta Petra Josefa von Lindpartnerja

ELAM = davna država alarodskih narodov ob spodnjem Tigrisu

JOKL = partizansko ime slovenskega politika Franca Popita

MORALES = starejši španski slikar religioznih motivov imenovan El Divino (Luis de, 1509—1586)

NAJA = drug naziv za kačo na očarko ali kobro

PARASTOS = zadušnica, služba božja za umrle (40 dni po smrti)

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE

VODORAVNO: Kuler, as-tra, aleti, teran, posinjelost ci-vilna, Este, zeli, setev, apatik, Kruminš, reta, Ribarič, Avar, Iza, okis, Rab, Li, Lotta, iva, Stael, parola, Tekla, veriga, paralelogram, Plinij, ost, Anka, Ana.

v z n a m e n j u

OD 6. 11.
DO 13. 11. 1980

od 21. 3. do 20. 4.

Obrnili ste mu hrbet. V nepravem trenutku ste to storili. Že jutri boste obžalovali. Več sreče ste imeli kot vaš prijatelj. Zaradi tega ne postanite drugačni, bolj hrupni in nemogoči. Ostanite na trdnih tleh in še naprej vas bodo ljudje okoli vas spoštovali in ljubili. V naročju dneva ste bili, a ste od tam zbežali. Zakaj?

od 22. 6. do 22. 7.

Se naprej morate, ko ste prestopili prag, še niste v hiši. Tu se pot šele začne. Tudi trpljenje in upanje. V tovarni vam bo nekaj dni trda predla. Ko boste delo opravili, boste tudi zanj dobili ustrezno nagrado. V nedeljo jo povabite na ples, prišla bo in večer se bo imenitno končal. Zvedeli boste tudi resnico o njej.

od 24. 9. do 23. 10.

Že ste mislili, da vas je zapustil, a ste se zmotili. Nekega dne bo tudi on opazil vašo nakano in takrat vam bo zagrozil. V šoli morate zelo paziti, da si ne poslabšate ocen. S starši pa se pomenite o poroki. Ne bodo nasprotovali, pa tudi za ne bodo tako hitro. Vaša srečna številka bo 19.

od 22. 12. do 20. 1.

Vaš šef se je že sprijaznil z vašim delom. Ne bo ga več obsojal, niti hvalil. Najbolje bo, če se z njim pogovorite tudi o svoji prihodnosti. Dober in pameten človek je, zato vam bo dobro svetoval. Sedaj ko ste že pozabili na šolo, si želite nekaj drugega, novega, drugačnega. Poskusite vaše sposobnosti še na drugem delovnem mestu. Darilo.

od 20. 4. do 20. 5.

Ujeli ste se v past, ki vam jo je spretno nastalil zakonec. Mreža je bila polna takih ribic kot ste vi. V tovarni se bodo še dolgo spominjali tega in vam bodo precej časa tudi nagajali. Ne zamerite lakomnosti sodelavki. Nekega dne mora tudi ona uspeti in se postaviti na lastne noge. Pri tem ji šef zelo pomaga. Ne stojte ob strani.

od 23. 7. do 23. 8.

Z bratom že sodelujete. Vi sodelovanja sicer ne čutite, ker nanj pritiskate, on pa vas ima že čez glavo. Zato se povrnite tja, kjer ste nekoč že bili. V tujino pa vam res ni treba. Brezpomembne malenkosti kupujete in mislite samo nase in na svojo slavo. Ne pozabite, da si jo boste pridobili samo z delom.

od 24. 10. do 22. 11.

V pismu je bilo nekaj nerazumljivih dejstev. Pri priči mu odpišite in mu povejte, kaj ste mislili, ko ste mu rekli, da je kot majav zid. V petek, ko boste nakupovali, se bosta srečala. Izkoristite prilžnost in mu povejte, kaj mislite o njem, o prihodnosti in zakonu. Zaradi vas je postal tako nečimern in tih. Darilo.

od 21. 1. do 19. 2.

Nad njo so črni oblaki, samo vi jo lahko še rešite moreče stiske. Dajte ji zaposlitev, naloge, delo in videli boste, kako srečna bo postala, ljubezniva in prijazna. V nedeljo se odpeljita kam. Ne predaleč, da ne posumi v ljubezen. V torko jo predstavite svojim sodelavcem in v četrtek jo popeljite na večerjo. Pismo.

od 21. 5. do 21. 6.

Niste pozabili neljubega dogodka in scene s prepirljivo žensko. Že jutri se zgodba lahko ponovi, zato bodite previdni. Ne postopajte po cestah, ne pijajte se preveč. Nekdo zelo trpi, ko vas posluša in gleda. V šoli nepričakovana ocena, ki vas bo precej potolčila. Ne zmenite se za njene šale. Pojdite mimo nje.

od 24. 8. do 23. 9.

Vaše poti bo nekega dne konec. Ne počenajte neumnosti, stvari lepo v miru premislite, potem ukrenite, kar od vas zahteva vest. Ljudje vas bodo še nekaj časa čudno gledali, potem se bodo z vašo izjavo strinjali in celo nad njimi boste. V soboto pa kar na pot. Doživeli boste nekaj lepih in nepozabnih trenutkov.

od 23. 11. do 21. 12.

Vsaka vaša kretanja nekaj globokega izraža. O ljubezni ne govorite več, tudi o prihodnosti ne in o načrtih vajinega dela. Nenadoma se je vse ustavilo. Kot bi se ustavil še čas. Njemu ni življenje na robu. Zato izbirajte besede in želje. Kaj bi bilo z vami, če bi ga za vselej izgubili. Ali ste pomislili kdaj na to?

od 20. 2. do 20. 3.

Na čustvenem področju ste postali pravi zaspanec. To vam bo zelo zamerila. Preveč sanjate o bogastvu. Najbolje bo za vas, če ostanete pri tem kjer ste. Nič hudega ni, če se malo bolj naprozate od drugih. Najvažnejše je, da ste zadovoljni, mirni in srečni. Ne zamudite na pomemben sestanek. Beseda bo tudi o vašem obnašanju.

Glede na letošnje pozno zorenje predlagajmo amandma, da letos izjemno praznujemo Martinovo na Miklavževu

Pri moj sultan, če si pravi pes sleci plašč pa se dajma po pasje!

			189	DEJSTVO DA JE ŽENSKA MATI	NALEPKA	NASILJE	KMEČKA GRŠA	LIND- PAINT- NERJEV BALET	ZDRAVI- LIŠČE OB VZNOŽJU KAVKAZA			
			NAČRTNO RAVNAJE									
			PREBIVALEC ATIKE									
			GL. MESTO ALBANIJE									
			TEČAJ				IVAN POTRE PRVI LETALEC					
SESTAVIL EDI KLASINO	STANE MANCINI	STARIN- SKI AVTO- MOBIL	STAR NAZIV ZA ORACA	ŽGAN SLAD- KORČEK	DOPIŠU V "TEDNIK"	DEL RAST- LINE						
JOK PLAČ					RAZSODNO RAVNAJE					DOPIŠU V IGLASLO	PLAČILA ZA ŠOLANE	LEKARNA
ŠPANSKI SLIKAR (LUIS DE)						KOBRA OSEBNI ZAMEK			POD	GRAM 22. IN 6. GRKA	ŠABAC	JUŽNI SADEŽ
DOPIŠU V GLASLO	ZADUŠ- NICA						MOŠKO IME RIMSKI DRŽAVNIK				REKA SKOZI OBAVO	
KURIVO Z BARJA	SEPE- TANJE				MESTO SEVERNO OD KAIRA			ČASO- PISNI PAPIR	DEL ATMO- SFERE		IGRALEC CHANEY ALTEIR LUKA	
STARA DRŽAVA OB TIGRISU					VSEUKLI- ŠČE					TUPE MOŠKO IME ANTON INGOLC		
ZMEŠAN KROMPIR					NIKA JUVAN	UTORA V SODU ZIGON AVGUST			FRANC. MOŠKO IME JADO LESKVAR			
ŠTEVIL			LAJANE				PREBIVALEC ITALIJE					
TORINO			TROPSKA RAST- LINA				PARTIZ. IME FRANCA POPITA		ENEJ			

TV spored

TV LJUBLJANA

PETEK, 7. NOVEMBRA 1980:
8.45 TV v šoli: TV koledar, pravljica, Ruščina, Pes — človekov prijatelj, Prva pomoč; 10.00 TV v šoli: Angleščina, Risanka, Zgodovina, Zgodba, Izobraževalna reportaža, Zadnje minute; 14.55 TV v šoli — ponovitev; 17.00 Poročila; 17.05 Pravljice iz lutkarjevega vozička; 17.30 Družina smola, madžarska risana serija; 17.55 Domači ansambli: planšarji Janeza Jeršinovca; 18.25 Obzornik; 18.35 Zakon o združenem delu: Zaključni račun; 18.50 Varstvo pri delu: Nevarnost električnega toka; 19.05 Risanka; 19.24 TV nocoj; 19.26 Zrno do zrna; 19.30 TV dnevnik; 20.00 Kar bo, pa bo — zabavno glasbena oddaja; 21.05 Washington za zaprtimi vrati, ameriška nadaljevanka;

SOBOTA, 8. NOVEMBRA 1980:
8.15 Poročila; 8.20 Vrtec na obisku: Čiv, čiv, še dolgo bom živ; 8.35 Dimnikarček se potepa po svetu; 8.45 Zadnja dirka, otroška serija TV Beograd; 9.15 Pisani svet; 9.45 A. Haley: Korenine — naslednje generacije; 11.20 V izjemnih okoliščinah, izobraževalna oddaja; 11.45 Dokumentarna oddaja; 12.15 625; 12.55 Poročila; 13.25 Nogomet Olimpija-Radnički (Niš); 15.30 Poročila; 15.35 Petrova pisma iz mesta, vzhodno-nemški mladinski film; 17.10 Košarka Kvarner: Crvena zvezda — prenos; 18.45 Naš kraj; 18.00 Zlata ptica; 19.05 Risanka; 19.24 TV nocoj; 19.26 Zrno do zrna; 19.30 TV dnevnik; 20.00 J. Dietl: Bolnišnica na koncu mesta; 20.55 Ulice San Franciscas, ameriški film; 22.30 TV kašipot; 22.50 Poročila.

NEDELJA, 9. NOVEMBRA 1980:
8.25 Poročila; 8.30 Za dobro jutro: Primorska poje; 9.00 Čebela Maja; 9.25 Beli kamen, švedska otroška serija; 9.55 Kristalni steber, kanadski dokumentarni film; 10.10 Kruta gora Jannu, češki dokumentarni film; 10.40 D. Marković: Vrnitev odpisanih, TV nadaljevanka; 11.35 TV kašipot; 11.55 Mozaik; 12.00 Kmetijska oddaja; 13.00 Poročila; 15.00 Iskre filigrana, dokumentarna oddaja TV Priština; 15.35 Poročila; 15.40 Šepetanje na blazini, ameriški film; 17.15 Priluhnimo tišini; 17.35 Športna poročila; 17.40 Rokomet Partizan (Bjelovar): Borac, prenos; 19.00 Risanka; 19.15 Cikcak; 19.24 TV novoj; 19.26 Zrno do zrna; 19.30 TV dnevnik; 20.00 T. Partljič: Ščuke pa ni, ščuke pa ne; 21.05 Dokumentarna oddaja; 21.35 V znamenju; 21.50 Zabavno glasbena oddaja; 22.05 Športni pregled;

PONEDELJEK, 10. NOVEMBRA 1980:
8.45 TV v šoli; 10.00 TV v šoli; 14.55 TV v šoli — ponovitev; 17.15 Poročila; 17.20 Minigodci v glasbeni deželi; 17.30 Živalstvo Avstralije, poljudno znanstvena

serija; 18.05 Delegatski vodnik: Delegatski sistem v TOZD; 18.25 Jezik v javni rabi: Kako nastanejo pri besedah različne stilne vrednosti; 18.35 Obzornik; 18.45 Zdravo, mladi; 19.15 Risanka; 19.24 TV nocoj; 19.26 Zrno do zrna; 19.30 TV dnevnik; 20.00 R. Erler: Jalovina, nemška drama; 21.45 V znamenju; 22.00 Kulturne diagonale;

TOREK, 11. NOVEMBRA 1980:
9.00 TV v šoli; 10.00 TV v šoli; 16.20 Šolska TV: Topilnica življenja, Merjenje neproizvodnega dela, Minulo delo; 17.10 Poročila; 17.15 Dimnikarček se potepa po svetu; 17.25 Poletavček; 17.55 Praznični dnevi Slovenske folklorne; 18.25 Obzornik; 18.35 Mostovi — Hidak, oddaja za madžarsko narodnostno skupnost; 19.05 Risanka; 19.24 TV nocoj; 19.26 Zrno do zrna; 19.30 TV dnevnik; 20.00 Aktualna oddaja; 20.55 B. Ibanez: Trnje in blato, španska nadaljevanka; 21.45 V znamenju; 22.00 Iz koncertnih dvoran: Ramovš, Haydn.

SREDA, 12. NOVEMBRA 1980:
9.20 TV v šoli; 10.00 TV v šoli; 17.15 Poročila; 17.20 Zbis — S. Makarovič: Vrček se razbije; 17.35 Nizozemski muzeji, kulturno dokumentarna serija; 18.05 Od vsakega jutra raste dan; Jesenice; 18.40 Obzornik; 18.55 Ne prezrite; 19.10 Risanka; 19.24 TV nocoj; 19.26 Zrno do zrna; 19.30 TV dnevnik; 20.00 Film tedna: Soba s pogledom na morje, poljski film; 21.30 Majhne skrivnosti velikih kuharskih mojstrov; 21.35 Sodobniki: Kristina Brenkova; 22.10 V znamenju.

ČETRTEK, 13. NOVEMBRA 1980:
9.00 TV v šoli; 10.00 TV v šoli; 16.25 Šolska TV: Topilnica življenja, Merjenje neproizvodnega dela, Minulo delo; 17.15 Poročila; 17.20 Aljaska, ameriški dokumentarni film; 17.45 Dežela sprehodov, novozelandski dokumentarni film; 18.00 Zadnja dirka, otroška serija TV Beograd; 18.30 Obzornik; 18.40 Mladi za mlade: Mladi o kmetijstvu; 19.10 Risanka; 19.22 TV nocoj; 19.24 Zrno do zrna; 19.30 TV dnevnik; 20.00 Studio 2; 22.05 V znamenju.

Dežurstvo prehrabnenih trgovin

SOBOTA, 8. novembra 1980
prodajalni ŽIVILA PTUJ in BREG

SOBOTA, 15. novembra 1980
prodajalni KOLONIALE in KEKEC

Komisija za medsebojna delovna razmerja
Osnovne šole bratov Štrafela Markovci
razpisuje dela in naloge

ADMINISTRATIVNEGA TEHNIKA za opravljanje administrativnih in tajniških del — nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu.

Pogoji: srednješolska izobrazba z znanjem strojepisja.
Nastop službe 24. novembra 1980.
Pismene vloge z dokazili sprejemamo 15 dni po objavi v Tedniku.

Obzornik
nabavno
prodajna
zadruga

PANORAMA PTUJ

ONPZ „PANORAMA“ PTUJ
Vrazov trg 1

razpisuje

po sklepu združnega sveta

dela in naloge delavcev s posebnimi pooblastili in odgovornostmi za vodenje

RAČUNOVODSKEGA SEKTORJA

Poleg splošnih pogojev določenih z zakonom mora kandidat izpolnjevati še naslednje pogoje:

- višješolska izobrazba ekonomske finančne smeri in 5 let delovnih izkušenj od tega 3 leta na delih in opravih računovodje,
- srednješolska izobrazba ekonomske smeri in 8 let delovnih izkušenj, od tega 3 leta na delih in opravih računovodje,
- organizacijske sposobnosti in ustrezne moralno-politične vrline,
- kandidat bo izbran za mandatno dobo 4 let.

Kandidati naj se prijavijo v 15 dneh po objavi.

Kandidate bomo obvestili v 15 dneh po sprejemu sklepa o imenovanju.

kino

PTUJ

Četrtek, 6. novembra: Gostovanje ansambla „NOVI FOSILI“, s koncertom ob 17.30 in ob 19.30; Petek, 7. novembra: UPORNIK SHAOLINA, hongkon. barv. CS karate film; Sobota, 8. in nedelja, 9. novembra: GRŠKI LADIJSKI MAGNAT, am. barv. CS ljubljenska drama, ki odkriva burno zakonsko življenje grškega mi-

lijarderja Aristotela Onasisa in Jakline Kennedy, v nedeljo ob 10. uri barv. film UŽIVAJ ŽIVLJENJE JERRY; Torek, 11. novembra: V PODZEMLJU SPOLNOSTI, am. barv. soc. drama; Sreda, 12. novembra: GALACTICA—VESOLJSKA KRIŽARKA, am. barv. fant. furistični film; Četrtek, 13. novembra: ZAKAJ NE PRIDEŠ V MOJO POSTELJO, dan. barvni erotični film.

- PRIPRAVLJENI SMO NA ZIMSKO SEZONO
- OBIŠČITE NAS ČIMPREG

Z BOGATO IZBIRO BLAGA BOMO SODELOVALI TUDI NA SEJMU SMUČARSKO OPREME V PTUJU (šport. dvorana MLADIKA) dne 14., 15. in 16. novembra.

OGLAŠUJTE V TEDNIKU

mali oglasi

PRODAM slamorezno in stroj za ličkanje. Pivkova 14, Naselje bratov Reš.

IZGUBIL SEM hranilno knjižico na ime Milan Klaneček, Vintarovi 71/a, Destnik. Najditega prosim, da mi jo vrne proti nagradi.

PRODAM hišo pod streho v Podložah. Lašič, Kidričeva 5.

KUPIM gradbeno parcelo v okolici Ptuj. Habjanič, Gajzerjeva 13, Ptuj.

ODDAM opremljeno sobo brezplačno dekletu za majhno pomoč v gospodinjstvu. Angela Volf, Mlinska cesta 2, Ptuj.

PRODAM črno-belo kravo friziko, dobro mlekarico, staro 5 let in 5 mesecev ter brejo. Štefka Čeh, Pacinje 17, Moškanjci.

PRODAM sedežno garnituro (kavč in dva fotelja). Ogled v dopoldanskih urah. Zoisova 6 Ptuj.

PRODAM TOMOS avtomatik, 3-M star tri mesece za 10.000.— din. Ogled možen ob delavnikih od 16. do 17. ure. Pešl, Ciril—Metodov drevored 7, Ptuj.

PRODAM telico, 6 mesecev brejo. Viktor Leben, Formin 15/b, Gorišnica.

PRODAM mlado kravo s telerom. Veit, Štuki 32, Ptuj.

PRODAM karambolirano Zastavo 101. Naslov v upravi.

PRODAM traktor FAHR z vitlo in koso. Milan Novina, Podložje 58, Ptujška gora.

ODDAM sobo, kuhinjo in vrt zakoncem v Budini. Ogled vsak dan od 15. do 16. ure. Silva Cestnik, Budina 46, Ptuj.

ODDAM opremljeno sobo skromni upokojenki za manjšo pomoč pri delu. Ivana Majcen, Zagrebška 26, Ptuj.

UGODNO PRODAM diatonično (fajtonarco) harmoniko dobro ohranjeno. Anton Širovnik, Draženci 24.

SADNA DREVESA — jablane, hruške, breskve, marelice, orehe nudi STDJ iz Holčeve drevnice Gornji Oblaki pod Gomilo ob gasilskem domu po dnevni ceni od 5. novembra dalje ter jablane in hruške iz Toplakove drevnice v Juršincih, tudi jablanova drevesa pri Janezu Matjašič Gornji Oblaki. Se priporočamo drevničarji — člani pri STDJ.

PRODAM mošt kvintona. Vprašajte Kosec—Krivec, Draženci 24.

SADNA DREVESCA, srednje in nizka debelina za vrtnarje in plantaže raznih sort breskev, hrušk, jablan, češenj, višenj, marelic in sliv vam nudi drevnica v Slovenskih gorah. S prodajo pričnemo 8. novembra 80 od 8. do 17. ure, tudi v soboto in nedeljo. PRODAM dnevno sobo, štedilnik in pomivalno korito. Klemenčič, Kvedrova 4, Ptuj.

ODDAM ogrevano sobo. Lackova 7, Ptuj.

PRODAM Diano 6, letnik 1976, na novo registrirano. Vprašajte za priimek Vrečar. Štuki 26, Ptuj.

ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO VARSTVO MARIBOR TOZD Socialna medicina in higiena

Posebno obvestilo

Zavod za zdravstveno varstvo Maribor TOZD Socialna medicina in higiena, Teritorialna enota Ptuj, obvešča občane, da smo pričeli z zaščitnim cepljenjem proti gripi.*

Cepimo vsako **sredo in petek od 7. do 9. ure** dopoldan v prostorih železničarske ambulante, Ormoška cesta 2, Ptuj.

Zaščitno cepljenje priporočamo starejšim ljudem, kroničnim bolnikom, predvsem srčnim, pljučnim, ledvičnim in sladkornim bolnikom. Stroški popolnega dvakratnega cepljenja znašajo 90 din po osebi.

mercator izbira panonija ptuj

— BLAGOVNICA

vam nudi:

- SMUČARSKO OPREMO
- DRSALKE, SANKE
- DRESE, COPATE
- ŠPORTNE TORBE IN
- ŠE MARSIKAJ ZA
- ŠPORT IN REKREACIJO
- MONTAŽA VEZI NA
- SMUČKE STROKOVNO
- ZAGOTOVLJENA

ZAHVALA

Ob nenadni, boleči izgubi našega dragega in nepozabnega moža, očeta, dedka, brata in strica

Jakoba Belšaka

upokojenca iz Gorce 43

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in bivšim sodelavcem za darovano cvetje in spremstvo na zadnji poti. Posebna hvala GD Podlehnik, Komunalnemu podjetju Ptuj, pevcem za odpete žalostinke, g. župniku za opravljen obred in govornikom tov. Križančiču in tov. Božotu Šlehta za izrečene poslovilne besede.

Žalujoči: žena, otroci z družinami in drugo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob nepričakovani in nenadomestljivi boleči izgubi našega ljubega moža, očeta, zeta in svaka

Franca Čeha

iz Pacinj

se najlepše zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem, ki ste ga v tako velikem številu spremljali na njegovi poslednji poti, mu darovali prelepe vence in cvetje ter nam izkazali sožalje in sočutje.

Hvala dobrim sosedom za izkazano pomoč, ki ste nam jo dali v najtežjih trenutkih in nam stali ob strani. Posebna hvala tov. Slačeku za nesebično pomoč ter vsem sodelavcem in učencem šole ter tov. Peršuh z sodelavkami. Prisrčna hvala sosedu Francki za poslovilne besede od doma ter govorniku KS in tov. Misloviču. Hvala tudi častiti duhovščini za opravljen obred in pevcem ter gasilskemu društvu Pacinje. Še enkrat hvala vsem, ki ste ga imeli radi, z nami sočustvovali in nam izrekli sožalje.

Neutolajljiva žena Štefka, hčerki Slavica in Lidija, tašča ter ostalo sorodstvo.

Zimske službe so pripravljene

Nesporna je ugotovitev, da nas je letošnji zgodnji snežni presenetil, nas pa dnevu mrtvih se je iz hladnega jesenskega jutra nenadoma spremenil v zimski dan. Čez noč pa je zapadlo na območju ptujske občine v povprečju okoli 15 cm snega, ki je najhujše prizadel kmetijske površine. Ogromno pridelkov je še nepospravljenih, pa tudi jesenska setev je začasno onemogočena. Ponekod je prvi snežni povzročil tudi manjše težave udeležencem v cestnem prometu, vendar so bile prvi dan vse pomembnejše ceste na območju ptujske občine pravočasno posipane s soljo. Kazalo je, da ta prvi snež ne bo ostal dolgo, pa ga je drugi dan spet zametlo. Cestne službe so morale ponovno stopiti v akcijo, ker je obstajala možnost poledice.

Želeli smo zvedeti kaj več o pripravljenosti zimskih služb na prihajajočo zimo na območju ptujske občine, zato smo k razgovoru povabili Milana Pavlico, vodjo strokovne službe lokalne skupnosti za ceste občine Ptuj, ki je upravljalec vseh cest na območju ptujske občine. O tem je dejal:

»Če je večino občanov ta zgodnji snež presenetil, nas pa lokalna skupnost za ceste prav gotovo ni. Lokalna skupnost je upravljalec vseh cest prek svojih izvajalcev — komunalnega podjetja Ptuj in Cestnega podjetja Maribor enota Ptuj. Te ceste vzdržuje v letnem in zimskem času. Za vse to imamo dobro izdelane plane, ki pa so predvsem odvisni od sredstev. Nedvomno pa se je dejavnost pri vzdrževanju cest v zimskem času popravila.

Ze prvi dan, se pravi v noči od 2. na 3. november smo na poklic dežurne službe postaje milice v Ptuj pristopili k izvajanju zimskih del. Predvsem smo ceste posipavali s soljo, najprej seveda ceste, ki so v prioriteti, za tem pa še vse ostale. In samo v tem prvem posipu cest na območju ptujske občine smo porabili prek 25 ton tehnične soli.

Za primerjavo naj še dodam, da bi za kompletno vzdrževanje, oziroma izvajanje zimskih služb v periodi štirih zimskih mesecev potrebovali do 400 ton te soli, razen tega bi potrebovali še sredstva za nabavo peska za

Ptuj je čez noč dobil snežno odejo, kar je videti lepo ...

posipavanje in za opravljanje zimskih služb. Na prvi seji štaba zimskih služb, ki je imenovana pri Komunalnem podjetju Ptuj, kot izvajalcu zimskih služb, smo ugotovili, da bi za prihajajočo zimsko sezono potrebovali najmanj 10 milijonov din, kar pa z našim finančnim načrtom nimamo zagotovljeno. Po izdelanem planu, ki ga bomo predložili jutri na seji izvršilnega odbora Komunalne skupnosti za ceste občine Ptuj, bo treba odločiti, katere ceste bomo prioriteto vzdrževali, kakšna sredstva bomo uspeli zagotoviti in podobno. Takšen predlog bomo posredovali skupščini Lokalne skupnosti za ceste, kjer se bodo predvsem uporabniki morali odločiti, kakšni bodo kriteriji pri vzdrževanju cest v zimskem času.

Kot sem že povedal finančni

načrt lokalne skupnosti za ceste ne zagotavlja dovolj sredstev za takšne potrebe zimskih služb. Zato bo sredstva treba zagotoviti po drugi poti, sicer ne bomo mogli zadovoljiti potreb uporabnikov.

Kaj pa tehnično so ekipe zimskih služb dovolj opremljene? »Mislim, da so naši izvajalci, ki sem jih že omenil, tehnično dovolj dobro pripravljeni za dobro opravljanje zimskih služb. Plugov je dovolj, tudi priključkov za posipavanje s soljo in peskom je dovolj. Vsa ta tehnična sredstva so pripravljena vsak trenutek ponovno stopiti v akcijo, seveda je na voljo tudi dovolj delavcev, le za sredstva nas skrbi. O tem pa se bodo morali odločiti uporabniki sami.«

M. Ozmeč

POGOVOR S KARLOM RAJNIŠEM, VODJEM TEMELJNEGA JAVNEGA TOŽILSTVA ENOTA PTUJ

Zakaj vse več delovnih nezgod?

V zadnjem času beležimo vse več delovnih nezgod s težjimi posledicami in žal tudi vse pogostje s smrtnim izidom. S to problematiko pa se dalj časa resno ubadajo tudi v Temeljnem javnem tožilstvu Maribor — enota Ptuj, zato smo k razgovoru povabili vodjo te enote Karla Rajniša. O vse težjih posledicah delovnih nezgod, katerih vzroki so v večini primerov človeška nepredvidnost, malomarnost in neupoštevanje predpisov, je dejal:

»Že dalj časa ugotavljamo, da je število delovnih nezgod s težjimi posledicami, smrtnimi žrtvami ali večjimi gmojnimi škodami iz leta v leto v rahlem porastu. Te nesreče so tudi v letošnjem letu deloma pogojene z objektivnimi okoliščinami, v večji meri pa je temu kriv človeški faktor, se pravi, da so nesreče nastale zaradi malomarnosti ljudi, največje pa zaradi nespoštovanja predpisov, ki določajo kako je treba varno pristopiti k določenemu delovnemu opravilu.

Naj navedem le gradnjo stanovanjskih hiš ali gospodarskih poslopij, ki jih gradijo zasebniki sami. Tu nemalokrat opažamo, da graditelji nimajo strokovnega vodja del, kar sicer zahteva določilo 68. člena zakona o graditvi objektov. Zaradi tega so nemalokrat dela nestrokovno opravljena, vse pogostje pa prihaja do neobdobja nesreč.

Kot primer naj navedem delovno nezgodo s smrtnim izidom, do katere je prišlo 30. julija letos pri Podlehniku, ko je pri delu z mešalcem betona bil smrtno

ponesrečen mlad in zdrav človek. Iz poročila UJV Maribor, ki je opravila ogled nesreče, je bilo ugotovljeno, da mešalec betona ni bil pravilno priključen, da ni bil ozemljen, zaradi česar je električni tok direktno prehajal

Posnetek s kraja delovne nezgode zaradi neozemljenega mešalca betona, kjer je izgubil življenje mlad zdrav človek. (arhiv UJV)

na pločevinasto ohišje mešalca. Ko je ponesrečenec zgrabil za pločevinasto ročico, je tok stekel prek njega v zemljo, zaradi česar je na kraju nesreče umrl.

Takšnih in podobnih nesreč beležimo zadnje časa vse več, zato menim, da je vse takšne primere treba obravnavati najširše, da bi občani, ki opravljajo takšna in podobna dela vedeli kako se je treba obnašati.

In kje, na katerem področju ugotavljate največ nezgod, na kaj bi bilo potrebno bralce še posebej opozoriti?

»Prav gotovo je potrebno opozoriti tudi na določena kmečka opravila, saj opažamo, da je pri teh vse več nezgod. Predvsem pri košnjah, spravilih sena in ostalih pridelkov, kjer je vse več nezgod zaradi malomarnosti. Med fak-

času več nesreč dve tudi s smrtnim izidom. Žal je pač tako, da vsak meni, da je dovolj sposoben voziti traktor, čeprav je drugače. Traktor ni enostavno vozilo in upravljanje je težje, kot pri ostalih vozilih.

Tudi večina požarov, ki jih beležimo je nastala zaradi raznih pomanjkljivosti in malomarnosti. Nemalokrat pride do požara zaradi slabo urejenih dimovodnih naprav, predvsem pa se dogaja, da ljudje niso previdni pri raznih očiščevalnih delih in pri sežiganju odpadkov. Tudi na videz nedolžna igra otrok z vžgalicami je lahko za marsikoga usodna. Na vse to je treba posebej opozoriti, vse te vzroke moramo zmanjšati, v celoti jih tako nikoli ne bomo odpravili. Vemo kakšni smo ljudje.

Problematično je tudi stanje prometne varnosti. Udeleženci v prometu še zmeraj ne spoštujejo cestnoprometnih predpisov, ne zaležejo številna opozorila. Iz dneva v dan beležimo nove žrtve, težje in lažje poškodbe, ogromne materialne škode. Vse to veliko stane našo družbo, na to pa vsak ne pomisli.

Opažamo tudi, da ljudje, občani slabo skrbijo za svoje premoženje. Pogosto je namreč taka navada, da ljudje vredne predmete in denarnice shranjujejo na vidnih mestih, tako, da je vsem v očeh. Tako prav izzivajo potencialne delikvente. Naj dodam, da smo zadnje dni zabeležili večje število žepnih tatvin na avtobusni postaji v Ptuj. Delavci milice so do sedaj že uspeli odkriti enega storilca. Pri vseh teh primerih je značilno, da so občani nosili svoje denarnice na nepravem mestu — v zadnjem hlačnem žepu. S tem znatno olajšajo delo spretnim in izurjenim žeparjem. Neupravičeno je tudi, da ljudje nosijo s seboj večje vsote denarja. Dobro vemo, da je varnejša knjižica, banka pa je tako in tako v vsakem kraju, pa tudi pošta.

Vsi ti kriminogeni faktorji povečujejo možnosti, da prihaja do storitve raznih kaznivih dejanj. Mi ponovno opozarjamo nanje, od občanov pa je odvisno kako bodo ta opozorila upoštevali ...»

M. Ozmeč

Tudi avto moramo pripraviti na zimo

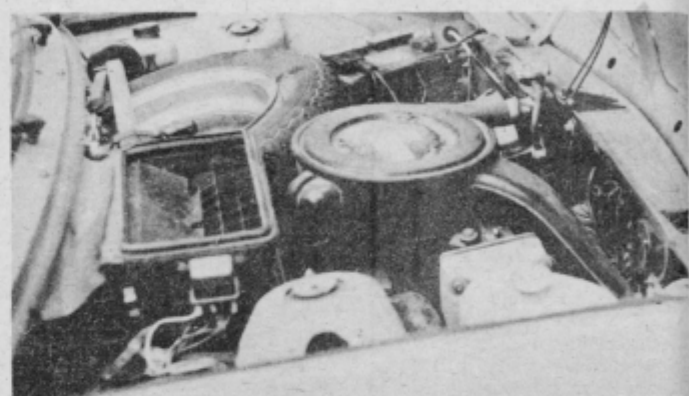
V zadnjih dneh nas je presenetilo pravo zimsko vreme, pričakuje, mo lahko, da bo slej ali prej pritisnil mrz. Z zimo pa pridejo tudi težave z našimi jeklenimi konjički, posebno tistimi, ki niso v garažah. Odveč je poudarjati, da je že čas za montažo zimskih gum, pozornost moramo posvetiti tudi in predvsem električnim napravam v našem avtomobilu, da v mrzlih dneh ne bomo imeli težav z vžigom.

Kaj moramo torej storiti? Ko pripravljamo avtomobil na zimo, moramo paziti predvsem na naslednje: da imamo dober akumulator, ki bo zbral dovolj energije za zagon motorja. Nič manj pomembne niso svečke, kablji, platine in druga električna napeljava. Predvsem pazljivi moramo biti pri vodno hlajenih motorjih, ki jim moramo pravočasno dodati tekočino proti zmrzovanju, saj lahko pri zamrznitvi hladilne tekočine pride do težjih poškodb bloka motorja.

Za varno zimsko vožnjo lahko imamo pri sebi tudi verige, pregledati moramo delovanje ostalih elementov na vozilu, kot je na primer gretje, s tem preprečujemo rosenje šip. In ne pozabite, dober voznik ima pri sebi tudi lopato, pa morda še posebne kable za pomoč slabemu akumulatorju, ko si pomagamo z električno energijo drugega svtomobila.

Če boste naredili vse opisano, motorja vašega avtomobila pa v mrzlem zimskem jutru ne boste mogli spraviti v tek, poglejte najprej spoje na bateriji — akumulatorju, prepričajte se, če ni vlažna kapa razdelilca, če so v redu vsi ostali kablji. Če pa tudi to ne bo pomagalo, boste pač zamudili službo, za odpravo okvare pa boste potrebovali strokovnjaka ...

JB

Če bodo vse električne naprave brezhibne, z vžigom ne boste imeli težav

Pet srebrnih, ena bronasta medalja

Ptujska Mlekarna je tudi letošnje leto nastopala na že tradicionalnem sejmu „Mleko 80“ v Mariboru. Na sejmu je sodelovalo 160 razstavljalcev iz Jugoslavije in tujine, med njimi je bilo tudi 26 mlekar.

Na sejmu vsako leto ocenjujejo mleko in mlečne izdelke, letos so ocenili 263 vzorcev, podelili pa 11 zlatih, 72 srebrnih in 108 bronastih medalj. Ocenjevanje je potekalo po evropskih normativih, ki so precej strogi, zato so tudi rezultati slabši.

Tudi ptujska Mlekarna je dobila 5 srebrnih in eno bronasto medaljo. Srebro so osvojili izdelki: kazein tehnični nemleti, kazein tehnični mleti, maslo, sladka smetana in skuta; bronasto medaljo pa so dobili za kisló smetano.

Povedati velja tudi to, da je ptujska Mlekarna na sejmihih včasih že dobila tudi zlato medaljo, letos pa pravijo, so bili kriteriji ocenjevanja precej ostri.

Razstavo „Mleko 80“ so si organizirano ogledali člani poslovnega odbora za proizvodnjo, predelavo in promet z mlekom in mlečnimi izdelki pri ptujski Mlekarni, vodila jih je inženirka Olga Meglič. Po seji zadržnega sveta Kmetijske zadruge Ptuj pa so si razstavo ogledali tudi vsi člani tega sveta.

N. Kotar

osebna kronika

RODILE SO:

Ivanka Munda, Lunovec 18 — deklico; Milena Filipič, Vinski vrh 25 — Urško; Anica Mikložič, Miklavž 46 — Simona; Marta Medved, Trgovišče 30 — Natalija; Olga Hliš, Janski vrh 11 — deklica; Marija Kojc, Zg. Pristava 52 — deklica; Majda Petek, Gorišnica 16 — deklico; Danica Milošič, Mali Okci 35 — deklica; Zlatka Karahasanović, Kvedrova 5 — deklico; Nada Zadravec, Pavlovci 2/a — deklico; Majda Centrih — Neubauer, Trstenjakova 14 — deklica; Neža Žižek, Gabernik 33 — deklica; Marija Erlač, Lovrenc na Dr. polju 85/c — Mojco; Irena Novak, Godevinci 46 — deklica; Sonja Plajšek, Arnuševa 3 — deklico; Darinka Obretan, Kraigherjeva 32 — Roka; Jelka Kovačič, Središče, Kolodvorska 23 — deklico; Jožica Kovačec, Zameneci 5/a — deklico; Cvetka Arnušek, Hermanci 53 — Dušana; Danica Lašič, Središče, Breg 19 — deklica; Marijana Ljubec, Spuh-

lja 132/a — deklico; Frančiška Lajh, Zg. Hajdina 90 — deklico; Marija Klovár, Formin 21 — deklica.

UMRLI SO:

Franc Habjanič, Stanošina 20, roj. 1903, umrl 27. oktobra 1980; Janez Muhič, Gabernik 14, roj. 1933, umrl 25. oktobra 1980; Katarina Šumenjak, Prerad 37, roj. 1900, umrla 24. oktobra 1980; Antonija Kecek, Polensak 57, roj. 1901, umrla 22. oktobra 1980; Neža Skuhala, Pršetinci 8, roj. 1903, umrla 28. oktobra 1980; Matilda Murko, Sela 10, roj. 1931, umrla 28. oktobra 1980; Janez Mikša, Na Obrežju 4, roj. 1918, umrl 30. oktobra 1980; Marija Zelenik, Zg. Hajdina 11, roj. 1905, umrla 31. oktobra 1980; Ana Petek, Podvinci 123, roj. 1903, umrla 25. oktobra 1980.

TEDNIK

izdaja zavod za časopisno in radijsko dejavnost RADIO-TEDNIK 62250 Ptuj, Vošnjakova 5, poštni predal 99. Ureja uredniški kolegij, ki ga sestavljajo vsi novinarji zavoda, direktor in glavni urednik FRANC FIDERSEK, tehnični urednik STEFAN PUŠNIK. Uredništvo in uprava Radio-Tednik, telefon (062) 771-261 in 771-226. Celoletna naročnina znaša 250 dinarjev, za tujino 350 dinarjev. Ziro račun SDK Ptuj 52400-603-31023. Tiskalica ČGP Večer Maribor. Na podlagi zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu je TEDNIK uvrščen med proizvode, za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov.

HUDA DELOVNA NEZGODA

V sredo 29. oktobra se je zgodila huda delovna nezgoda pri spravi sladkorne pese. Franc Strelec (32), oče sedmih nedoletnih otrok, zaposlen v KK Ptuj TOZD Kmetijstvo Ptujsko polje v Dornavi, kot traktorist je ta dan proti večeru s sodelavcem upravljal traktor na katerem je imel priključen stroj za rezanje glav pese in odstranjevanje plevla. Ker se mu je v rezalne krožnike nabralo preveč plevla, je traktor ustavil. Pri tem pa ni izklopil kardana. Ko

ČRNA KRONIKA

V dneh od 27. oktobra do vključno 2. novembra so miličniki postaje milice Ptuj in oddelkov posredovali v treh prometnih nesrečah, pri čemer so zabeležili eno težjo in dve lažji telesni poškodbi. Materialna škoda na vozilih je neznatna. Zaradi novozapadlega snega je v tem obdobju prišlo le do ene hujše prometne nesreče.

Razen tega so miličniki posredovali tudi v hudi delovni nezgodi s smrtnim izidom in v manjšem požaru, ki ga je povzročila igra otrok.

je z rokami hotel odstraniti plevel se je sklonil in pri tem z ovratnikom zataknil vrtečo prenosno gred. Tkanine so se ovile okrog

- otroški plašči
- bunde
- smučarski kompleti
- spodnje perilo

- puliji
- pletenine
- kape
- volna

BISERKA

ptuj

merkur

emona